

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ
SEKTÖRÜNDE YAŞANAN SORUNLARIN
ARAŞTIRILARAK ALINMASI GEREKEN
TEDBİRLERİN BELİRLENMESİ
AMACIYLA KURULAN MECLİS
ARAŞTIRMASI KOMİSYONUNUN
(10/5, 6, 8, 22, 58)
YALOVA VE KOCAELİ ÇALIŞMA
ZİYARETİ TUTANAKLARI

11 Ocak 2024 Perşembe

- Yalova Midye Yetiştirme Tesisi Yerinde İnceleme
- Yalova Esenköy Balıkçı Barınağı Yerinde İnceleme
- Yalova Merkez Balıkçı Barınağı Yerinde İnceleme
- Yalova Halk Eğitim Salonu-İstişare Toplantısı
- Kocaeli Körfez Ticaret Odası-İstişare Toplantısı

11 Ocak 2024 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.35

BAŞKAN: İsmail Emrah KARAYEL (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Nazım ELMAS (Giresun)

SÖZCÜ: Barış KARADENİZ (Sinop)

KÂTİP: Hilmi DURGUN (Antalya)

(Yalova Midye Yetiştirme Tesisi Yerinde İnceleme)

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Alanlardaki sorunlar üzerinden değerlendirmeler yapmak üzere buradayız.

Evet, sizi dinleyelim, önce kendinizi tanıtın.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI 4. BÖLGE MÜDÜRÜ MUHTESİN SEVİNÇ – 18 Kasım 19 Kasımı bağlayan gecede Romanya açıklarında kopan süper fırtına önce Karadeniz kıyılarında ciddi bir hasar oluşturdu, İstanbul bölgesinde Rumeli balıkçı barınağından Doğu Karadeniz’e kadar. Bizim bölgemizde de Marmara’nın hemen Yalova sınırlarında bulunan Çınarcık balıkçı barınağı, Esenköy balıkçı barınağı başta olmak üzere merkez küçük tekneler balıkçı barınağında çeşitli hasarlar oluşturdu. Büyük hasarlar burada ve Esenköy balıkçı barınağında... Niteliğine göre otuz yıllık, elli yıllık, yüz yıllık limanlarımızı tasarlıyoruz. Bu yaşadığımız fırtınalı yüz yıllık dalgaya yakın olduğunu öngörüyoruz, şu an sonuç verileri elimize gelmedi ama tecrübemiz... Meydana gelen fırtına neticesinde liman ara dalga açması nedeniyle çeşitli hasarlar oluştu. “Koruyucu tabakası” dediğimiz liman... Büyük hasarı oluştu hem de arkamızda bulunan üstyapılarda...

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Buralarda derinlik ne kadar?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI 4. BÖLGE MÜDÜRÜ MUHTESİN SEVİNÇ – Şimdi, şöyle Sayın Başkanım: Burada limanın ucunda, mendireğin uç kısmında 13 metreleri bulan bir derinliğimiz var, geriye doğru şurası mesela 3 metre, 2 metre, 1 metre diye gidiyor. Dalgaya direkt açık bir limanımız burası, gelen dalganın planlama yüksekliği, dalganın yüksekliği planlanan dalgadan daha yüksek olması nedeniyle hasar meydana getirdi. Çok şükür, meydana gelen hasar şu anda limanın kullanılmasına engel bir fonksiyon oluşturmuyor fakat asıl işletme yasası olan üstyapıların hasar görmesi sonucu balıkçılarımız mağdur oldu burada; ağıları denize düştü, kullandıkları ağ bakım depoları hasar gördü, kullandıkları işletme yasası üstyapıları hasar gördü. Biz Bakanlık olarak ilk tespitlerimizi yaptık, kapsamlı çalışmalarımızı yürütüyoruz meydana gelen fırtına dalga verileri elimize ulaştıktan sonra yeniden modelleme çalışmaları yapıyoruz.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Şu kısımların daha fazla takviye edilmesi gerekiyor o zaman öyle mi?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI 4. BÖLGE MÜDÜRÜ MUHTESİN SEVİNÇ – Evet Sayın Başkan.

Aslında şöyle: 1980’li yılların başında, 1981 gibi yapılan bir liman, bu natamam bir liman gördüğünüz üzere, bunun tamamlanmasıyla ilgili de tasarım çalışmalarımız var, müsaadenizle çalışmaları size arz edeyim. Şu an için 3 alternatifimiz var, bunları artırıyoruz, 5 alternatife kadar çıkacak. Mevcuttaki balıkçı barınağının... Üstyapılaşma için daha fazla alan temini. Aynı zamanda

özel tekne ve amatör teknelerin bağlanabileceği alanların oluşturulması gerekiyor. 3 alternatif çalıştık: Birinci durumda bu gördüğünüz parmak iskeleler 50 metre boyunda, 35 metre aralığında. Bu mesafemiz 100 metre, buradaki bağlanma kapasitesinin yarısı kadar buraya, 3 katı kadar da buraya bir kapasite oluşturacağız. 15 metre altı teknenin bağlanabileceği bir alan oluşacak, 300 tane denizde 15 metre altı teknenin bağlanma kapasitesi oluşacak bu suretle. Aynı zamanda üstyapılar şimdi ana dalgakıranın üzerinde, burada dalgaya maruz bir alanda dalga aşması sonucu hasar görebiliyor. Üstyapıların kara tarafına alınması, daha güvenli bir alana alınması için bir çalışma yürütüyoruz. Aynı zamanda ağ bakım üniteleri, soğuk hava depoları, ticari üniteler, satış mezat yerleri, idari ofisler için alan oluşturmaya çalışıyoruz. Teknenin karaya çekilebileceği, bakım onarımın yapılabileceği bir yer için çekek yer de planlıyoruz. Aynı zamanda burada kıyıya erişim, vatandaşın ulaşım hakkı olan yol fonksiyonunu oluşturması için çaba sarf edeceğiz. Fiili olarak burada dar bir alan var, sadece yayanın geçebileceği bir alan var. Bir de dalgakıran oluşturulduktan sonra...

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Şu yeni yapılacak tabii buraya.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI 4. BÖLGE MÜDÜRÜ MUHTESİN SEVİNÇ – Şöyle Sayın Başkanım: Şu altta gördüğünüz beyaz, mevcut kısım; boyalı ve çizim olarak gördüğünüz şeyse limanın tamamlanma tasarımı. Biz 3 alternatif çalıştık şu an için; dediğim gibi, son dalga verisi elimize ulaştıktan sonra kesinleştireceğiz.

Yanaşma biçimlerinin versiyonları ve karadaki kullanım alanlarına ilişkin tasarımı devam ediyor. Bununla ilgili, aynı zamanda Bakanlığımızdan hem buradaki hasarları gidermek için...

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Hepinize iyi günler.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Balıkçılık ve Su Ürünleri Araştırma Komisyonu olarak 11 Ocak 2024 tarihi itibarıyla Çınarcık'tayız, Çınarcık'ta balıkçı barınağını ziyaret ediyoruz. Burada, az sonra, midye tesisleriyle ilgili açıklamaları dinleyeceğiz. Balıkçılık sektörünün sorunları üzerine araştırmalar yaparak çözüm önerileri ve birtakım alınması gereken tedbirler konusunda çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Şu an Çınarcık'taki sektör temsilcileriyle beraberiz; onların sorunlarını dinleyip çözüm önerilerini Türkiye Büyük Millet Meclisi adına kayıt altına almış olacağız. Toplantılarımızın hayırlı olmasını diliyorum.

Evet, söz almak isteyen arkadaşlarımız kimlerdi?

Kooperatif Başkanımız, buyurun, sizi dinleyelim.

ÇINARCIK SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİF BAŞKANI MEHMET TEMELKOÇ – Sayın Vekilim, hoş geldiniz hepiniz.

Çınarcık Kooperatifi kıyı balıkçılığı yapıyoruz, üyelerimiz kıyı balıkçısı. Bunun yanında, yaklaşık iki sene önce falan midye çiftlikleri kuruldu ilçemizde. Bizim balıkçılıkta, kıyı balıkçısı olarak fazla bir problemimiz yok; sağ olsun, İl Müdürlüğümüz gerekli destekleri veriyor. Bizim barınak olarak bazı sıkıntılarımız var. Barınağımız yarım bir proje, bitmedi, hava esince sıkıntıya düşüyoruz. Limanda bağlı teknelerimiz batıyor, içeride yarım kalmış taşlar var yani kapasiteyi kullanamıyoruz burada. İşte, son fırtınada da bayağı bir hasar gördük, iki yıl önce yine görmüştük, sağ olsun, Valiliğimiz yardım etmişti. Şu anda durumumuz bu yani balıkçı olarak fazla bir sıkıntımız yok.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Peki, teşekkür ederiz.

ÇINARCIK SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİF BAŞKANI MEHMET TEMELKOÇ – Sağ olun.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Fırtına esnasında burada bir hasar oluşmuş, üstyapı tesislerinde hasarlar oluşmuş. Tabii, onunla ilgili arkadaşlarımız, burada yeni alternatif birkaç model üzerinden proje tekliflerini de hazırlamışlar; o çalışmalar devam ediyor.

Bunun yanında, bölgedeki su ürünleri kooperatifinden başka arkadaşımız var mı?

FISTIKLI KÖYÜ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI HALİL BARUT – Var.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Buyurun, sizin söyleyecekleriniz var mı?

FISTIKLI KÖYÜ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI HALİL BARUT – İsmim Halil Barut, Fıstıklı Köyü Su Ürünleri Kooperatifi Başkanıyım; ayrıyeten de midye çiftliğimiz var bizim.

Bizim şu anda balıkçı olarak bir şikâyetimiz yok, hiçbir sorununuz yok. İl Müdürlüğümüz bizim yine her türlü isteğimizde bizim arkamızda. Bizim buradaki tek sorunuz, özel tekne çok; önü alınmayacak bir şekilde artış var. Yani bu özel bir teknede hani limanlarımız alınıyor; trafik yönünden olsun, avcılık yönünden olsun bunlar çok problem yaratmaya başlıyor. Yani bunlar daha farklı bir şekilde bir işe girmeye başladılar, amatörlüğü aştılar, bunlar artık balıkçı gibi avlanmaya başladılar.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Bir teklifiniz var mı bununla ilgili?

FISTIKLI KÖYÜ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI HALİL BARUT – Bununla ilgili, efendim, teklif olarak, bu teknelerin satışıyla ilgili sınırlama gelmesi. Çok aşırı bir tekne var, kayıt dışı çok avlanılıyor, önüne geçilmiyor yani sayın vekillerim. Yani balıkçı barınakları artık bu tekneleri almıyor.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Peki, teşekkür ederiz.

Arkadaşlar, başka kooperatif temsilcimiz var mı burada?

Balıkçı esnafından, balıkçı arkadaşlardan, su ürünleriyle ilgili çalışma yapanlardan söz almak isteyen var mı?

Vekillerimizden katkı yapacak var mı arkadaşlar?

FISTIKLI KÖYÜ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI HALİL BARUT – Bir de Sayın Vekilim...

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Buyurun.

FISTIKLI KÖYÜ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI HALİL BARUT – Limanlarla ilgili yüzde 10 hazine katkı payında biraz daha bir yardım istiyoruz. Bütün limanların da sorunları bunlar.

ÇINARCIK SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİF BAŞKANI MEHMET TEMELKOÇ – Efendim, biz ciromuzun yüzde 10'unu devlete veriyoruz, yaptığımız komple cironun Biz bunda kârımızın yüzde 10'unu vermeyi talep ediyoruz yani bunu yıllardır da dile getiriyoruz. Şimdi, biz, vergimizi, kiramızı, her şeyimizi veriyoruz, ilk başta onu da...

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Kooperatif olarak mı şahıs olarak mı?

ÇINARCIK SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİF BAŞKANI MEHMET TEMELKOÇ – Kooperatif olarak.

Yaptığınız cironun, komplenin yüzde 10'unu devre bizden alıyor.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Mesela 2023'teki cironuzla alakalı kayıtlar kesinleşti mi?

ÇINARCIK SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİF BAŞKANI MEHMET TEMELKOÇ – Kesinleşmedi.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – 2022 ne kadardı?

ÇINARCIK SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİF BAŞKANI MEHMET TEMELKOÇ – Yani yaklaşık 18-20 bin lira civarındaydı.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – 20 bin?

ÇINARCIK SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİF BAŞKANI MEHMET TEMELKOÇ – O civardaydı yani.

Şimdi, bizim burada gelirimizin yüzde 80'i, yüzde 90'ı özel teknelerden aldığımız park parası; onu alamazsak biz buranın masraflarını karşılayamayız.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Şu anda kaç tane üye var burada sizin?

ÇINARCIK SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİF BAŞKANI MEHMET TEMELKOÇ – Şu anda 40'a yakın, 30'un üstünde üyemiz var.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Aidat veren kaç tekne var?

ÇINARCIK SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİF BAŞKANI MEHMET TEMELKOÇ – Üyelerimizin hepsi aidat veriyor, 20 lira aidatımız var bizim aylık. Balıkçılardan da teknenin boyuna göre para alıyoruz fakat onlar bize yetersiz yani o anlamda. Bizim çünkü elektriğimiz, şeyimiz, bakım onarımımız, vergimiz, kiramız...

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Balıkçılık faaliyeti yapmayan özel teknelerden ne kadar bağlama parası alıyorsunuz?

ÇINARCIK SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİF BAŞKANI MEHMET TEMELKOÇ – Valiliğin ve tarım il müdürünün belirlediği metraja göre para alıyoruz. Yani 5 metre tekne takriben 2.400 lira, 2.450 lira civarında.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Aylık mı?

ÇINARCIK SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİF BAŞKANI MEHMET TEMELKOÇ – Yıllık.

YALOVA TARIM VE ORMAN İL MÜDÜRÜ SUAT PARILDAR – Bağlama ücretlerini, sayın vekilim, şöyle yaptık biz: Balıkçıların zaten bağlama ücretleri ayrı, limanlarda, barınaklarda balıkçıların olduğu için bunların daha uygun. Bu özel teknelerle ilgili bağlama ücretlerini de haftalık, aylık, üç aylık, altı aylık, yıllık olarak periyodik değişen rakamlarla ayarladık ki...

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Yani marinalar gibi yaptınız?

YALOVA TARIM VE ORMAN İL MÜDÜRÜ SUAT PARILDAR – ...yıllık bağlayan kişi ile haftalık bağlayan kişinin ücreti aynı olmasın. O anlamda burada 27 ticari balıkçımız var, 35'in üzerinde de amatör balıkçımız var. Bunlarla beraber 60 ila 63 tane tekneden bağlama ücreti elde ediyoruz.

ÇINARCIK SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİF BAŞKANI MEHMET TEMELKOÇ – Burada hepsi on iki ay değil yani.

YALOVA TARIM VE ORMAN İL MÜDÜRÜ SUAT PARILDAR – Değil, tabii.

ÇINARCIK SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİF BAŞKANI MEHMET TEMELKOÇ – Bugünkü şartlarda çok gülünç bir rakam oldu, üç sene önce iyiydi ama şimdiki şeyi karşılayamıyoruz yani ben 5 bin liraya yakın elektrik parası veriyorum.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Ayda kaç lira aidat dedin?

ÇINARCIK SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİF BAŞKANI MEHMET TEMELKOÇ – Ben kendi üyemden 20 TL alıyorum.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Ya, çok az değil mi? 20 lira bir paket sigara parası bile değil.

FISTIKLI KÖYÜ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI HALİL BARUT – Bizim kazanç yönümüzden değil de bu hazineye bizim verdiğimiz netten değil de brütten alınması talebimiz var.

YUSUF BAYKAN – Sayın Başkanım, hazinenin aldığı bir irad payı var, yüzde 10 brüt gelirden. O para, brüt gelirin üzerinden yüzde 10 alıyor, Başkan Beyin ifade ettiği, bunun brütten değil de bizim masraflarımız düşürüp...

ÇINARCIK SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİF BAŞKANI MEHMET TEMELKOÇ – Kazancımızdan alsın...

YUSUF BAYKAN – Ya da yüzde 10 miktarı düşürülürse bizim idamemiz daha kolay olur şeklinde ifade ediyorsunuz, doğru anladım, değil mi sizi?

ÇINARCIK SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİF BAŞKANI MEHMET TEMELKOÇ – Aynen öyle.

Başkanım, bütün kooperatiflerin şikâyeti bu ama. Bütün balıkçı kooperatifleri aynı şeyde.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Biz bunları kayıt altına alıyoruz arkadaşlar, raporda değerlendirmeye alınır, artılarıyla, eksileriyle düşünülür. Şu anda bütün teklifleri almak ve sizin sorunlarınızı dinlemek üzere buradayız, herhangi bir karar almıyoruz şu anda. Ama böyle bir teklifinizin olduğu kayıt altına geçmiştir.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Başkanım, müsaaden olursa arkadaşlara şu soruyu sormak isterim, Müdürüm siz de lütfen cevap verin bölge müdürü olarak: Çınarcık'ta herhangi bir marina var mı?

YALOVA TARIM VE ORMAN İL MÜDÜRÜ SUAT PARILDAR – Yok, projemiz var.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Şimdi, buradaki bağlama sayılarına bakınca orada talep sanki tekne bağlama yönünde daha fazla yani marina gibi. Biz burayı mı muhafaza edelim -ki müdürüm, siz projeler hazırlamıştınız- yoksa Çınarcık'ın hem turizm ihtiyacını hem balıkçının ihtiyacını karşılayacak şekilde büyük çapta bir marina veya balıkçı barınağı gibi ortak bir proje mi yapılması lazım? Şu anda ihtiyaç neyi gösteriyor?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI 4. BÖLGE MÜDÜRÜ MUHTESİN SEVİNÇ – Şimdi biz Ulaştırma Bakanlığı olarak mevcut balıkçı barınağının natamamdan tamamlanmış hâle getirilmesi, mevcut bağlama kapasitesinin artırılması, verilen hizmetlerin nitelikli hâle gelmesi, idari alanların oluşturulması için yapıyoruz. Aynı zamanda özel tekneden amatör balıkçıya kadar da bağlanabilme imkânı sağlamayı hedefliyoruz şu anda fakat Çınarcık Belediye Başkanlığımızın marinayla ilgili kendi projesi var şu anda, onun planlama süreci devam ediyor. Onların yaptığı fizibiliteye bakarak konuşmak lazım belki ama...

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Burada mı düşünüyorsunuz, başka bir alanda mı?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI 4. BÖLGE MÜDÜRÜ MUHTESİN SEVİNÇ – Çınarcık'ın batısında.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Daha korunaklı bir yer mi orası?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI 4. BÖLGE MÜDÜRÜ MUHTESİN SEVİNÇ – Tabii, daha korunaklı bir yer.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Şimdi, bu proje -ben de biraz anlarım, bu mesleğin erbabıyım- eski yapılmış, o gün gelişigüzel, plansız yapılmış. Sizin içeride yapacağınız düzeltmeler tabii ki buraya katkı sağlar hatta döküntüler var, onların temizlenmesi falan da şey yapılır ama uzun vadede çok büyük bir şey değil burası, bir barınak falan değil, liman da değil, marina da zaten olamaz.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI 4. BÖLGE MÜDÜRÜ MUHTESİN SEVİNÇ – Barınma yeri statüsünde burası, balıkçı barınağı denilemez çünkü bütün fonksiyonları yerinde değil şu anda. 82 yılından beri hizmet veren bir ana dalga kıranı olan, yavaşma rıhtımları olan bir yapı, barınma yeri olarak tanımlanabilir burası.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Evet, aynen öyle, doğru.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI 4. BÖLGE MÜDÜRÜ MUHTESİN SEVİNÇ – Diğer fonksiyonları olmadığı için balıkçı barınağı denemez.

YALOVA TARIM VE ORMAN İL MÜDÜRÜ SUAT PARILDAR – Buraya marina da yapılırsa hâlihazırda bu barınağın tadile edilmesi gerekir.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Doğrudur, tabii, yapılmış bir yapı çünkü ziyan edilmemesi lazım.

YALOVA TARIM VE ORMAN İL MÜDÜRÜ SUAT PARILDAR – Yani bu yapının aktif hâle getirilip balıkçılarımızın daha korunaklı, daha iyi hizmet sunabileceği bir yapıya dönmesi gerekir.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Ama bölgenin de var olan... Şimdi, cari bir durum var burada Sayın Başkanım, burası turistik bir bölge. Mesela, Yalova'daki marina yapıldı, o yapılırken ben o süreçte hep oradaydım. Başkanım, sen biliyorsun Yalova'daki marinayı, ilk yapıldığında derlerdi ki: “Ya, buraya kim gelecek?” Türkiye'nin -hani reklamı olmasın- en büyük firması orayı, işletmeyi gelip devraldı. Yapan devletti ama işletmeyi özel sektör yapıyor, en büyüklerinden biri ve kısa bir sürede yok sattı yani.

YALOVA TARIM VE ORMAN İL MÜDÜRÜ SUAT PARILDAR – Şu an dolu.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Bu coğrafyanın turistik bir altyapısı olduğu için, burada balıkçılık bir yerde amatör balıkçılık yani profesyonel bir balıkçılık burada neredeyse kalmadı gibi bir şey.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI 4. BÖLGE MÜDÜRÜ MUHTESİN SEVİNÇ – O da 15 metre altındakilere daha çok...

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Şimdi, onlara da bakıldığı zaman o da aslında turizme hizmet eder bir iş kolu gibi yani profesyonel balıkçı olmayınca amatör balıkçılık ile deniz turizmini birbirinden aslında ayıramayız, onlar ikisi bir arada nostalji oluşturuyorlar, yazın bile o havayı veriyor. Dolayısıyla, sizin projenizin muhakkak olması lazım, bölgenin ihtiyacı var. Bu projede de, artık buna bu saatten sonra mendirek değişikliği yapılamayacağına göre Bölge Müdürünün dediği gibi iş düzenlemeleriyle daha efektif hâle gelmesi buradaki meslektaşlarımızın işini kolaylaştırır.

YALOVA VALİ YARDIMCISI MEHMET BAHATTİN ATÇI – Sayın Müdürüm, daha önce de ziyaret ettiğimizde “Buraya kum doluyor.” demişlerdi.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI 4. BÖLGE MÜDÜRÜ MUHTESİN SEVİNÇ – Şöyle Sayın Valim: Biz şimdi kıyı balığı desteğinde “sayısal modelleme” dediğimiz bir yöntemle tasarruf projelerimizin modellemesini yapıyoruz; kirlilikten kumlamaya, dalga koşullarına varana kadar, çalkantı analizine varana kadar çeşitli parametreleri de analizler ediyoruz. Son projemiz, bu geliştirildiğinde bu sayısal modelleme yapıldığında bugünkü kum hareketi de ölçülecek zaten. Hatta bizim hedefimiz buradaki sahildeki, kumsaldaki gelişen... Yani bu, şu an devam eden bir proje, hatta bizden de çeşitli planlamalar yapılacak. Dediğim gibi kıyı mühendisliğinde çeşitli planlamalar yapılacak. Şu an Sayın Başkanım, dediğim gibi liman içi çalkantı da var, dalga aşma problemi var biraz. Bunların hepsi dikkate alınarak sayısal modelleme ortamını belirtilecek, daha sonra proje kesinleştirilecek. Şimdi, 1982 yılında hizmete girmiş bir liman burası. O dönemde böyle bir imkân yoktu fakat bugün artık böyle bir imkânımız var. Sayısal modellemeyle beraber biz kum hareketini ölçebiliyoruz, liman içi çalkantı, kirlilik ve benzeri parametrelere de bakıp limanın fonksiyonlarını yerine getirebiliyoruz artık. Onlar bitti zaten, değerlendiriyoruz.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Sayın Bölge Müdürüm, bu konuyla ilgili Türkiye'nin her yerinde aynı şeyi yaşıyoruz yani buranın özelinde değil, daha Karadeniz'in başından gittiğimiz her yerde liman ağızlarının rüzgârlara açık olması, kumun limana dolması ve teknelerin girememesi, aynı zamanda bu taraklama makinasının Türkiye'de az olması, olan makinenin de maliyetlerinin çok yüksek olması nedeniyle kooperatif başkanlarının bu konuda yetersiz kalması maddi yönden; hepsi komplike gelişmiş aslında. Yani bunu kayıtlara geçmesi adına da söylüyorum: Bu taraklama makinesinin her bölgede bir tane olması ve orada bir kamu görevi olarak ücretsiz bir şekilde... Bu limanlar nasıl Ulaştırma Bakanlığı yapısında ve Tarım Bakanlığına bağlıysa onun taranması da bir kamu görevi niteliğinde bütün bölgelerde yapılması şart. Yoksa limanlar... Sevgili Vekilim, ilk Komisyona başladığımızda

“Bu iş limanda başlar, limanda biter.” demişti. Çok doğru bir sözdü çünkü Türkiye’de balıkçılarımızın limanlarının altyapısı ve fiziki yapısı uygun olmadığı sürece hep bu sıkıntılar yaşanacak yani aslında Türkiye’nin haritasını bir elimize alıp yani üreticilerimiz var burada, midye üreticilerimiz var, “offshore” sistemler var ama lojistik hizmet alamadıkları için, altyapısı da olmadığı için Ulaştırma Bakanlığıyla ve Tarım Bakanlığıyla birbirleriyle artık şeye girdiler, balıkçılarla üreticiler birbirlerine kavgaya noktasına geldiler. Türkiye haritasını bir alıp baştan...

Bir de imar planıyla ilgili Türkiye’de sıkıntılar var çünkü zamanında işlenmemiş ama belediye başkanlarımız bunu imar planına dâhil edemiyor, üstüne üstü yapıyor, bu sefer belediyeyle balıkçılar birbirleri arasında problem yaşamaya başlıyor. Üstlerinize de iletebilirsiniz, Ulaştırma Bakanlığı ve Çevre Bakanlığı koordinesinde tek sefere mahsus Türkiye’nin bir haritası çıkartılıp limanların nereye işlenecekse bir an önce imar planlarına işlenip üstyapılarının yapılarak Türkiye’ye tekrar teslim edilip o tek seferlik yapılan işin kapatılması lazım çünkü ucu açık, belki kötü niyete de sebebiyet verebilir ama bunu yapmadığımız sürece hep bölgesel, spesifik konuları konuşuruz ve buraya mendirek... Çünkü Ulaştırma Bakanlığının o kadar çok işi var ki limanlar, mendirekler en sona gelmiş durumda ama uzun yıllardan beri konuşulup da orada kalan bir konu, aslında en hassas konu. Bence Ulaştırma Bakanlığının bu konuyla ilgili master bir plan eşliğinde belediyelere de kolaylık sağlayacak Meclisin yetkisinde bir sefere mahsus bir değişiklikle bu ülkede bu sorun anca öyle çözülür yoksa biz hep aynı şekilde geliriz, konuşuruz, döneriz, gideriz, beş yıl sonra gelsek burada gene aynı konuyu konuşur oluruz çünkü ben dört yıl önce gelmiştim buraya, aynı konuyu konuşuyorduk, onun için Türkiye’de bir revize şart bu konuyla ilgili; bütün Komisyon da buna hazır, buradaki siyasi partiler hep farklı ama Komisyon olarak biz bunu siyasetin ötesinde bir Türkiye, ülke meselesi, millî bir mesele olarak gördüğümüz için buradaki, Komisyondaki arkadaşlarımızla beraber gönül rahatlığıyla bize bir görev düşüyorsa bu konuda Meclisin raporlama konusunda biz de yapmaya hazırız.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Evet, teşekkür ederiz arkadaşımıza.

Bu bölgelerde tabii ki çok farklı ürün çeşidi de var; balıkçılık yanında midye, biraz daha aşağılarda yavru yetiştirme gibi bir çalışma bu sektörün faaliyet alanı içerisinde. Her faaliyet alanının kendine göre sorunları var hâliyle. Biz Araştırma Komisyonu olarak bunlar üzerinden sizlerin taleplerini dinlemeye geldik buraya. Eğer başka söz alacak yoksa biz başka bir programımız için sizden müsaade isteyeceğiz.

Şu anda burada Bartın Milletvekili Yusuf Bey, Adana Milletvekili Abdullah Bey, ben Giresun Milletvekili Nazım Elmas, Sinop Milletvekili Barış Bey, Trabzon Milletvekili Vehbi Koç Bey ve Kastamonu Milletvekili Fatma Hanım’la birlikteyiz. Komisyon Başkanımız yurt dışı seyahatinde, o gelemedi, başkan vekili olarak ben devam ediyorum.

Buradaki arkadaşlarımıza çalışmalarında başarılar diliyoruz. Şu anda herhangi bir şey söylemeyip de sonradan bir katkı yapmak isteyen olursa mail adresini arkadaşımız Osman Bey’den alabilir, oraya rapor olarak da gönderebilirsiniz, burada söylemiş gibi değerlendirmeye alınacaktır. Bilhassa balıkçı esnaf arkadaşımız, su ürünleri mensubu sektör temsilcisi arkadaşlarımız bu mailleri de alabilir ve katkı yapabilirler.

Teşekkür ediyoruz arkadaşlar. İyi günler sizlere.

Kapanma Saati: 11.00

11 Ocak 2024 Perşembe

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.47

BAŞKAN: İsmail Emrah KARAYEL (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Nazım ELMAS (Giresun)

SÖZCÜ: Barış KARADENİZ (Sinop)

KÂTİP: Hilmi DURGUN (Antalya)

(Yalova Esenköy Balıkçı Barınağı Yerinde İnceleme)

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Esenköy’de Marmara’nın belki de denize en yakın mesafesindeyiz. O yüzden burada balıkçı esnaf arkadaşlarımızın sorunlarını dinlemek üzere bulunuyoruz.

Bir süre önceki fırtınada limanın... Yapılan ufak müdahalelerle şimdilik geçici olarak limanda barınma devam ediyor fakat daha üst seviyede bir bakım onarıma ve eklemelere ihtiyaç var.

Ne var burada şimdi?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI 4. BÖLGE MÜDÜRÜ MUHTESİN SEVİNÇ – Şöyle Sayın Başkanım: Çınarcık’ta da ifade ettiğim gibi, yeni dalga koşullarına göre zaten burada limanda... Biz tekrar yeni dalga parametrelerine göre mevcuttaki dalgakıranların durumunu tespit ettik, yeni tasarımlarımızı da tekrar gözden geçireceğiz; imar planı sürecinde de bunu dikkate alıyoruz zaten. Aynı zamanda, limanımızın geri sahasında normalde belediye binamız ve çeşitli amaç dışı yapılar vardı. Şimdi belediye binası taşındı ama buradaki diğer amaç dışı fonksiyonların kullanılabilmesi için yeni dolgu alanı oluşturuyoruz burada. Yani limanın tamamen balıkçılar tarafından kullanılabilmesinin yolunu açmaya çalışıyoruz, amaç dışı kullanılanların tamamının buraya taşınacak şekilde bir planlama gerçekleştiriyoruz. Aynı zamanda, projemiz kapsamında, Esenköy sahilinde kıyı erozyonuna karşı mücadele kapsamında kum dışı mahmuzlar planlıyoruz biz şu anda. Hem balıkçı barınağının kullanımının efektif hâle gelmesi hem kıyı erozyonuyla mücadele kapsamında bütün Esenköy’de kıyı erozyonuyla mücadele...

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Nereden rüzgâr alıyor burası?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI 4. BÖLGE MÜDÜRÜ MUHTESİN SEVİNÇ – Burası da yine kuzey rüzgârlarına açık bir bölgemiz.

Ben önce müsaadenizle fırtına dönemindeki hasarlardan bahsedeyim: 18 Kasım 19 Kasım bağlayan gecede meydana gelen fırtına sonucu şu an bulunduğumuz ana dalgakıran üzerindeki korucu hasar gördü. Aynı zamanda şu taşların arkasındaki taş duvarın yıkılması neticesinde bu görüntü meydana geldi.

ESENKÖY BALIKÇILAR KOOPERATİF BAŞKANI KADİR USTA – Başkanım, isterseniz oranın yakınına gidelim de canlı olarak görelim. Sanki başka yeri anlatıyormuşuz gibi... Burada işte, canlı canlı... Bakın, burayı gördünüz mü? Mendireği olduğu gibi indirdi yani.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI 4. BÖLGE MÜDÜRÜ MUHTESİN SEVİNÇ – Biz şu anda şu ana dalgakıranın üzerinde şu noktada bulunuyoruz. Hasar zaten lokal olarak şu bölgede meydana geldi. Kuzey rüzgârları...

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Şu arkalarda derinlik ne kadar?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI 4. BÖLGE MÜDÜRÜ MUHTESİN SEVİNÇ – Burası 10 metre. Bu limanın özelliği neredeyse uçurumun hemen tepesinde yaklaşık olarak çünkü bu bölgedeki kıyı morfolojisi de aynı şekilde birden derinleşen, deniz taban eğiminin dik olduğu bir bölge. Dalganın doğrudan vurduğu kuzey dalgalarına açık korfej mesafesinin yüksek olduğu yani büyük dalgaların gelebildiği bir bölgedeyiz şu anda.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Yani kırılmadığı için deniz, dalga, sıklıkta kırılmadığı için açık denizdeki o gücünü olduğu gibi karaya vuruyor.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI 4. BÖLGE MÜDÜRÜ MUHTESİN SEVİNÇ – İfade ettiğim gibi, maksimum dalgayı biz görmüş oluyoruz aslında bu tekrerr aralığı azalmaya başladığı otuz yıl, elli yıl yerine iki yılda bir, yılda bir bütün dalgaları görmeye başladık, bazen yılda iki kere görmeye başladık. Dolayısıyla bu kıyılarımızın tekrar gözden geçirilmesini gerektiriyor, biz de şu an gözden geçiriyoruz zaten.

Burası planlama ve geliştirme süreci devam eden bir balıkçı barınağıydı zaten. Sayın Başkanımızın ve balıkçılarımızın talebiyle biz bu mevcut balıkçı barınağının ıslahı, niteliğinin artırılması için bir çalışma yürütüyoruz. Aynı zamanda bu bölgede belde boyunca devam edebilecek, kıyıda kıyı erozyonuyla bir mücadeleimiz vardı, 2012-2013 yıllarında biz mahmuzları yapmıştık fakat mesafemizi artırdık, yaklaşık 5 kilometrelik bir sahil şeridinde kıyı erozyonuyla mücadele kapsamında planlamalar yaptık. Bakanlığımız Araştırma ve Kalite Kontrol Daire Başkanlığı tarafından hazırlanan raporlar doğrultusunda biz imar planlarımızı oluşturduk, Çevre Bakanlığına sunduk. Bu kapsamda şu gördüğümüz dalgaların kıyıyı oyması, aynı zamanda yol ve kaldırıma hasar vermesi... ÇED raporları sunuldu, onaylanmasına müteakip hem limanın geliştirilmesi hem de kıyı erozyonuyla mücadele kapsamında çalışmaların yapılması mümkün olacak.

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Üstyapıları nereye yerleştireceksiniz?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI 4. BÖLGE MÜDÜRÜ MUHTESİN SEVİNÇ – Sayın Başkanım, şimdi şöyle: Şu gördüğünüz eski belediye binası, bu, diğer unsurları. Burada amaç dışı bazı kullanımlar da var. Biz burada oluşturacağımız dolgu alanıyla beraber buradaki amaç dışı vatandaşın ihtiyacı olan diğer unsurların buraya taşınmasını sağlayacağız. Bu geri saha balıkçının üstyapılarla ilgili, işletmeye esas idari yapılarla ilgili bütün fonksiyonlarla karşılanacak kadar büyük bir alan fakat amaç dışı kullanımı olduğu için balıkçımız bunu efektif kullanamıyor.

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Alternatif yer yapıp oraya...

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI 4. BÖLGE MÜDÜRÜ MUHTESİN SEVİNÇ – Alternatif alan oluşturuyoruz burada.

ESENKÖY BALIKÇILAR KOOPERATİF BAŞKANI KADİR USTA – Şu, fener var ya, fenerden itibaren şu ilerideki betonlu sahaya kadar olan kısım. Şu tahkimat var ya, taş döküm, onun önünü genişletmek yani buradan görünen tarafı o.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI 4. BÖLGE MÜDÜRÜ MUHTESİN SEVİNÇ – Sayın Başkanımızla beraber zaten istişareler hâlinde yaptık biz bunu. Buradaki amaç dışı fonksiyonlar buraya taşınmış olacak, burası tamamen balıkçıya terk edilecek, balıkçı üstyapı anlamında veya işletme anlamında istediği bütün alana kavuşmuş olacak. Aynı zamanda ekonomik ömrünü tamamlayan veya stabilitesi bozulan yapılar da revize edilmiş olacak.

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Üstyapı imkânları dediğimiz zaman burada ağırlıklı olarak hangi talepler olabiliyor?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI 4. BÖLGE MÜDÜRÜ MUHTESİN SEVİNÇ – Şöyle Sayın Başkan: Hem Kıyı Kanunu Uygulama Yönetmeliği hem Balıkçı Barınakları Yönetmeliği’nin balıkçı barınağı tarif edilirken balık satış mezarı, ağ bakım deposu, idari bina, soğuk hava deposu gibi çeşitli fonksiyonlar tanımlanıyor. Limanın büyüklüğüne, imkânına, geri sahanın koşullarına göre bunlar yapılabilir. Bizim hedefimiz burada hepsinin yapılabilmesi bir alan oluşturmak.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Yüksek katlı binalar değil yani, tek katlı.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI 4. BÖLGE MÜDÜRÜ MUHTESİN SEVİNÇ – Bazı limanlar sadece kendi balıkçısına hizmet verirken bazı limanlar geçen balıkçılara veya bölgede avcılık yapan balıkçılara da hizmet veriyor, burası da böyle bir şey. Hem Karadeniz’den Akdeniz’e giden teknelerin balıkçı gemilerinin uğrayabileceği bir liman, iase, ikmal yapabileceği bir liman hem bu bölgede avlanan balıkçıların balık çıkarabildiği liman hem de yereldeki balıkçıların kullandığı bir liman, çok yönlü kullanılan bir liman, büyük de bir liman aslında baktığınız zaman. Geri sahasını efektif hâle getirdiğimizde bunların hepsi yapılabilir hâle gelecek.

Daha önceki toplantılarda ifade ettiğim gibi, Su Ürünleri Kanunu’nda yapılan değişiklikle beraber artık balıkçılara, balıkçı barınaklarına üstyapı yapma imkânı mümkün hâle geldi. Öncesinde böyle bir imkân yoktu, işletmecisi olan kooperatif vasıtasıyla bunun yapılması gerekiyordu, onların yükümlülüğüdü bu.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Bu üstyapılar için bizim evvela standart bir model düşündürüyor muyuz mesela? Limana ait model gibi. Tren istasyonlarında şeyler var ya, her tarafta tren istasyonları birbirine benziyor. Mesela biz bu üstyapıları buradan itibaren bütün limanlarda, büyük veya küçük yani üniteler şeklinde limanın büyüklüğüne göre, alana göre yan yana getirip modüller şeklinde bir model üzerinde çalışıyor muyuz, yoksa herkes rastgele mi yapacak?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI 4. BÖLGE MÜDÜRÜ MUHTESİN SEVİNÇ – Yok.

Şöyle Sayın Başkanım: Hâlihazırda, ifade ettiğim gibi, geçmiş dönemde bu barınak işletmecisinin sorumluluğu olduğu için palyatif çözümlere gidiyordu. Kanuni düzenlemeyle beraber kamu eliyle yapılmasının önü açılmış oldu. Tarım Bakanlığıyla biz bu konuları aslında tartışıyoruz yani kesinleşmiş bir proje yok ama aslında önce şeyin yapılması lazım; balıkçı barınaklarının vasıflarının netleştirilmesi. Bazı yerler barınma yeri, bazı yerler balıkçı barınağı, daha üst ölçekli Karadeniz’de, İstanbul’da olduğu gibi balıkçı limanı fonksiyonu...

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Olmazsa olmazları... Yani her barınağın veya limanın olmazsa olmazları var. O olmazsa olmazları dediğimiz yapıların bir standardı ve kendisine ait bir mimarisi olsa bu tren istasyonları gibi, aslında oradan başlasak ve biz bütün...

Yani siz bu işin içerisindesiniz, bunları da mimar arkadaşlarla görüşürken bunları da gündeme almanızda fayda olur ki bir standardınız olsun.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI 4. BÖLGE MÜDÜRÜ MUHTESİN SEVİNÇ – Bunların farkındayız Sayın Başkanım.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Peki arkadaşlar, burada söz almak isteyen var mı?

Kaptanım ne dersin bakalım.

ESENKÖY BALIKÇILAR KOOPERATİF BAŞKANI KADİR USTA – Sayın Başkanım, Muhtesin Beyin de anlattığı gibi, öncelikle şöyle diyeyim, mesela bir örnek vereceğim: Kıyı Emniyet bundan on beş sene evvel veya daha fazla geldi dedi ki: “Çakarlarını ellemeyeceksiniz, bütün bakımlarını biz yapacağız.” Bugüne kadar hiçbir şey yapılmadı, hep kendi imkânlarımızla yaptık.

Şimdi, bundan dört ay evvel bir yazı geldi 10 bin lira para istiyor bizden, işte, kenar bakımları bilmem ne falan filan diye. Hiçbir şey yok, ben de yatırmadım şu anda daha, diğer arkadaşlar da yatırmadı çünkü hiçbir hizmet görmediğimiz şeyde 10 bin lira para istiyor.

Ondan sonra, ikinci bir sıkı, bizde brütten yüzde 10 alınıyordu, netten yüzde 10 alınsın yani gelirimizin brütünden yüzde 10 veriyoruz, bu da bizi hakikaten yıpratıyor yani biz eğer balıkçılık sektörü eğer büyük gırgırlar gelmezse bu kooperatiflerin hiçbirisi ayakta kalamaz. Sırf onlarla dönmeye uğraşıyoruz, bir de işte, amatör botlarla, karşıda onlara kiraya yer veriyoruz, bilmem ne, bağlama parası alıyoruz, onlarla dönüyoruz zaten.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Aidatlar ne kadar sizde?

ESENKÖY BALIKÇILAR KOOPERATİF BAŞKANI KADİR USTA – 100 lira aidat var bizde mesela, yılda 120 lira aidat var.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Balıkçı ve amatör hepsi aynı mı?

ESENKÖY BALIKÇILAR KOOPERATİF BAŞKANI KADİR USTA –Bağlama paraları hariç. Bağlama parası devletin bize verdiği neyse, tarım il müdürlüğünün verdiği bir liste var, onun üstünden yürüyoruz. Zaten onlarla ayakta duruyoruz, o bağlama paralarından, işte, botlardan, bilmem ne, bir de, TURYOL yavaşlatıyoruz mesela buraya, TURYOL ile İDO, onlardan kira alıyoruz falan, onlarla şey yapıyoruz ama bunun da brütten direkt yüzde 10'unu veriyoruz; bu da bir sıkıntı bütün kooperatifler için. Soralım bütün arkadaşlar hepsi aynı şeyi söyleyecek.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Bu tesislere turizm amaçlı bir bölge, balıkçılık amaçlı bir bölge ayırmak mümkün mü o şekilde?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI 4. BÖLGE MÜDÜRÜ MUHTESİN SEVİNÇ – Şöyle: Balıkçı barınakları yönetmeliğinde...

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Turizmle balıkçılık birbirine giriyor yani gelecekte bunları nasıl çezeceğiz?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI 4. BÖLGE MÜDÜRÜ MUHTESİN SEVİNÇ –Aşlında şöyle Sayın Başkanım: Normalde balıkçı barınaklarının yönetmeliğinde, maddesini hatırlamıyorum...

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Değerli vekillerimiz, Değerli Vali Vekilimiz, kamu kurumlarının çok değerli temsilcileri, Esenköy'ün değerli mensupları ve kooperatif başkanlarımız; Türkiye Büyük Millet Meclisi Araştırma Komisyonu olarak şu anda Esenköy'deyiz. Esenköy balıkçı barınağını ziyaret ettik. Buradaki sektör temsilcilerinin çalışmalarını yakından görmüş olduk. Burada balıkçılık faaliyetinin yanında midye faaliyetinin de yapıldığını görüyoruz. Tabii, bölgenin coğrafi olarak Marmara Denizi'nin içinde bir yerde bir burun olarak bulunması, çok daha fazla deniz etkilerine maruz kalıyor. Fırtınada da limanın belli bir kısmı hasar almış, o kısımları gördük. Fiziki olarak bu bölgedeki düzenlemenin yapılması noktasında çalışmalar zaten başlatılmış, çalışmalar devam ediyor.

Tabii, ülkemiz bir yandan turizm faaliyetleriyle alakalı da seviye alan ve gittikçe gelişen bir turizm sektörü de söz konusu. Her iki alanın da denizle bağlantılı olması burada birtakım düzenlemelerin yapılmasını, iç içe ve yan yana faaliyetlerin, aynı alanların kullanılması zorunluluğunu da getiriyor. Buna ait yeni tasarımlar ve yeni planlamalar düşünülüyor. Belki önümüzdeki zamanlarda limanlarda ve barınaklarda yapılması düşünülen üstyapılarla alakalı da bir Türkiye modeli olması açısından, mimari özellikleri denizcilik sektörüne, balıkçılık sektörüne uygun bir mimari yapıda standart binaların olması, çok uzaktan bakıldığında bile “Burası limana ait bir binadır, burası barınağa ait bir binadır.” Şeklinde yan yana üniteler hâlinde olabilecek tasarımların yapılması da mimarlarımızın üzerine düşen bir sorumluluktur. Onları da bu konuda dile getirmiş olalım.

Tabii, sektörün çalışmaları geliştikçe sadece balıkçılıkta değil de diğer işleme ve midyecilik de söz konusu olunca yeni ünitelerin, yeni eklentilerin, yeni ihtiyaçların ortaya çıktığı görülüyor. Buna ait yapıların da artık gündeme geldiği ve bir yerde hızlı bir şekilde karşılanması gerektiği noktasında bilgiler aldık arkadaşlarımızdan, bunlara ait çalışmalar da elbette ki Komisyonumuz kapsamında yapılacaktır.

Buradaki sektör temsilcisi arkadaşlarımız birazdan söz alacaklar, kendileri isimlerini söyleyerek kayıt altına alınmasını sağlayacak açıklamayı yaparlarsa memnun oluruz.

Biz Türkiye Büyük Millet Meclisi Balıkçılık ve Su Ürünleri Araştırma Komisyonu üyeleri olarak her siyasi partiden oluşan bir Komisyonuz. Komisyonumuzda şu anda Sinop Milletvekilimiz, Trabzon Milletvekilimiz, Giresun Milletvekili olarak ben, Adana Milletvekilimiz, Kastamonu Milletvekilimiz bulunmaktadır. Diğer illerin milletvekilleri de zaman zaman Komisyonumuzun bölgesel çalışmalarına katılmaktadır.

Ön toplantımızın hayırlara vesile olmasını diliyorum. Buradaki balıkçı arkadaşlarımıza da bol, bereketli, sağlıklı, kazasız belasız kazançlar temenni ediyorum Komisyonumuz adına.

Şimdi, kooperatif başkanlarımızdan kimler var burada?

Kooperatif Başkanımızın taleplerini ve görüşlerini alacağız. Önce adını soyadını söylerse Başkanımız biz de kayıtlara geçirmiş olacağız.

Buradaki konuşmalardan sonra tekrar bir ekleme yapmak isterseniz bize maille de ulaştırabilirsiniz, mail adresimizi Osman Bey'den alabilirsiniz. Mail olarak da bazı taleplerinizi ve raporlarınızı gönderebilirsiniz.

Evet Başkanım, buyurun.

ESENKÖY BALIKÇILAR KOOPERATİF BAŞKANI KADİR USTA – Balıkçılığın en büyük sıkıntılarından biri brüt kazançtan yüzde 10 alınması kooperatiflerin. Balıkçıların sıkıntıları şu: Denizlerimizde hakikaten yani stoklarımız çok azaldı, ufak balıkçı için geçim sıkıntısı başladı, ondan sonra, buna stokların artırılması için yasaklar mı gelir, yeniden projeler mi üretilir... Ama hakikaten ufak balıkçı mağdur durumda bilhassa Marmara çok kötü durumda bu sene; başlangıçta iyiydi, sonradan yerle bir oldu sanki deniz, o durumda. Kooperatifler olarak bir yüzde 10'lardan sıkıntımız var, bir de Esenköy Kooperatifinin bu afet dolayısıyla yıkılan limanımızdan büyük bir sıkıntısı var. Üstyapılarda sıkıntımız var, mesela bütün balıkçımızın ağ kulüpleri, bilmem neleri, hepsi bu mendirekteydi, hepsi yerle bir oldu; balıkçılarımızın ağları, malzemeleri yüzde 70 yok oldu yani bu yılların birikimi yok oldu, bir günlük, iki günlük değil. Devletten hakikaten bir destek istiyoruz ufak balıkçılar olarak. Valla, işte, ne bileyim, gördünüz Komisyon olarak bazı şeyleri de ama yani şu anda balıkçının yatma yerini yaptık ama ağlarını koyabileceği bir yeri bile yok, kendi imkânlarımızla bir şeyler yapalım diye uğraşıyoruz. Şimdi, Altyapı Genel Müdürlüğü Muhtesin Bey buradalar, ondan da söz isteyeceğim; şöyle, karşığı mendireği yapmak istiyoruz, bu kulüpleri, ona izin verir misiniz? Kısa mendireğe?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI 4. BÖLGE MÜDÜRÜ MUHTESİN SEVİNÇ – İmar planınızdaki yapılaşma koşullarına bakarız, ben size cevap veririm.

ESENKÖY BALIKÇILAR KOOPERATİF BAŞKANI KADİR USTA – Oraya yapmayı düşünüyoruz.

Sağ olsun, Belediye Başkanımız üstlendi “Ben size her türlü yardımcı olurum.” dedi, oranın izin şeyini isteyeceğiz.

Vallahi, genel olarak Türkiye'nin en büyük sıkıntısı yani ufak balıkçının büyük sıkıntıları var Sayın Başkanım. Yani bunlar göz önüne getirilmeli, bugün Karadeniz'e girmek istemiyorum çünkü biz oralara gitmiyoruz; oralara hiç girmek istemiyorum, orayı da diğer arkadaşlar söylesinler, ben Marmara

için konuşuyorum. Marmara'daki ufak balıkçı hakikaten evine ekmek götürmeye zorlanıyor yani yok gibi, o durumda yani şu anda. Yani bunlara çözüm üretilmesi gerekiyor ama yasaklarla, ama bilmem... Troller, bilmem neler çalışıyor. Mesela Yeniköy diye bir yer var, Kurşunlu Yeniköy, orası kurtarılmış bölge midir, nedir, bilmiyoruz. Bütün balıkçıları trolcülük yapıyor, Marmara'da trol yok, orada var. Yani orası kurtarılmış bölge gibi Sayın Başkanım. Yani kimse oraya sanki müdahale etmiyor, adamların bütün işi trolcülük ve Marmara'yı da onlar sömürüyor, ufak balıkçıya ekmek yok. Bunlar göz önüne getirilmeli yani bu şeyler ama ufak balıkçı hakikaten zor durumda.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Biz de teşekkür ederiz.

Buyurun, sizi dinleyelim.

FISTIKLI KÖYÜ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI HALİL BARUT – Sayın Vekilim, bu orkinos kotalarıyla ilgili, bizim ICCAT'ten dünya üzerinde bizim kotamızın, bizim üstümüzden alınan bir kotanın ufak balıkçıya da bir nebze olarak dönüş olmasıyla ilgili bir şeyimiz var. Çünkü ufak balıkçılar olarak, bu kotayla ilgili hiçbir şekilde bir pay alamıyoruz. Kadir ağabeyin de dediği gibi, kaçakçılık olayları çok baskın şu anda Marmara Denizi'nde, kontrollerimiz yetersiz geliyor herhâlde. Yani Orkinos kotası çok büyük bir sorun, bu orkinos kotasından bütün herkesin kendi payını almasını istiyoruz.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Mesela, nasıl olacak bu? Nasıl olabilir?

FISTIKLI KÖYÜ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI HALİL BARUT – Efendim, şu anda dünya üzerinde ICCAT'ten bizim 18.650 tane balıkçı ruhsatlı teknemiz var ve bunların üzerine veriliyor bu kota ve bunun adil bir şekilde dağıtımı olmalı, bunu istiyoruz.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Siz orkinos avına çıkıyor musunuz?

FISTIKLI KÖYÜ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI HALİL BARUT – Orkinos avına biz çıkmadık efendim ama bizim üzerimizden kota belirleniyor.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Peki, nasıl olacak? Nasıl yapacaksınız onu? Yani size kota verilirse ne olacak?

FISTIKLI KÖYÜ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI HALİL BARUT – Devir vereceğiz efendim biz de. Pay yani biz de herkes gibi ufak balıkçılar olarak üstümüze düşen payı birilerine vereceğiz ve herkes bir şekilde kendi balık parasını kazanacak. Yani büyük bir sorun çünkü bu orkinos konusu, işe giren bütün herkeste var bu sıkıntı.

Sorunlarımız bunlar Başkanım.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Şöyle yapsak olmaz mı? Sizin yakaladığınız balığın yüzde 5'inden fazlasının orkinos olmaması gerekiyor, doğru mu?

FISTIKLI KÖYÜ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI HALİL BARUT – Doğru.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Onu mesela serbest bıraksak, nasip, ağına gelmiş bir şekilde...

FISTIKLI KÖYÜ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI HALİL BARUT – Sayın Vekilim, bizlere geliyor.

ESENKÖY BALIKÇILAR KOOPERATİF BAŞKANI KADİR USTA – Bu Marmara'da yok ki vekilim.

FISTIKLI KÖYÜ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI HALİL BARUT – Orkinos balığı gelmiyor bize, o balıkta açıkta olduğu için.

AYKUT BARUT – Orkinos Akdeniz ve Ege'de avlanabilir, bir de Çanakkale Boğazı'na gelir, Çok Marmara'ya giriş yapmıyor.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Size buradan nasıl pay verilebilir şimdi, beraber mi çalışacaksınız?

AYKUT BARUT – Onu da belirlemek için tüm denizcilerin, balıkçıların kotası olduğu için bizim kotamızı kullanarak para kazanılması durumunda bir farklılık oluşuyor. Balıkçılarımızın hakkıyla tutulan bir balık var. Bu kotanın yani kendi kotasının kira bedelini kazanması lazım.

FISTIKLI KÖYÜ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI HALİL BARUT – Bizim üstümüzden ICCAT, bize, Türkiye gemilerine bir pay veriyor ama bizim üstümüzden veriyor bu parayı. Yani bizim olan hakkımızı biz alalım.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Senin de üye olduğun bir kuruluş hâlinde.

ESENKÖY BALIKÇILAR KOOPERATİF BAŞKANI KADİR USTA – Komple balıkçıya çıkıyor o kota.

FISTIKLI KÖYÜ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI HALİL BARUT – Bütün yeşil ruhsatlı aynı. Yani bugün 6 metre yeşil ruhsatı da aynı, 50 metre de aynı. Liman başkanlıklarına biz gittiğimiz zaman aynı harçları ödüyoruz, aynı haklara sahibiz ama bu orkinosta biz payımızı alamıyoruz sayın vekilim, bunun için bir düzenleme...

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Hayır, mesela bu nasıl olabilir yani pratiğini söyle bunun?

FISTIKLI KÖYÜ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI HALİL BARUT – Efendim, herkesin balık payını...

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Yani havuzdan bize de o gelirden taksimat yapılsın, öyle mi?

FISTIKLI KÖYÜ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI HALİL BARUT – Evet, efendim.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Peki.

Buyurun.

KORUKÖY SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ERDEN ÖZDEMİR – Hoş geldiniz efendim.

Bizim küçük bir balıkçı barınağımız var, 2009 yılında inşa edildi ama kara sınırimız hiç yok, sıfır. Bizim problemlerimizi de gelip görmenizi isterdik ama hem hava şartlarından dolayı alçak mendireğimiz var, sürekli her sene şey yiyoruz. Ağlarımız sürekli denizin içinde geziyor, 1 metre yüksekliğinde limanımız var, kara sınırimız yok, çıkışımız yok limana. Tapulu bir arazi içerisine inşa edildi liman, 2009 yılından beri sürekli mahkemelerle uğraşıyoruz.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Mülkiyeti kimin?

KORUKÖY SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ERDEN ÖZDEMİR – Mülkiyeti şahsın, özel şahsın.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI 4. BÖLGE MÜDÜRÜ MUHTESİN SEVİNÇ – Büyütme projemiz, imar planının tüm çalışmalar devam ediyor.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Peki, çözüm nedir, kamulaştırma mı gerekiyor?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI 4. BÖLGE MÜDÜRÜ MUHTESİN SEVİNÇ – Yok, şöyle Sayın Başkanım: Geri sahasında bir vatandaş mülkiyeti vardı, deniz tarafına taşan bir mülkiyet söz konusuydu. 3621 sayılı Kıyı Kanunu kapsamında bunun şartları sağlandı, uzun bir mahkeme süreci oldu. Mahkeme kesinleşti ama vatandaşın parselinin bir köşesi yere değiyor yani limana erişim yolunun önünü kesmiş oluyor bir anlamda. Vatandaş da bunu biraz kullanmış oluyor artık çünkü kendi

parselinin bulunduğu alan aslında heyelanlı bir alan, jeolojik anlamda yapılaşma yasak bir alan, bunun devlet eliyle bir şekilde takas edilip arazisinin kıymetlenmesini istiyor; bu da tabii, kamunun kabul edilebileceği bir şey değil o da bunu kendi lehine kullanıyor şu anda.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Mahkeme süreci devam ediyor diyorsunuz.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI 4. BÖLGE MÜDÜRÜ MUHTESİN SEVİNÇ – Aslında mülkiyetin terkiyle ilgili mahkeme süreci tamamlandı ama tekrar dava açmış çünkü parselinin köşesi geometrik olarak yola değişiyor, yolla liman arasında bir kesinti yaratıyor bu. Dolayısıyla o küçük bir lokasyonda yer vermek yerine bütün parselinin kamulaştırılmasını istiyor. Aslında parseli heyelanlı bir alan ve jeolojik anlamda da yapılaşmaya yasak bir alan.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Belediye mi dâhil orası?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI 4. BÖLGE MÜDÜRÜ MUHTESİN SEVİNÇ – Şöyle: Belediyenin imar planında yola tekabül ediyor aslında.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – İmar planı yapıldıysa...

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI 4. BÖLGE MÜDÜRÜ MUHTESİN SEVİNÇ – Onu belediyenin yapması lazım, belediye planı olduğu için muhtemelen yeterli bir bütçesi yoktur. Yani şöyle: karada 3194'e göre belediyenin bir imar planı var, kıyı tarafında, deniz tarafında 3621'e göre bizim imar planımız var, bizim planımız devam ediyor, onay aşamasında, mahkeme sürecinden dolayı uzadı biraz. Belediyenin 18 uygulaması yapması hâlinde, o yolun terkininin sağlanması hâlinde aslında limana erişim yolu açılmış olacak.

KORUKÖY SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ERDEN ÖZDEMİR – Çünkü adamın canı sıkıldığı zaman kapatabiliyor limanı, taş döküyor.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Belediye orada bir uygulama yaparsa sorun çözülür. Bazı işleri kendi içinde çözmeye çalışacaksınız, komşusunuz, arkadaşsınız, akrabasınız.

KORUKÖY SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ERDEN ÖZDEMİR – 18 uygulaması bir uygulama değil ki Sayın Vekilim, Meclis kararıyla yapacağı bir şey.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI 4. BÖLGE MÜDÜRÜ MUHTESİN SEVİNÇ – 18 uygulamasına Meclis kararı gerekmiyor, belediyenin yönetiminden gerekiyor, çok kolay.

ESENKÖY BALIKÇILAR KOOPERATİFİ BAŞKANI KADİR USTA – Barış Bey, siz çözersiniz Erdem arkadaşın dileğini.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Limana giden yolun istimlak edilmesi gerekiyormuş veya düzenlemeyle açılması gerekiyormuş.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI 4. BÖLGE MÜDÜRÜ MUHTESİN SEVİNÇ – 18 uygulamasıyla yerinin değiştirilmesi gerekiyor.

KORUKÖY SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ERDEN ÖZDEMİR – Elektrikte, suda çok büyük sıkıntı çekiyoruz. Yani istediği zaman, canı sıkıldığı zaman kapatıyor, kamyon kamyon taş döküyor. Bir de şöyle bir şey var: Bize ciddi bir ecrimisil geldi bu yüzden, hepimiz icralık olduk. Devir almadığımız, kullanmadığımız limanda...

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Talebinizi kayıt altına aldık zaten, arkadaşımız da ilgili belediye başkanıyla bir görüşür, çözülmesi için çalışırız.

Başka söz almak isteyen var mı arkadaşlar?

Buyurun.

ALİ EVSEN – Öncelikle hepiniz hoş geldiniz.

Midye sektörü bugün yeni bir sektör. Sorunlar daha önce karşılaştığımız problemler, onunla birlikte -gerçi Barış Bey sektörün içerisinde Sinop'ta midyecilikle uğraştı, bunlarla ilgili problemlerimizi biliyor- bizim ilk temel problemimiz -Türkiye çapında, sadece Yalova'da değil, Esenköy'de değil veya Fıstıklı'da değil- kaçakçılıkla mücadele, midye kaçakçılığıyla mücadele; sektörün en büyük problemlerinden bir tanesi bu. Yeni oluşan bir sektör olduğu için...

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Kaçakçılık nereden, nasıl yapılıyor?

ALİ EVSEN – Şimdi, Türkiye'de midye ilk defa İstanbul'da böyle sahil kesimlerinde başladı yirmi beş-otuz sene önce, kırk sene önce. Mesela İstanbul Sarıyer vardır, oradaki insanlar veya İzmir Kadifekale'deki insanlar bunların dolmasını yapıp piyasaya sürüyorlardı. Bu yetiştiricilik başlamadan önce piyasanın belki bir ihtiyacını karşılıyordu ama yetiştiricilik başladıktan sonra özellikle yeni bir sektör olan ve fiyat istikrarına muhtaç olan bir sektörde fiyatın dengesizleşmesine, malın elde kalmasına, üreticilerin malının değersizleşmesine ki ciddi anlamda bir fiyat politikasında sıkıntımız var, bunun önüne geçilebilecek şey kaçakçılıkla mücadele. Şöyle tarif edeyim -Hayrullah Müdürüm bununla ilgili en iyi mücadeleyi yapan müdürümdür- 3 metrelik bir kayık denize gider, 2 dalgıç girer, toplar, 10 tanesi toplanır, 400-500 çuval, bir gece 1 tırla İzmir'e veya İstanbul'a iner doldurulup sevk edilir satıcılara; bu büyük bir problem.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Yani bütün bir üretimin kayıt altına alınmasını istiyorsunuz.

ALİ EVSEN – Bütün üretimin kayıt altına alınması...

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Onun için ne yapılabilir?

ALİ EVSEN – Denetimlerin sıklaştırılması, denetimle alakalı sadece ve sadece denizdeki denetim yetmiyor, mesela karada, Yalova'da birisi midye satıyor, dükkânında midye var. İşte, Hayrullah Müdürüm sıkıştırması yetmiyor, onun sıkıştırılması “Midyeni nereden aldın, kimden aldın, yetiştiriciliği, faturası?” Bunlar sorgulandığında çiftliklere yönelme artacaktır. Mesela Yalova'da denetimin artması yetmiyor, Boğazların iyi denetlenmesi lazım, İzmit Körfezi'nin iyi denetlenmesi lazım ki oradan çıkan midyeyi... Kooperatif başkanlarımız oralarda biliyorlardır, İzmit Körfezi'nden çıkan bir midyenin insanlara neler yapacağını hepimiz benden iyi biliyorsunuz.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Siz kaç yıldır midyecilik yapıyorsunuz.

ALİ EVSEN – Ben su ürünleri mühendisiyim, 1999 yılından beri mesleğimi yapıyorum, 2019 yılından beridir de midye işindeyim.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Yılda ne kadar üretebiliyorsunuz?

ALİ EVSEN – Geçen sene yeni başladık -daha önce başka yerde çalışıyordum, şimdi sıfırdan bir projeye başladık- 110 ton geçen sene ürettik.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Onu iç piyasada mı tüketiyorsunuz.

ALİ EVSEN – İç piyasada. Türkiye'nin zaten şu an iç piyasadaki ihtiyacı aşağı yukarı 60 ila 70 bin ton civarında bir ihtiyacı vardır; çiftlikler bunun aşağı yukarı 10 bin tonunu falan karşılayabiliyorlar ama şu an zannedersem proje sayımız 50'ye çıktı, bir iki sene içerisinde bu miktar 30 bin tonlar civarına dayanacaktır.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Tonu kaç liradan satılıyor?

ALİ EVSEN – Kaçakta mı bizde mi?

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Piyasada, ortalama.

ALİ EVSEN – Ortalama şöyle söyleyeyim: Dışarıda 8 liraya yediğiniz bir midyenin bizde tanesi 1 liraya çıkıyor, kilogram fiyatı 50 liradır. Bu kaçakta bir çuvalın 17-18 kilogramını 300-400 liraya alırsınız. Oradan 12 kilogram midye çıktığından 25 liraya kaçakta, 50 liraya da bizde.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Şimdi, midye çiftliklerinin çoğalmasa mı gerekir, azalması mı gerekir? Buradaki politikamızın ne olması lazım?

ALİ EVSEN – Burada 2 tane şey var; üreticilerin üstüne düşen, üretim planlamasının doğru yapılıp istenilen tonajlara ulaşması. Buna mukabil, istenilen tonajlara ulaşılırken de fiyat istikrarının sağlanıp midyecilerin yaşayabilmesi için kaçakçılığın önüne geçilmesi gerekir. Yani üreticiler taahhütlerini yerine getirecek, ilgili kurumlar da kaçakçıların üzerindeki baskıyı artırarak veya bunların yollarını keserek üretimi bu şekilde destekleyecek.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Niye kaçakçılık yapmayı tercih ediyor üretici?

ALİ EVSEN – Çünkü 15-20 lira, fatura yok, fiş yok, hiçbir şey yok.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Üretim maliyeti yok.

ALİ EVSEN – Üretim maliyeti yok.

Sayın Vekilim, bin tonluk bir çiftliğin maliyeti aşağı yukarı 1 milyon dolar. 1 milyon doları yatıracamız, bin ton alamadığımızda ki Türkiye’de yeni bir sektör olduğu için... Levrek ve çipura sektöründen de çok iyi bilirsiniz, on-on beş sene emekleme devresidir yeni sektörlerin. Bir de bizim belimize kaçakçılık vurduğunda veya fiyat istikrarı sağlanamadığında bu sektör canlanmadan bitecek. Yunanistan gibi bir ülke sadece yetiştirecekten 70 bin ton ürün elde ediyor, İspanya 360-400 bin ton, Çin 2 milyon ton. Biz şu anda 10 bin tonlara iki üç senede ancak gelebildik, daha emekleme aşamasındayız.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Peki, daha fazla ürettiğimiz takdirde onun piyasası var mı? Fiyatlar daha düşmeyecek mi fazla üretim olduğu zaman?

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Türkiye’ye yetmiyor şu anda.

ALİ EVSEN – Kaçakçılık olmadığında düşmez. 60 bin ton Türkiye’nin ihtiyacı şu an.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Bizim ülkede arkadaşlar midyeyi yetiştiriyor ama midyenin bizden ihracatında Avrupa Birliği kota koymuş, bizden ihracatı yasak.

ALİ EVSEN – Canlı ihracatı yasak.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – İşlenmiş olarak üretimi Avrupa Birliği destekliyor, bunun sebebi de Yunanistan. Avrupa’nın desteklediği bir Yunanistan var, Yunanistan kotayı koydurmuş, kota nedeniyle biz buradan ihracat yapamıyoruz.

ALİ EVSEN – Özellikle Çanakkale Milletvekilimiz iyi bilir bunu, orada çok problemler yaşandı, İpsala’da falan.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Midye işleme tesisimiz var mı?

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Bir de arkadaşlar şöyle bir yöntem yapıyor: Yunan tekneleri geliyor, Türk tekneleri gidiyor, Enez’de, oradan teknelerdeki Türk midyesi Yunanistan’a aktarılıyor, Yunanistan bunu kendi menşesine alıyor ve Avrupa’ya aslında Türk midyesini canlı olarak Yunanistan Avrupa’ya ihraç ederken, biz kendi ülkemiz olarak bunun ihracatını yapamıyoruz çünkü bununla ilgili önlem alınmadı.

İkincisi, kaçakçılıkla ilgili. Aslında midye belirli dönemlerde avcılığa açılan bir şey. Bana göre, avcılığının artık çok ciddi bir şekilde bırakılması... Çünkü midye artık bitmek üzere. Yetiştiriciler olmasa şu anda Türkiye’de, midye denilen şey ortadan kalkmıştı çünkü doğal bir seleksiyon, o halattaki midyeler aslında anaç görevi görüyor, doğaya da midye salınımı yapıyor. Ama doğadan yakalanan midyeler insan sağlığına ciddi zararlar verecek bölgelerden yapılıyor. Şimdi, arkadaş söyledi, mesela:

İstanbul'dan bazı araçlar geliyor, araçlarının arkasında bir kompresör bağlantısı var. Bu arkadaşlar burada emekleriyle maddi manevi sağlarken, para akıtırken araçlarıyla gelip arkasında kompresör olan arkadaşlar gidip onunla beraber kenardaki midyeyi toplayıp, çuvalarla denizden alıp götürdüğü zaman bir tek mazot maliyeti oluyor işin içinde ve rekabet ortamı ortadan kalktığı için bir midye çiftliği için 1 milyon dolar ciddi rakam ama öbür taraftan doğadaki midye piyasaya arz olduğu için o zaman hem insan sağlığına hem de Türkiye ekonomisine bir zarar veriyor. Yani bunda yapılması gereken tek şey var, o da tarım il müdürlüklerimizin, kolluk kuvvetlerimizin imkânlarını genişletmemiz lazım çünkü arkadaşlarımızın denetim mekanizması yetersiz kalıyor. Türkiye'de 15 bin su ürünleri mühendisi dışarıda işsiz gezerken onlara bir yetki kanunu çıkarılır ve atamaları yapılırsa, denetim elemanları fazlalaşırsa bu sorun ancak böyle çözülür. Yanlış mı biliyorum?

TARIM İL MÜDÜRÜ İBRAHİM ACAR – Çiftliklerin de kapasiteleri tam kapasiteye eriştiğinde aslında sorunun büyük bir kısmı çözülecektir arz talep dengesi kurulacağı için.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Çözülecektir. Bir de şöyle bir şey var: O zaman Bakanlıkla tarımda Çiftlikler için, ruhsat alınan çiftliklerin iyi denetlenmesi gerekiyor çünkü doğadan toplanan midyeler bazen de çiftliklerde, iş yapmayan çiftliklerde menşei ticareti yapılıyor, üretim varmış gibi, üretilmiş gibi o menşeiyle, imzayla, faturayla kotası belli olan midyenin kotasını artırmak adına böyle de satışlar oluyor. Yani komple aslında amaç olması gereken denetim mekanizmasının çok hızlı bir şekilde uygulanması.

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Evet, burada, tabii, midyeci arkadaşlarımızın problemleri gündeme geldiğinde anlaşılıyor ki birincisi kotayla alakalı, canlı ihracatla alakalı hususların gündeme getirilmesi ve tekrar değerlendirmeye alınması; ikincisi mademki işlenmiş olarak ihracat daha kolay, işleme tesislerinin bir an önce artırılması... Peki, midye işleme tesisleri var mı bu bölgede?

ALİ EVSEN – İzmir'de... Şimdi, o konulara gelecektim ben de...

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Kısaca hemen orada bir şey söyleyeyim mi?

Bazı yönetmeliklerin değişmesi lazım. Bu midye “A, B, C sınıfı” diye gidiyor. İzmir'de bir ruhsat verdik 5 tane yere, C sınıfı yere, şimdi yapamadılar ve C sınıfı. Bir de PDM'leri var bunların belirli bir oranda, kirliliği, bu sınıf kirlilikteyse şu andaki yönetmelik kabul etmiyor. Vatandaş ne yapıyor? Midyeyi kirletiyor, tekrar arıtmaya alıyor. Yani öyle bir... Yanlış mı söylüyorum.

ALİ EVSEN – Doğru.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – şurası binin altında, atıyorum sifıra yakın kirliliği var. Bu kirliliği yönetmelik gereği kabul olmadığı için vatandaş bu midye kirletiyor, tekrar arıtıyor.

ALİ EVSEN – Arındırma tesislerinin işlerliğinin denetlenmesi hususunda Barış Bey'in, Sayın Vekilimin söylediği. Bu birkaç sefer yaşandı. Şimdi, yönetmeliklerimizdeki bazı... Onlara göre uyulduğu için, bize göre revize edilmediği için, şu anki şartlara göre revize edilmediği için sıfır, tertemiz çıktı ve laboratuvar da diyor ki: “Hayır, bu pislensin, tekrar arıt, tekrar getir.”

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Peki, teşekkür ederiz.

ALİ EVSEN – İşlemeyle alakalı İzmir'de işleme midyelerimiz mevcut, Çanakkale'de işleme midyelerimiz mevcut.

Biraz önce tekneye çıktınız, gördünüz. Oradaki makineyi yapan arkadaşlar Kemal Beyle, yine ekibinden bir arkadaşımız Ekrem Bey. Bunlar yerli makine. Avustralya'dan, Yeni Zelanda'dan, İspanya'dan, İtalya'dan makine ihraç ediliyor. Bu makineleri yapanların desteklenmesi... Şamandıralar 175, 180 euroydu, 170 euroydu, 60 eurolara düştü yerlisi yapıldığında. Bunların desteklenmesi lazım.

Bir konu daha var.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Midye sektöründeki teknolojilerin teşvik edilmesini, desteklenmesini istiyorsunuz.

ALİ EVSEN – Bir konumuz daha var. Yetiştiricilik yapan özellikle böyle toplu alanlarda... Biz burada mesela, 4 çiftliğiz. Şimdi, Kadir Başkanım da problem yaşıyoruz. Malzememizi getirdiğimizde burası balıkçı barınağı, işte, oraya koyamıyoruz, Çınarcık'la da problem yaşıyoruz. Çok güzel limanlarımız var, Kocadere'de küçük bir liman var, buranın büyütülüp 4 tane midye çiftliğine tahsis edilmesi oradaki küçük balıkçıya hizmet edecektir çünkü şu an girilecek gibi değil mesela. Orası büyütülüp bir kısmı küçük balıkçıya bir kısmı bize verilse ne Çınarcık ne de...

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Başkan sana niye engel oluyor?

ALİ EVSEN – Engel değil...

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Niye müsaade etmiyor faaliyet yapmana?

ALİ EVSEN – Biz şimdi, mesela, şamandırayı getirip koyacağız ama adamın yeri müsait değil ki. Şamandıraları getirip koyuyoruz. Orada bakın, kule gibi bir şey vardı, Kadir Başkanım ondan rahatsızdır mesela.

ESENKÖY BALIKÇILAR KOOPERATİF BAŞKANI KADİR USTA – “Rahatsızlık” dediğin zaman, şimdi, siz bir aylığına getirip de on iki ay hâlen daha orada duruyorsa ben rahatsızım tabii ki yani.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Kadir Başkan, üreticiler senin üyen olamaz mı? Onlar da balıkçı gibi kooperatif üyesi olamazlar mı?

ESENKÖY BALIKÇILAR KOOPERATİF BAŞKANI KADİR USTA – Üyesi olsa da o şekilde... Bunlar çok dağınık çalışıyor. Düzgün çalışsalar hiç kimse bir şey demez.

ALİ EVSEN – Bize alan gerekiyor Sayın Vekilim.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Kadir ağabey, burada da şöyle bir şey lazım: Bu planlı ve öncelikli olarak asgari bir şekilde destek vermeleri lazım bu konuda. Bir midye çiftliği verilirken de onun lojistik imkânı olmayan yerlerin de midye çiftliğinin ya da balık çiftliğinin verilmemesi lazım, yoksa kavga başlıyor. Şimdi, burada alan yok, midyecinin, havuzcunun iş yapacağı alan yok ama havuz verildiği zaman senin orada mecbur çalışmak zorunda. İşte, büyük firmalarda “Buraya yüzde 10 alınmasın.” diyorsun değil mi?

ESENKÖY BALIKÇILAR KOOPERATİF BAŞKANI KADİR USTA – Alınmasın demiyorum, brütten alınmasın da netten alınsın diyorum.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – “Netten alınsın.” diyorsun.

ESENKÖY BALIKÇILAR KOOPERATİF BAŞKANI KADİR USTA – Evet.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Şimdi, yüzde 10 rakamı aslında çok küçük bir rakam. 18-20 bin liradan bahsetti, 20 bin liranın yüzde 10'u 2 bin lira ediyor, 2 bin lira gibi bir rakam var. Yani kooperatiflerimiz ekonomik anlamda çok zor durumda, onu anlatmaya çalışıyorum. Türkiye’de şu anda 2 bin lira belki kooperatifin bir aylık elektrik faturasıdır; dert o, amaç o. Onun için lojistik imkânlar sağlanmadan -Ulaştırma Bakanlığımız burada, az önce de söyledik- buraya 100 tane midye çiftliği verersen bu sefer alt yapısı olmadığı için vatandaş zor durumda kalıyor. Onun için senin destek olman lazım. Sana gelsin şimdi büyük bir çiftlik...

AYKUT BARUT – Yok, yok. Şöyle: “Yüzde 10'unu kiraliyorum. Sana 1 milyon veriyorum.” dese... Yüzde 10'u alan kiraya...

ESENKÖY BALIKÇILAR KOOPERATİF BAŞKANI KADİR USTA – Veremem.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Çoğu verir ama.

ESENKÖY BALIKÇILAR KOOPERATİF BAŞKANI KADİR USTA – Ben veremem.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Türkiye’de veriliyor bu iş.

ESENKÖY BALIKÇILAR KOOPERATİF BAŞKANI KADİR USTA – Doğrudur ama ben veremem.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Son bir söz...

Buyurun.

AYKUT BARUT – Ben bu bölgede bir tane çiftlik kurdum büyük. Şu anda bizim temel sorunumuz aslında yeni bir çiftlik kuruyoruz, 4 tane çiftliğimiz var burada, büyük, kapasitesi de ciddi oranda yüksek aslında çiftliklerin. İş bitirilmeye başlandığında önümüzdeki seneden itibaren ciddi bir artış olacak. Bizim ciddi şekilde lojistik ihtiyacımız var. Yani çiftliği denizde kurmamız bir şey ifade etmiyor. Şu anda biz ayaklarımız olmadan yürümeye çalışıyoruz. En azından 4 çiftlik için minimum 40 dönümlük yer lazım. Hazineden mi ayarlanır, şeyden mi ayarlanır, ciddi bir para desteğine ihtiyacımız var. Bu hem arındırma hem tesis ve bu sektörün normalde şu anda hepimizin bakışına göre midyeden bahsediyoruz. Gıda sektörü için karada buğday ne ise denizde de midye odur. Yani şu an emeklemeye başlayan bir sektör, ileride yani on sene içinde 40 milyar dolarlık bir ciroya ulaşacak bir sektör. Ciddi altyapıya ihtiyacımız var, sanayileşmeye ihtiyacımız var.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Tabii, bu konuda kafes balıkçılığı için de aynı lojistik talepleri oldu. Ruhsatlandırma aşamasında aslında onun bütün basamakları, bütün kademeleri hazırlanarak ruhsatın verilmesine ve üreticinin rahat bir şekilde hareket etmesine, daha sonraki eksikliklerin giderilmesine çalışmak lazım. Onu da belirttiler arkadaşlar.

AYKUT BARUT – Yani kollarımız verilmiyor denize. Denizde iş yapabilmek için kol veriliyor ama karada yürümek için bacak verilmiyor. Şu an öyle bir sıkıntı var, bir de ekstrem şeyler üretmeye çalışıyoruz yani mühendisler olarak.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Evet, çok teşekkür ediyoruz arkadaşlar.

Buyurun.

KEMAL DEMİR – Genel konuları zaten Kadir Bey ile Aykut Bey söyledi.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Söylenenlerin dışında söyleyin.

KEMAL DEMİR – Çiftlik sahibi olarak ben de şunu rica edeceğim: Bu Ziraat Bankasından çıkan kredilerin özellikle bir kısmı kurulmuş, yarıdan fazlası kurulmuş çiftliklere biraz daha esneklik getirilmesini istiyorum.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Ne gibi?

KEMAL DEMİR – Şöyle: Şimdi, çiftlikler için kredi çekiyor. Biz zaten dünyanın parasını harcıyoruz bu çiftlikleri kurana kadar. Gemileri yapıyoruz, işte, hatları yapıyoruz, şunları bunları yapıyoruz. Ziraat Bankasından kredi çekeceğimiz zaman ekstra taşınmaz bir mal varlığı daha isteniyor. Mesela 5 milyon kredi çekeceğim ben Ziraat Bankasından. Bana diyor ki: “20 milyonluk taşınmaz getireceksin.” Ben 40 milyonluk malı koydum oraya zaten mesela. Sen bana 5 milyon kredi vereceksin, niye 20 milyonluk daha taşınmak istiyorsun?

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Şimdi, onunla ilgili düzenleme geliyor bak, o da ne biliyor musun?

KEMAL DEMİR – Yani bu biraz esnetilirse sırf bizim buraya değil, Türkiye’deki bütün çiftliklere çok büyük faydası olacak. Yani sonuçta çiftlik orada duruyor.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Stokun mal varlığına çevrilmesiyle ilgili. Yani denizinde -atıyorum- 20 milyonluk bir midyen varsa onun da ipotek altına alınmasıyla ilgili düzenleme gelecek. Yoksa dediğinde haklısın.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Evet, Esenköy Belediye Başkanımıza, kooperatif temsilcilerine, muhtarımıza ve Esenköylü değerli kardeşlerimize çok çok teşekkür ediyoruz.

Bir sonraki programa yetişmemiz için müsaade istiyoruz.

Hepinize teşekkürler.

Kapanma Saati: 12.35

11 Ocak 2024 Perşembe

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 13.36

BAŞKAN: İsmail Emrah KARAYEL (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Nazım ELMAS (Giresun)

SÖZCÜ: Barış KARADENİZ (Sinop)

KÂTİP: Hilmi DURGUN (Antalya)

(Yalova Merkez Balıkçı Barınağı Yerinde İnceleme)

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Ziyaretlerimizi yapıyoruz. Balıkçı barınağımız, Kooperatif Başkanımız burada; 40’a yakın üyesi olan bir kooperatif.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI 4. BÖLGE MÜDÜRÜ MUHTESİN SEVİNÇ – Sayın Başkanım, bu bizim geliştirme projemiz. Mevcut hâliyle imar planı var buranın, imar planı tadilatı gerekiyor. Hâlihazırda rıhtımları elips şeklinde olduğu için bağlanma kapasitesi çok düşük buranın. Aynı zamanda Başkanın da dediği gibi stabilitesi bozulmuş yapılar. Bunların yıkılıp yeniden yapılması lazım ama mevcut hâliyle yaptığımız zaman elips şeklinde bağlanma kapasitesi çok düşük olacak. Aynı zamanda...

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Zikzaklar yaparak biraz daha alanı büyüttünüz o zaman siz.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI 4. BÖLGE MÜDÜRÜ MUHTESİN SEVİNÇ – Evet, yani geometrik şekillerini değiştirerek kademeli hızlandırma yaparak bağlama kapasitesini artırmış olacağız, efektif hâle gelmesini sağlayacağız.

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Burada çökme ve yarıma neden oluyor?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI 4. BÖLGE MÜDÜRÜ MUHTESİN SEVİNÇ – Zamana bağlı...

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Depremden dolayı mı?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI 4. BÖLGE MÜDÜRÜ MUHTESİN SEVİNÇ – Evet, tabii, tabii.

Alüvyal zemin üzerindeyiz yani burası baktığınız zaman depremin de etkisi var. Aynı zamanda pervane etkisiyle buradaki rıhtımlar eksi birlik küçük rıhtımlar. Pervane etkisiyle zaman içinde oyulması, deprem etkisi ve diğer unsurlarla beraber stabilite bozulmaya başladı bunların. Esasında, dediğim gibi, bağlanma kapasitesi çok düşük bir balıkçı barınağı ve fonksiyonel ayrımı yok buranın, ana dalgakıranı yetersiz. Bunun nitelikli hâle getirilmesi gerekiyor.

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Buradaki derinlikler ne kadar?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI 4. BÖLGE MÜDÜRÜ MUHTESİN SEVİNÇ – Şurası 10 metre civarında.

Bizim planımız ana dalgakıranı daha düzgün bir geometrikle belirleyip balıkçı tekneleri için... Şu kırmızıyla gördükleriniz rıhtımlar.

Asıl hedefimiz Sayın Başkanım -az önce meydanın önünden geçtik- burayı, buraya yakışır, merkeze yakışır bir liman hâline getirmek, Bağlanma, barınma kapasitesini artırmak, geri sahasındaki üstyapılar için yapılaşmaya imkân sağlamak, aynı zamanda bu kirliliği ortadan kaldırmak.

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Turizm amaçlı tekneler nerede olacak?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI 4. BÖLGE MÜDÜRÜ MUHTESİN SEVİNÇ – Onlar bu bölümü kullanabilirler, balıkçılar da bu bölümü kullanabilirler; fonksiyon ayırımından kastım oydu zaten. Şu an iç içeler, irili ufaklı tekneler de yan yana bağlanıyor, farklı amaçlarda kullanılan tekneler de yan yana bağlanıyor. Bu fonksiyonlar bir arada bir karmaşaya neden oluyor. Siz farklı alanlar ürettiğiniz zaman ayırıştırma imkânınız oluyor. 15 metre civarındaki tekneler buraya bağlandığı zaman, ağırlarını buraya çıkarabilme, burada tamir etme imkânına da sahip olacaklar. Diğer vasıftaki teknelerin buraya toplanma imkânı olacak, onlar için de nitelikli bir alan olacak. Limanlar yenilenmiş olacak ve barınma kapasitesi artmış olacak.

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Daha da fonksiyonel hâle getirecek.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI 4. BÖLGE MÜDÜRÜ MUHTESİN SEVİNÇ – Evet, evet.

ÇINARCIK SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİF BAŞKANI MEHMET TEMEL KOÇ – Başkanım, zaten bizim en büyük eksikliklerimiz, bu mendirek üzerlerine yapılan bu ağ dolapları, çekek yerleri. Aslında bunlar denizleri kırmak için yapılan yerler. En büyük zararımızı biz burada görüyoruz yani karasal alanımız yok. Bizim karasal alanımızın olması lazım ki ağ dolaplarımızı, çekek yerimizi yapalım. Şimdi, buraya çekek yeri yaptığımız zaman sakıncalı. Bir afet geçirebilir, bir deniz tufasında yarıyor. Yarıldığı zaman ağırlarımız denizde, kayıklarımız batıyor; en büyük sıkıntımız; karasal alanlarımız çok sıkıntılı.

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Karasal alanda üstyapılar istiyorsunuz.

ÇINARCIK SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİF BAŞKANI MEHMET TEMEL KOÇ – Üstyapı istiyoruz. Özellikle merkezde karasal alanımız yok yani.

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Anladım yani yeni projelerde buna ait yerler istiyorsunuz.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI 4. BÖLGE MÜDÜRÜ MUHTESİN SEVİNÇ – Bunu mümkün hâle getirmeye çalışıyoruz. Tabii, biz meydan projesini gözeterek bunu tasarlamıştık. Belediyemizin uygun görüş vermesi hâlinde burada daha fazla alan kazanma ihtimalimiz de var açıkçası; Başkanımızın dediği fonksiyonlar da yerine gelir.

Balıkçıların temel problemi şu: Ana dalgakıran üzerine üstyapılaşmaya gidildiğinde dalga aşması durumunda üstyapılar zarar görüyor. Normal şartlarda biz Bakanlık olarak ana dalgakıran üzerinde dalgaya maruz alanlarda üstyapılaşma, can ve mal emniyeti açısından istemiyoruz fakat zorunlu durumlarda maalesef...

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Başka söz almak isteyen var mı arkadaşlar balıkçılar adına, reislerimizden?

ÇINARCIK SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİF BAŞKANI MEHMET TEMEL KOÇ – İstişare toplantısında bütün balıkçılarımız oraya gelecek.

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Peki.

Kapanma Saati: 13.42

11 Ocak 2024 Perşembe

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 14.53

BAŞKAN: İsmail Emrah KARAYEL (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Nazım ELMAS (Giresun)

SÖZCÜ: Barış KARADENİZ (Sinop)

KÂTİP: Hilmi DURGUN (Antalya)

(Yalova Halk Eğitim Salonu-İstişare Toplantısı)

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Değerli milletvekillerimiz, Yalova'nın çok değerli kurum yöneticileri, balıkçılık ve su ürünleri sektörünün çok değerli temsilcileri, değerli misafirler; hepiniz hoş geldiniz sefalar getiriniz.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Balıkçılık ve Su Ürünleri Araştırma Komisyonu olarak bugün Yalova'dayız. Daha önceki dönemlerde Karadeniz'de, Ege Bölgesi'nde, Doğu Anadolu Bölgesi Van Havzası'nda, bu hafta itibarıyla salı, çarşamba ve perşembe günleri de Çanakkale ve Marmara Bölgesi'nde araştırmalarımızı yapıyoruz. Bu araştırmalardan maksat, her gün gelişen ve gittikçe farklı ve yeni faaliyet alanları oluşan denizcilik sektöründe hem balıkçılık hem midyecilik hem kafes balıkçılığı, kara balıkçılığı, karasal balıkçılık, bunların işlenmesi, muhafaza edilmesi, ihracatı, bunların sağlıklarıyla ilgili sorunlar, barınaklar, limanlar, alt yapılar, üst yapılar, çevre sorunları, turizmle bağlantısı, avlanma takvimi, velhasıl sektörün kendisine ait birçok gelişen sorunları var. Sorun biter mi? Sorun bitmez, sorun bittiği zaman hayatın da bitmiş olması lazım çünkü yeni yeni sektörler, yeni yeni alanlar ve değişen teknolojik imkânların getirdiği farklı faaliyetler ortaya çıktıkça “sorun” dediğimiz ama “ihtiyaç” olarak da nitelendirdiğimiz bazı hususlar gündeme geliyor. Bu hususların tespit edilmesi, ardından bir sisteme bağlanması sonuçta bu sistemin işletilir hâle getirilmesi de elbette ki yetkililerin görevi.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Araştırma Komisyonu olarak biz de bu vesileyle buradayız. Burada Kastamonu Milletvekilimiz Fatma Hanım, Sinop Milletvekilimiz Barış Bey, Trabzon Milletvekilimiz, burada, yanımızda; Araştırma Komisyonumuzun Sözcüsü aynı zamanda Barış Karadeniz. Bartın Milletvekilimiz burada. Aslında bu Komisyon, tüm siyasi partilerin oluşturduğu sektörün sorunlarını ve ihtiyaçlarını tespit etmek amacıyla düzenlenmiş siyasetüstü bir kurum, Meclisin çalışma mantığı böyle zaten. Önemli olan ülkemiz insanının, değişik sektörlerde faaliyet gösteren insanımızın hayatını sürdürebileceği, daha güzel işini yapabileceği daha verimli alanları oluşturmak. Bu bakımdan bu toplantıyı da bugün itibarıyla Yalova'da yapmış oluyoruz.

İçimizde kooperatif temsilcileri var, içimizde reislerimiz var, şimdi onlara söz vereceğiz. Konuşmalar kayıt altına alınıyor. Burada söylemek istediklerinizden eksik kalan kısımları daha sonra teknik arkadaşımız -birazdan Osman Bey, size burada mail adresini verir, dosyalarınız varsa- Osman Bey'e ulaştırabilirsiniz, daha sonra ilave edeceğiniz raporlarınız varsa mail olarak gönderebilirsiniz. Böylece görüşleriniz, önerileriniz, teklifleriniz, istekleriniz kayıt altına alınıp sonraki çalışmalarda değerlendirmeye tabi tutulacaktır.

Burada istişare boyunca bir karar almayacağız, sadece tekliflerinizi, taleplerinizi alacağız. O yüzden bir karar alınmış gibi bir arkadaşımız bir şey söylediği zaman karşıdaki üretici “Benim aleyhime konuştu.” deyip itiraz etmesine gerek yok. Herkes fikrini söylesin, kayıt altına alalım. Tekrara düşmeyelim, süremizi verimli kullanalım.

Ben hepinize teşekkür ediyorum toplantıya da katıldığınız için. Bu alandaki çalışmalara fikirlerinizle, tekliflerinizle sahadaki karşılaştığınız sorunlarla ve onların çözümleriyle katkı yaptığınız için tekrar teşekkür ediyoruz.

Evet, reislerimizden, kooperatif başkanlarımızdan konuşmak isteyenleri alalım şimdi.

Buyurun, bir mikrofon verelim oraya arkadaşlar varsa. İsminizi söylerseniz kayıtlarda... İsminiz ve meşguliyet alanınız nedir? Kooperatif başkanı veya herhangi bir yerde, sektörün bir başka yerinde... Onları söylerseniz kayıt altına almak ve değerlendirmek daha kolay olur.

ARMUTLU SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI İBRAHİM DÖNERTAŞ – İbrahim Dönertaş, Armutlu Su Ürünleri Kooperatif Başkanım artı olarak da Armutlu'nun İl Genel Meclis Üyelğini yapıyorum.

Sayın Vekilim, Sayın Komisyon üyeleri, ilk önce ilimize hoş geldiniz.

Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak böyle bir Komisyon oluşturmanız, balıkçının dertlerini ayrı ayrı, ayrıntılı olarak dinlemeniz bizleri hakikaten balıkçı arkadaşlar olarak sevindirdi çünkü araştırma konusunda uzun yıllar geç kalınmış bir bölüm balıkçılık. Yani hep böyle belirli kişilerin görüşleriyle sirküler ve yasaklar oluşturuluyor. En alt ufak balıkçıya kadar sözü dinlenip güzel, düzgün yasalar oluşturulmuyordu; bu bir eksiklikti. İnşallah bu toplantıyla bu eksikliği de giderip balıkçılıkla alakalı güzel yeni yasalar, yeni kanunlar, yeni teşvikler sizden bekliyoruz.

Ben 2 konu hakkında eksikliği dile getirmek istiyorum. Birincisi, şu anda yükselen faizlerle balıkçılık için verilen kredilerin de faiz oranları atıyorum yüzde 5'le, yüzde 10'la devlet destekli krediler şu anda yüzde 40'lara kadar yükseltildi. Bu son bir yıl içerisinde hava faaliyetlerinden dolayı balıkçıların denize çıkamadığı günler oldu. Yükselen maliyetler balıkçıyı biraz daha sıkıntıya soktu, kredi dönüşlerinde sıkıntı yaşayacaklar. Bu yükselen faizler konusunda bir değerlendirme yapılmasını talep ediyorum.

İkinci olarak da 12 metre üzeri teknelerde iş faaliyeti sınırlanmış durumda. 12 metre tekne bir işi yaptığında ikinci işe ilk sene içerisinde geçemiyor. Bu 12 metreyi 15 metreye kadar çıkarıp... Artık tekne boyutları büyüdü, küçük balıkçılar da 12-13 metreyle küçük balıkçılık vasfını uygulayarak iş yapıyorlar. Onun için bu 12 metrenin 15 metreye çıkarılması konusunda bir değerlendirme, araştırma yapmanızı talep ediyorum.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Biz de teşekkür ederiz.

Başka söz almak isteyen arkadaşımız...

ALTINOVA SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI BURHAN BOZYIL – Bizim de Altınova Tersaneler Bölgesi'nde balıkçı barınağımız var ama yani Tersaneler Bölgesi'nde olduğu için yerimiz kısıtlı, çok ufak bir yerimiz var. Orayı şu anda tersaneler bizden almak istiyorlar, yerimiz yok yani biz de yer talep ediyoruz. Yerimiz var yani yapı alanımız var ama desteğimiz yok.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Peki, Tersaneler Bölgesi'ndeki balıkçıların barınak ihtiyacı...

ALTINOVA SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI BURHAN BOZYIL – Evet, Tavşanlı beldesinde.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Bölgenin adı neydi?

ALTINOVA SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI BURHAN BOZYIL – Altınova ilçesi Tavşanlı beldesi bölge olarak.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Peki, kayıtlara geçsin diye sorduk.

Başka... Size söz vermiştik...

KAPAKLI SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI FEVZİ KAYA – Sayın milletvekillerim, sayın balıkçı arkadaşlar; hoş geldiniz.

Bizim sorununuz 12 metre-15 metre arasındaki teknelerin... İbrahim arkadaşın söylediği gibi aynı sorunu söylüyoruz.

Bir de Gemlik Körfezi'nde manyatın serbest olan bölgesinin algarnaya açılmasını istiyoruz çünkü Bozburun'dan dışarıya hava esintisinden dolayı Kapaklı'dan balıkçı arkadaşlar çıkıyor, ileriye gidemiyor. Niye? Hava estiğinden dolayı.

Şöyle bir olay var: Gemlik Körfezi'ni yasakladılar ama dip birden poşet doldu, çamur, poşet yani yasağın bir faydası olmadı. Bizim görüşümüz şöyle: Algarna çekilirse bu poşetleri de geri dönüşüm olarak alırsak en azından hem devlete katkıda bulunulmuş olunur hem de balıkçı arkadaşlar balıkçılıktan faydalanır.

Bir de manyatların yüzde 15 beyaz balık bulundurma hakkı var, bu yüzde 15 hakkının yüzde 50'ye çıkmasını istiyoruz.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Beyaz balıktan kastettiğin nedir?

KAPAKLI SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI FEVZİ KAYA – Şimdi, karides avcılığı yapan manyatlar var, kanunen serbest, yasal olarak içinde de beyaz balık geliyor, kayığın da yüzde 15 bulundurma hakkı var, yüzde 50 olmasını istiyor balıkçımız. Beyaz balık da mezgit balığı, başka bir şey yok, mezgit oluyor, biraz da dil balığı olur, başka bir şey olmaz.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Onun oranının yüzde 15'ten yüzde 50'ye çıkarılmasını istiyorsunuz.

KAPAKLI SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI FEVZİ KAYA – Yüzde 50'ye çıkarılmasını talep ediyoruz.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Peki, teşekkürler.

KAPAKLI SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI FEVZİ KAYA – Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Söz isteyen...

METİN BAKIR – Çok kıymetli milletvekillerim, çok değerli müdürlerim ve meslektaşlarım; hepiniz hoş geldiniz, saygıyla selamlıyorum. Ben Fıstıklı Cabbarlar 2 balıkçı gemisinin sahibi Metin Bakır.

Bir iki isteğim var, bir iki arzum var. 1970 doğumluyum, 53 yaşımdayım, balıkçılıkla geçimimi sağlamak istiyordum ama bazı isteklerimiz yerine getirilmedi, o yüzden de bir iki isteğim var. En önce, toplantıda belirtildiği gibi, sürdürülebilir balıkçılığın devam etmesini istiyoruz. Bu da torunlarımızın, çocuklarımızın geleceği için.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Bunun için bir önerin var mı?

METİN BAKIR – Var Müdürüm.

Birincisi, biz Marmara’da çalışıyoruz, 24 metrenin 18 metreye düşürülmesi... Biz yabancı değiliz, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde balıkçılık yapıyoruz, Karadeniz’de ayrı, Marmara’da ayrı, Ege’de ayrı. Burada bir sıkıntımız var.

İkincisine gelirse: Yedek kayıklarının Marmara’dan veya Karadeniz’den kaldırılmasını, “yedek kayığı” diye bir şeyin olmamasını istiyoruz. Ben şahsım adına konuşuyorum öncelikle.

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Yedek kayığın ne mahsuru var?

METİN BAKIR – Efendim, onlarla ışıklı avcılık oluyor, bilmem ne oluyor vesaire vesaire...

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Yani sürdürülebilirliği olumsuz etkilediği için diyorsun.

METİN BAKIR – Aynen öyle.

Üçüncüsü: Orkinos avcılığı yapan kişilerin, orkinosa çıkan teknenin kotasından dolayı ağı bağlanmıyor. Bende ki tekne 28 metre, 30 metre olmadığım için orkinosa gidemiyorum. Buradaki amaç neydi? Buradaki amaç, sadece sürdürülebilir ve devam ettirilebilir teknelerin azalmasıydı ama adam ne yapıyor? Tekneyi bağlıyor, başka bir tekne kiralyor, hayatını devam ettiriyor, yine avlanabiliyor. Ben teknenin, o ağı bağlanmasını istiyorum, aynı, teknenin bağlanması gibi, tekrardan başka bir tekne kiralayıp veya başka bir tekneyle anlaşma yapıp denize çıkmamasını istiyorum.

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Yani her balıkçının...

METİN BAKIR – Her balıkçı değil, orkinosa çıkan tekne... Avlanma yasağı var o teknenin, hamsi ağıyla tekrardan çalışabiliyor başka bir tekne kiralayıp. Bunu ben istemiyorum. Ben de çocukluğumdan beri burada çalışıyorum, başka bir işim yok, ancak denizden bir şey kazanabilirsem yiyebiliyorum ama ben de orkinostan muaf tutuluyorum. Anlatabildim mi?

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Peki.

METİN BAKIR – Bir de bu BAGİS cihazlarımızda çok büyük sıkıntı var, bu BAGİS cihazları bizi üzecek. Ben bir gün çalışıp çalışmadığını nereden bilebilirim ki? Biz kontrol edebiliyoruz ama cihaz bize göre doğru veriyor ama Sahil Güvenliğe göre yanlış veriyor. Bunun bir hafta bağlanması veya hatta da sürenin uzaması, denize çıkamamak bize çok büyük... 25 personelim var benim, nasıl yapabilirim bunu? Bir hafta, on gün... Burada bir sıkıntı var.

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Onun için bir teklifin var mı?

METİN BAKIR – Onun için, yapılması, arızanın giderilmesi için en azından beş gün, bir hafta, on gün bir süre verilmesi olumlu ama direkt “Bağla.” denilmesi sıkıntı burada.

Bir de bu midye çiftliklerinin gırgırcılığa yasak olan bölgelerde olması gerekiyor. Gemlik Körfezi’nde aşağı yukarı 10 tane midye çiftliği var, bunun 500 metre bir tarafına, 500 metre bir tarafına yaklaşamıyorum. 10 tane yaptığı zaman 15 mil yapıyor, 15 mil ben buradan sıkıntıya düşürülüyorum, avlanma alanım kısıtlanıyor benim, bu şekilde olunca biz balıkçılar olarak çok sıkıntıya düşüyoruz. Ama yasak bölgelere alınsa burada herhangi bir sıkıntı olmaz yani gırgıra yasak bölgelerde olması.

Çok teşekkür ediyorum beni dinlediğiniz için, hepinizi saygıyla selamlıyorum, hayırlı günler.

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Biz de teşekkür ederiz, sağ olun.

Buyurun.

ERDİNÇ ERKORKMAZ – 1948’den bu yana babam ve ben balık toptancılığı ve ihracatçılığı yapmaktayız, 2 sefer vergi birincisi oldum Yalova’da. Türkiye’nin nüfusu 85 milyon, 12 milyon nüfus balıkçılıkla geçiniyor. En büyük sektör balıkçılık sektörü. Avrupa’nın bütün devletlerinde balıkçılık bakanlığı var. Bizde niye balıkçılık bakanlığı yok? Senelerden beri ben bunu yazıyorum, balıkçılık bakanlığı olması lazım ki bu balıkçının derdini daha iyi anlayabilsin.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Şu anda Türkiye Büyük Millet Meclisinin hepsi burada, bütün partiler burada, yanınıza kadar gelmişler yani. İhmal edildiğinizi düşünmeyin.

ERDİNÇ ERKORKMAZ – Teşekkür ederiz, sağ olun tabii ama kifayetsiz.

Şimdi, Armutlu-Altınova 85 kilometre sahilimiz var, 1 tane sahil muhafaza botu bakıyor, 1 tane de su ürünleri botu bakıyor buraya. Hangisine yetişebilsin? Şu anda 40-50 tane trol Bandırma-Kurşunlu-Gemlik körfezlerinde trol çekiyor. Bugün gelen balıkları görseniz ağlarsınız; dil balıkları ufak ufak, mezgitler ufak ufak; boy tahdidi yapan yok. En mühim şey: Balık satış yerlerini denetleyecek bilgili insanlar lazım. Yani Ereğli Balık Hali, İstanbul Balık Hali, Samsun Balık Hali... Toptan satış yerlerinin denetlenmesi lazım. Su ürünleri bir geliyor, bir daha bir ay yok. En büyük zararı da veren troldür. 3 tarafımız denizlerle çevrili.

Mazotu çiftçiye indirimli veriyorsunuz, balıkçıya niye vermiyorsunuz? Günde 3-4 milyon mazot yakıyor bir tekne. Balıkçı çıktığı zaman, o mazotun parasını balık tutamazsa nereden çıkaracak? Balıkçımıza mazotun tahditli verilmesi lazım yani eskiden olduğu gibi ucuz şekilde verilmesi lazım.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Mazotta da bir indirim var herhâlde?

ERDİNÇ ERKORKMAZ – Çok cüzi bir şey. Var mı arkadaşlar? Çok cüzi ama biraz daha fazla olması lazım. Biz 1983 yılında Avrupa'ya balık gönderen ilk firmalardan bir tanesiyiz.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Sizin kendinize ait motorunuz var mı?

ERDİNÇ ERKORKMAZ – Vardı, benim “İstakoz” diye gırgırım vardı, sattım.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Şu anda denize çıkıyor musunuz?

ERDİNÇ ERKORKMAZ – Çıkıyorum, ben balık toptancısıyım yine.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Yani siz şimdi mazot mu...

ERDİNÇ ERKORKMAZ – Avrupa'ya balık gönderemiyorum ama İstanbul lokantalarına, Ankara lokantalarına gönderiyorum.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Siz mazot kullanıyor musunuz?

ERDİNÇ ERKORKMAZ – Kullanmıyorum ama balıkçımızı düşünüyorum ben.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Şöyle yapalım, siz kendinizle alakalı sorunları söyleyin. Mesela, ihracatla ilgili, ticaretle alakalı sorunları söyleyin, diğer sorunları ilgili arkadaşlarımız söylesin, karışıklık olmasın.

ERDİNÇ ERKORKMAZ – Tamam Vekilim.

Zaten ihracat yapamıyoruz biz, şimdi balığı ithal ediyoruz, o duruma kadar düştük. Yirmi beş sene ben Avrupa'ya balık sattım, 2 sefer vergi birincisi oldum. Şimdi Avrupa'dan balık alıyoruz, Tanzanya'dan balık alıyoruz, Vietnam'dan balık alıyoruz; 172 ülkeden balık ithal ediyoruz, çok ayıp, 3 tarafımız denizlerle çevrili. Biz bu denizlerimize bakmazsak ileride balığı ilaç yerine eczaneden alacak duruma geleceğiz.

Sizler bu işlerle uğraştığınız için sayın vekillerim, teşekkür ederiz.

Balıkçılığımız çok zor durumda. Bir de su ürünlerinden gelen memurlar balıkların boy farklarına çok dikkat etmiyorlar.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Ne olması lazım onun için?

ERDİNÇ ERKORKMAZ – Bakın, geçen sene şubat ayında hamsi Gemlik Körfezi'nde şu kadardı, devamlı tutuyorlardı, ben, Su Ürünleri Genel Müdürü Mustafa Bey'e şikâyet ettim. “Yazık günah bu hamsiyi tutmayalım, seneye bu hamsi bize çok büyük ekmek verecek.” Buyurun, işte Kapaklı

balıkçıları, Armutlu balıkçıları hamsiden bu sene ekmek yediler. Dünya kadar hamsi tutuluyor, her gün 3 bin kasa, 5 bin kasa, 6 bin kasa hamsi tutuyorlar. Eğer onu yasak etmeseydik o hamsiyi bitirecektik. Yasaklara uyulmasını rica edeceğim.

Diyeceğim bu kadar efendim, sağ olun.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Peki, çok teşekkür ediyoruz.

Yasaklara uyulsun, denetim sıkılaştırılsın.

ERDİNÇ ERKORKMAZ – Denetim sıkılaştırılsın, bilhassa İmralı altı-Kapaklı-Kurşunlu-Bandırma arası devamlı trol çekiliyor, ben bunu Ankara’ya da devamlı bildiriyorum ama bakamıyorlar efendim.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Peki, teşekkür ederiz.

ERDİNÇ ERKORKMAZ – Sağ olun.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Mikrofonu arka sıraya verelim, sonra bu tarafa geçeriz arkadaşlar.

Buyurun.

EMRE GÜL – Öncelikle hoş geldiniz.

Burada sektörün dışında değil ama aynı tebliğden tabi olan turistik orta balıkçılığıyla ilgili söz almak istemiştin.

En son yapılan tebliğlerdeki değişiklikte 47’nci maddede sadece turistik amaçlı amatör balıkçılığın gemilerine izin verildi. Daha önceden gezi tenezzüh ve ticari yatlarla da bu izin veriliyordu ve faaliyet ayırmıcılığı yapıldı, sadece balık tutulabilir. Daha önceden işte, gelen misafirler aynı zamanda...

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Siz ne tür bir iş yapıyorsunuz? Yani bu iş aklınıza geldi...

EMRE GÜL – Deniz turizmi.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Turizm...

EMRE GÜL – Yani amatör olta balıkçılığı turizmi iznim var. Tebliğlerde 47’nci maddede var. Yönetmeliğe dâhil edilen bu tebliğe bizim dâhil olduğumuz bir konu, bunun üzerinden ruhsat alıyoruz ve işletmemizi yapıyoruz. Daha önceki tebliğde, 2020 yılından öncekinde hem gezi tenezzüh cinsi gemiler ve turistik amaçlı orta balıkçılığı gemileri aynı anda bu işi yapabiliyorlardı. Tebliğin yenilemesinde “gezi tenezzüh” kelimesi çıkarılarak sadece turistik olta balıkçılığı ruhsatlı teknelere bırakıldı. Teknelerin vasfına baktığımız zaman gezi tenezzühün gerek güvenlik gerek konfor olarak turistik olta balıkçılığı teknelerinden daha özellikli, donanımlı tekneler olduğu ortada, boyut olarak da daha büyük olduğu, daha fazla personel çalışması, daha fazla istihdam sağlaması gereken tekneler olduğu ortada Ama bu son yapılan değişiklik neticesinde insanlara şöyle bir seçenek sunuldu: “Hayır, iki işi aynı anda yapamazsın. Ya balık turizmi yapacaksın ya eğlence yapacaksın.” Tamam, hadi bu da olabilir ama gel gelelim, balık turizmine geçmek isteyen yani amatör balık tutturmak isteyen teknelerin de kapasitesi boya bakılmaksızın maksimum 12’yle sınırlandı. Mesela, benim kendi tekne 35 kişilik ruhsatı olan bir tekne, balığa geçtiğim zaman sadece 12 kişi götürebiliyorum ve 2 personel çalışıyor, iki vardiya çalışsa 4 personel, benimle beraber 5 aile evine ekmek götürüyor. Genel toplamlarda bunlar büyük sıkıntı. Bu şekilde...

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Peki, senin motorun kaç kişilik?

EMRE GÜL – Normalde 55 kişilik ama ruhsat için 35’e düşürmüştük.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Yani şunu mu diyorsun: “Ben 35 kişiyi gemiye bindireyim, herkes balık tutsun.”

EMRE GÜL – Yok yok, ben hani şahsım adına bunu söylemiyorum. Türkiye genelinde...

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Ya, kendinizle alakalı olanları söyleyin siz.

EMRE GÜL – Tamam.

Benim tekneyle mağdur olan 2 binin üzerinde tekne var Türkiye’de. Hani sadece bireysel bir mağduriyetim olarak anlatmıyorum yani bunu, sektörün konusu olarak ayrıyeten de önünüze bununla ilgili birer yazı da bıraktım. Buradaki problem, hani geçen tebliğ düzeltilmesinde yapılan belki planlanamayan ya da arkası görülemeyen bir değişiklik sonucu yaşanan bir sıkıntı bizlerin mağduriyeti. Bu madde 47’deki yazan kısımda ne diyor burada: “Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığınca turistik amaçlı olta balıkçılığı gemisi cinsinde belgelendirilmiş vergi mükellefi gerçek kişilere verilen ruhsatla iki yıl geçerlidir bu şekilde.” Daha öncekinde burada gezi tenezzüh tekneleri ve yatlar da dâhildi. Sadece turistik amaçlı olta balıkçılığı cinsindeki gemilere indirgenmesi bir daralmaya, işte, günümüz şartlarında boya, bakım ya da personel giderleri sonucunda maliyetler eklendiği zaman bizlerin zor duruma düşmesine neden oldu. Yani sonuç olarak eski şekildedeki tebliğde veyahut da yeni yapılacak önümüzdeki tebliğde bu ruhsatın sadece turistik amaçlı olta balıkçılığı değil, gezi tenezzühünün de eklenmesi ya da boya bakılarak bir kapasite hesaplanması sonuç oluşturabilir, çözüme ulaştırabilecek bir konu. Yani burada büyük mağduriyet var aslında, belki daha önceden bunu dile getiren olmamıştır diğer toplantılarınızda ama...

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Yok, olmadı gerçekten, ilk defa siz söylediniz.

EMRE GÜL – Şimdi, mesela, bizim müşterimiz geliyor, ailecek tekneyi kiralyor; çıkartıyoruz, daha önceden hem balık tutup hem mangalını yapıp hem eğlenip denize girebiliyorlardı ruhsatlarımızla, Turizm Bakanlığından aldığımız ayrı bir ruhsat, Tarım Bakanlığından aldığımız ayrı bir ruhsattı ama şu an ikisi beraber verilmiyor bu cins değişikliği sebebinden çünkü Turizm Bakanlığı sadece gezi tenezzühlere eğlence ruhsatı verebiliyor yani gezi ruhsatı verebiliyor, balık ruhsatını Tarım Bakanlığını veriyor. Tarım Bakanlığı da bu tebliğden dolayı sadece turistik amaçlı olta balıkçılığı cinsindeki teknelere veriyor bu ruhsatı. Böyle bir çakışma olunca biz de denizde şöyle bir sıkıntıyı da yaşıyoruz: Mesela, insanlar geldi, işte mangalını yaktı, denizine girdi. “E, ben bir de olta atayım, çocuklar olta atsın, eğlensin.” Yok, hemen ceza, sahil güvenlik denk geliyor ya da işte diğer meslektaş şikâyet ediyor, geliyor ceza ya da tam tersi balık turu; insanları balık tutmaya götürdük, “Yazın ortasında ben bir serinleyeyim, şuna ayaklarımı sokayım.” yine ceza yani bu faaliyetlerin birbirinden ayrılması biraz mantık dışı oldu. Tekrardan değerlendirmeye alınmasını talep ediyorum bununla ilgili düzeltmeyi.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Peki. Yani bu tür bir talep olduğu zaman bir değerlendirme yapılarak müsaade için bir kapı açılmasını istiyorsun.

EMRE GÜL – Şimdi, en altta çözüm olarak yazdığım kısımda sadece turistik amaçlı olta balıkçılığı gemisi cinsindeki belgelendirilen gemilerin yanına “ve/veya gezi tenezzüh” de eklenirse bu sorun komple çözüme ulaşmış olacak. Şöyle: En başından söylediğim gibi, güvenlik ya da işte rahat, konfor olarak baktığımız zaman da gerekli öncelikle Bakanlığının istediği donanımlar, güvenlik, işte konfor olarak geri tenezzüh tekneleri turistik amaçlı tekneler göre daha konforlu ve güvenli tekneler büyüklük olsun... Teknelerin boylarına göre de çalışan personellerde sayı da farklı olduğu için mesela, turistik amaçlı herkes almak için şu an 8 metrelik tekneler tercih ediyorlar; bu, denize çıkan insanlar için de bir can güvenliği tehlikesi de yaratıyor bir yandan. Bir 15-20 metrelik tekneyle güvende olmak var, denizin ne zaman patlayacağı, edeceği... Biz şimdi buradaki büyük balıkçılar gibi, denizciler gibi denizin hava durumundan yıllarca anlayan, tecrübesi olan insanlar değiliz. Zamanla tabii biz de tecrübe kazanacağız ama işin güvenlik yanı olarak da bunun göz önüne alınmasında fayda var.

Söyleyeceklerim bu kadar, teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Çok teşekkür ederiz.

Söz almak isteyen başka var mıydı?

Buyurun.

KAPAKLI SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI FEVZİ KAYA – Biz kooperatif olarak deriz ki: “Balıkçılığı gerçekten gerçek balıkçılar yapsın, yeşil ruhsatlı balıkçılar yapsın, özel tekneler yani fiber botlar, özel tekneler haftanın belli günlerinde balıkçılık yapsınlar ama devlete vergisini ödeyen, ağlara bir sürü para veren balıkçılar balıkçılığı yapsın, yeşil ruhsatlı balıkçılar. Balıkçı olmayanlar balıkçı hakkında yorum yapmasın çünkü bir sürü masrafları var, zor şartlarda çalışıyorlar. Bizim diyeceğimiz arkadaşlara karşı bu şekilde yani...”

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Birbirinize cevap vermeye gerek yok, herkes fikrini söylesin.

KAPAKLI SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI FEVZİ KAYA – Yok, o anlamda söylemedim. Hayır, ben onun fikrine saygı duyuyorum ama biz isteriz ki balıkçılığın... Zaten bizim balıkçımız zor şartlarda geçiniyor. Ağ çevireceğiz, ufak botlar bizim kayıklarımızı da haşıyorlar, zor durumda kalıyoruz yani çok sıkıntı yaşıyoruz. Buna bir çözüm getirilmesini istiyoruz.

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Tamam, teşekkür ediyoruz.

Buyurun.

MURAT KUL – Sayın başkan, değerli hazırun; bilindiği üzere, burada da bir birliğimiz var, 7 birlikten biri, Yalova Deniz Ürünleri Avcıları Birliğimiz. Bölgemizin buradaki sözcüsü olarak sağ olsunlar beni seçtiler, sorunlarını Mecliste size sunmuştuk. Tabii, 7-8 maddelik sorunlarımız var, hepsini dile getirmeyeyim, reisim dile getirdi; 24 metre olsun, yetiştiricilik olsun. Biz kesinlikle balık çiftliklerine veya midye çiftliklerine karşı değiliz. Tabii ki ülkeye ekonomi gelecek, para kazanacağız, olacak, edecek ama dediğimiz gibi, son zamanlarda avlak sahalarımıza küçük balıkçı olsun, büyük balıkçı olsun, bunlar kurulmaya başladı. Bizim istediğimiz şu: Kurulsun ama bölgenin kooperatiflerine, bölgenin birliklerine danışılıp bunun işte nereye olabilir... Avlak sahalarının kurulmasında bizim de gerçekten çok büyük zararımız var.

Son bir hafta önce bir tebliğ yayımlandı Sayın Başkan. Tabii ki bu acil bir konu, BAGİS’le ilgili. 12 metre üzeri aşağı yukarı 3.500-4.000 teknede bu BAGİS’leri kullanıyoruz. BAGİS’ler arıza yaptığında, servisi çağırdığımızda iki gün veya bir hafta içinde gelip on beş günde bize bunu teslim ediyorlardı, denize çıkabiliyorduk. Son tebliğde Bakanlık diyor ki: “Eğer bu arızalıysa denize çıkamazsın.” Ama bu insanlar gerçekten şu vaziyette mağdur olacak. Buna bir sistem getirmedikçe, bir çözüme kavuşturmadıkça bu insanların borçlarını kim ödeyecek? Sahil Güvenlikle bizi baş başa bıraktılar. Geçen gün Kuşadası’nda teknenin BAGİS’i bozuluyor, Sahil Güvenlik alıyor, limana götürüyor; bu çok büyük problem, teknede 30 kişi çalışıyor. Bu sıkıntıyı bir an önce... Tamam, -yeni sezona- bu tebliği yayınlayabiliriz ama buna bir çözüm getirmemiz lazım.

Atık suda çok büyük problem çekiyoruz. Geçenlerde bir tekne İnebolu’da 100 bin lira ceza yedi. Sahil Güvenlikle yine karşı karşıya kalıyoruz. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı çıkardı; kanunu çıkardı ama atık alım tesisleri yok balıkçı barınaklarında. Olmayınca da balıkçılarımız mağdur oluyor. Dedğim gibi, bölge birliğimizin sorunlarını biz anlattık, aciliyeti olan iki tane konu var. Bununla ilgili küçük-büyük bütün balıkçıların mağdur olmaması için BAGİS ve bu atık suya bir çare bulunması lazım.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Evet, biz de teşekkür ederiz.

Buyurun.

MERKEZ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI HASAN KARATAŞ – Değerli Başkanımız, sayın vekillerimiz, Sayın Valimiz; hoş geldiniz. Saygıyla selamlıyorum sizleri.

Efendim, bizlerin sorunları çok. “Çok” derken de tabii ki tam detaylı sorunlara girmedik, girdiğimizde tabii ki -daha önce Erдің arkadaşımız söyledi- denizcilik bakanlığı olmazsa olmazlardan biri yani biz mevcut konumlarda baktığımız zaman, hangi kapıya gideceğimizi bilemiyoruz. Sahil Güvenliğe mi gidelim, Su Ürünlerine mi gidelim, Liman Başkanlığına mı gidelim, Sahil Sıhhiyeye mi gidelim? Bir kapı altında toplanmasını şahsen ben tavsiye ediyorum; çok güzel bir şey olur.

İkinci bir konu, bizim limanların imar durumu. Türkiye’deki limanların yüzde 90’ının imar durumu yok. Şu anda ben limanı kiralama aşamasına gittiğim için söylüyorum, imar konusu olmadığı için şu anda mesela limanı kiralayamıyoruz. Kiralama aşamasında liman başkanlığından sorvey istedim; Yalova merkezden limana gelişine 7.500 lira harcırah istiyorlar -Liman Başkanlığı- benden. Yani çok fahiş bir fiyat artırma var bu konularda, değerlendirilmesini istiyoruz.

İkinci bir şey de var: Küçük balıkçıların desteklenmesinde, örnek veriyorum, bir balıkçı teknesinde 8-10 ortak oluyor efendim yani balıkçılık camiası altında çıkıyor. Burada gerçek balıkçılık yapan ile yapmayan belli olmuyor. Bu teşvikler -para verilmesi için- gerçek anlamda balıkçılık yapana verilsin, yapmayana değil. Bütün kooperatiflerimizde mevcuttur. Şöyle diyeyim: Bir teknede 10 ortak var, tekne de denize çıkmıyor. Gerçek anlamda balıkçılık yapanlara değer verilmesini istiyoruz.

Bir konum daha var: Yalova’daki bizim avlanma sahalarımız oldukça kısıtlı. Yeni demirleme sahası olduğu için genelde “dere önleri, liman önleri, askerî önler” derken bizim avlanma sahamız tamamen kısıtlı Sayın Başkanım. Bunun, gemi demirleme sahasının biz şahsen değiştirilmesini istiyoruz. Altınova tarafına doğru ve Hersek Lagünü’ne doğru orada oldukça boşluk bir alan var, bizim en değerli avlak alanımız şu anda kısıtlı yani avlanamıyoruz orada; ağ da atmamız yasak hatta neredeyse geçmemizi yasak yapacaklar.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Evet, biz de teşekkür ederiz.

RİZE DEMBİR BAŞKANI MUHARREM HAMZA – Muharrem Hamza, Rize ili Deniz Ürünleri Avcıları Üreticileri Birliği Başkanım.

Ben buraya katılmayacaktım, dün toplantı vardı bu BAGİS üzerinde Ankara’da genel müdürlükte. Arkadaşlar BAGİS, 2 tane yapacağız, 2 BAGİS’imiz olacak. Bir taneyle eğer sıkıntı çekmek istiyorsak bir taneyle çalışacağız ama sıkıntımızı arkaya atalım diyorsak bir BAGİS daha alacağız. DEMBİR ile SÜR-KOOP toplantıda beraberdik Ramazan’la, Başkanımızla. İkinci BAGİS cihazını almamızda bir sakınca var mı? Melih Bey “Hayır, yok.” dedi, diğer daire başkanımız da “Yok.” dedi ama bir BAGİS cihazımız arızalı olduğu zaman altı saat içerisinde bu cihazın arızasını tespit edip on altı saat içerisinde, on sekiz saat içerisinde de yerine tamirli bir şekilde yapmamız lazım, bu mümkün değil yani kesinlikle mümkün değil. Onun için ikinci cihaz 28 bin liradır, cihazın tanesi iki yıl garantilidir. Bir istişare yapalım SÜR-KOOP’la, DEMBİR’le daha da pazarlık olur, daha da aşağıya düşer bunun fiyatı. Çok rahat ederiz, 2 cihaz engel taşımayacak, aynı anda teknede çalışacak, bu problemi de böyle çözeceğiz. Yoksa genel müdürlüğümüz bir top attılar orta yere, 3 kişinin ortasında top dönüyor, bir türlü çözülüyor. Bunu bu şekilde düzeltmemiz gerekiyor, başka türlü çok sıkıntı çekeceğiz. Ben BAGİS için size bilgi vermek istedim.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Tabii, bu konuda BAGİS servisi, cihazları dağıtan, pazarlayan kimse ne tür sözleşme yapıldı bilmiyorum ama bir araç bozulduğunda servise götürdüğünüzde başka bir araç veriyor. Kendisine, firmaya “Cihaz bozuldu.” diye altı saat içerisinde bilgi verdiğinizde size bir cihaz verir yani sözleşmeyi böyle yapsanız bir cihaz verir size, tamir ettikten sonra değiştirirsiniz tekrar.

RİZE DEMBİR BAŞKANI MUHARREM HAMZA – Ama o altı saat içerisinde Sayın Başkanım olmuyor. Örnek veriyorum, 3 bölgeye ayırdılar, 3 kişi var. O firmalarda toplantıdaydılar, bir tanesi Trabzon’da, biri İstanbul, biri de Ege, Akdeniz bölgesinde. Bir de bu BAGİS’ler çok pahalı diyoruz ya, arızalı çok pahalı, adam diyor ki: “Ben o cihazı gidip alacağım, gelip tamirini yapacağım, tekrar gideceğim takacağım; en az 10 bin lira sadece yol parası alıyorum, arabayla gidip geliyorum.” Onun üzerine de artı cihaz parasını, arıza parasını koyuyor. Onun için adam da haklı yani. Bölgesel olarak bizden elektronik usta istediler yani böyle servis verelim diye. Buna da kimse yanaşmadı, cihazlar nihayetinde 2 bin, 3 bin sayısı. Arıza yapan şu anda 80 tane cihaz var bu cihazların içerisinde. 30 tanesi de pahalı olduğu için hâlâ arızalı gözüküyor, firmanın elinde yani arızası giderilmiş ama parası çok olduğu için tekne sahibi almamış bunları, onlar da sayıya katılıyor. Yani vatandaş diyor “Benim param yok, o parayı ödeyemeyeceğim.” tamir servisçisi diyor ki “Ben bu kadar bedel karşılığında ben bu parayı alacağım.” Burada bir şey var çözemiyoruz yani genel müdürlük de çözemiyor. En garantisi 2 cihaz kardeşim, olmasın 28 bin liramız da, iki yıl garanti cihazlar alalım takalım yani bunun daha başka şeyi yok yani. En sonunda da ona karar verdiler, dediler ki...

SAMİ GENÇAY – Pekâlâ bu cihazları söktüp daha verimli bir cihaz takamıyorlar mı, arıza yapmayacak bir cihaz?

RİZE DEMBİR BAŞKANI MUHARREM HAMZA – Şimdi, elektronik cihaz diyor, bu arıza yapar yapmaz...

SAMİ GENÇAY – İkinciye aldığımız zaman şimdi, birinci arıza yaptı, ikinciye aldın, hadi, o da arıza yaptı, ne olacak o zaman?

RİZE DEMBİR BAŞKANI MUHARREM HAMZA – Şimdi, ikisinden biri arıza yaptı mı diğeri çalışıyor zaten, orada bir sıkıntı yok.

SAMİ GENÇAY – Biz bu cihazı... Bir ay iki ay içinde cihaz gelmesi...

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Neyse onu tartışmayalım. Şöyle bir şey: Şimdi, 2 tane cihaz olduğu zaman birisi arıza yapınca öbürünü kullanacaksınız, o süre içerisinde... Tabii, şu anda tam kesin karar verildi mi bilmiyoruz onu ama...

RİZE DEMBİR BAŞKANI MUHARREM HAMZA – O kadar ağır ki cezalar arkadaş, bakın, altı saat içerisinde arızayı tekne sahibinin bulması lazım, altı saat içerisinde.

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Şu anda bitti mi bu, karar kesinleşti mi, nedir?

RİZE DEMBİR BAŞKANI MUHARREM HAMZA – Biz dün konuştuk, “Birer tane daha cihaz takarsanız bizi de sevindirirsiniz, bu yükten de kurtarırız.” dedi. Dedim ki: Yani bir teknede 2 cihaz olur mu? Yani yarın aldık bu cihazı, yarın dersiniz bize ki: “Bu 2 cihaz olmaz.” Melih Başkan dedi ki: “Biz orkinos kayıklarına verdik, çalışıyorlar.”

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Muharrem Başkanım...

RİZE DEMBİR BAŞKANI MUHARREM HAMZA – Buyurun.

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Grup sözcümüz bir açıklama yapacak arkadaşlar.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Şimdi, bu 80 tane cihaz var, arıza yapıp da kaydı oluşan 3 bin cihaz var da 80 tane cihaz arıza yapmış, kaydı oluşmuş, duruyor. Pekâlâ, bu on gün süre içinde arıza yapıp da bildirmeyen arkadaşlarımız var mı?

RİZE DEMBİR BAŞKANI MUHARREM HAMZA – Şimdi, onu diyordum az önce Başkanım, eğer altı saat içerisinde sen “Arızam vardır.” diye bildiri yaptıysan on sekiz saat içerisinde de limanda olman lazım avcılık yapmamak şartıyla, arızan giderilinceye kadar limanda duracaksın.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Yok, ben şunu merak ettim: Yani tabii bu suistimale açık da bir konu aslında yani burada bir on gün süre vardı, -muhtemelen- bazı arkadaşlarımız suistimal yaptı mı acaba bu işi?

RİZE DEMBİR BAŞKANI MUHARREM HAMZA – Şimdi, az önce dedim ya, adamın tamiri oldu, parası yüksek, cihazın arıza tamiri yapıldı ama paradan sebep alamıyor.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Böyle bir şey varsa, eğer bu arkadaşlardan bunu yapan yani 3.500-4.000 kayık içinde 80 kişiye ya da 50 kişiye bu, onlar yüzünden bu iş gerçekleşiyorsa aslında bunu kendi aramızda bir çözmemiz lazım. Çünkü on gün içinde, evet, bunun, cihazın tamire gitmesi, gelmesi ya da servisin gelmesi bir hafta on gün; bir hafta on gün de balıkçılıkla ilgili eğer faaliyet göstermezse o ay da balıkçılık varsa bir sıkıntı yaşanacak, bu bir gerçek.

RİZE DEMBİR BAŞKANI MUHARREM HAMZA – Aynen öyle.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Ben şimdi Genel Müdürle görüştüm bu konuyu sabah, sizin toplantınızdan da bahsetti ve 80 tane tekneyle ilgili böyle bir sorun yaşandığından bahsetti. Bir de Avrupa’dan bir cihaz anlaşması yapıp bu cihazların balıkçılara bedava dağıtılmasıyla ilgili bir çalışma yapıyorlmuş. O ikinci cihaz size belki artı 28 bin lira verirsiniz ama Avrupa’dan böyle bir cihaz anlaşması yapıp balıkçıya bedava dağıtılacaksa o 28 bin lirayı ödemenize de gerek yok.

RİZE DEMBİR BAŞKANI MUHARREM HAMZA – Gerek yok, tamam, doğru.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – İşte bunun için iki üç günden beri arkadaşlarımızla hep bu konu gündeme geliyor, aslında balıkçılarımızın çok daha fazla sorunları var ama bu konu sıcak bir konu olduğu için biz bazen o sorunları anlatmadan direkt bu konuya geçmeye başladık. Bununla ilgili biz bir Ankara’ya gideceğiz. Genel Müdür de şöyle bir ifade kullandı, kendisine söylediğim için ya da o da bana söylediği için: “Bu bir haftalık süreçte kimseye ceza kesmedik.” dedi. Bununla ilgili bir sıkıntı yaşarsanız “Acil il müdürlüklerine ve Genel Müdürlüğe, daire başkanlığına bilgi verirsiniz, özel izinle yine balıkçılık faaliyetine devam edilebilir.” gibi bir ifade kullandı. Bu ifadelerin havada kalmaması için bence kooperatiflerin bir yazılı mutabakat yapması lazım aranızda. Evet, böyle bir şey varsa özel izinle çıkılabilir mi? Çünkü bazen de kendi içimizde bazı arkadaşlarımız bunu başka niyetli kullanırsa bir sürü de iyi niyetli arkadaşlarımız da yanabiliyor.

RİZE DEMBİR BAŞKANI MUHARREM HAMZA – Sayın Vekilim, dün Altuğ Beyle beraber hiç görüşemedik, hep pas attı bize. Melih Bey kanunu okuyor, “Sahil Güvenlik yakalarsa ceza keser.” diyor. Altı saat sonra yani sen bildirmezsen Sahil Güvenlik geliyor, çünkü şebekeye gözükyor.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Evet, Başkanım, tavsiyem olsun, önümüzdeki hafta bir gün gene bir -tabii, sizin için de bunlar hep maliyet, hiç durmuyorsunuz ama- yani SÜR-KOOP, DEMBİR ya da diğer kooperatiflerden arkadaşlar, biz de Komisyon içinde 1 arkadaşımız ya da 2 arkadaşımızla beraber bunu bir masaya yatırsak çünkü bir belirsizlik var ortada, belli. Eğer Avrupa’dan bu cihazlar gelecekse ikinci cihazı almanın, 28 bin lira ödemenin bir anlamı yok, yani bu kısa vadede çözülecekse.

RİZE DEMBİR BAŞKANI MUHARREM HAMZA – Bir şey daha var Sayın Vekilim: Arkadaşlar, internetimiz telefonumuzda hepimizde var, “Tarım Cebimde” diye bir uygulama var. Bu uygulamayı indirin, Tarım Cebimde, T.C.’ni yazacaksın mal sahibi isen -mal sahipleri bunu yapıyor- e-devlet şifresini gireceksin oraya, orada diyeceksin ki “Benim gemim nerede?” basıyorsun, senin geminin nerede olduğunu o sinyal sana gösteriyor, sadece kendi tekneni gösteriyor. Onu görmediğin an cihazında arıza vardır, gördüğün an zaten hiçbir sıkıntı yok yani. Bunu indirin arkadaşlar “Tarım Cebimde” bunu bilmeyen arkadaşlara da söyleyin onu. Yani ben cihazımı kontrol edemedim... Her zaman telefon elimizde girin, kontrol edebilirsiniz yani çok basit bir uygulama, kendi tekneni çok rahat görebilirsin. Onu gördüğün an cihazın çalışıyor, görmediğin an cihazın çalışmıyor.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) - Sevgili Başkanım, bu BAGİS konusunu bir netliğe kavuşturmamız lazım kısa bir süre içinde. Bu süre zarfında sıkıntıda olan arkadaşlarımız varsa yani burada da bu bölgede BAGİS arızalı ya da Türkiye’de bunu yayabilirseniz çok çabuk. Hemen Tarım İl Müdürlüklerine bilgi versinler bu cezai müeyyide uygulamasından kurtulurlar ama bu üç gün, beş günlük süre içinde de bu konu bence rahatlayacak çünkü bizim de bir teknik anlamda bilgi sahibi olmamız lazım, o Avrupa’dan gelecek cihazlar ne zaman gelecek, anlaşma yapıldı mı? Onları bir öğrenelim kafamız rahatlasın yani.

RİZE DEMBİR BAŞKANI MUHARREM HAMZA – En azından öyle, doğru.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Yoksa bu türde herkes tedirgin denize çıkarsa biraz sıkıntı yaşanır ama Tarım İl Müdürlüklerine bilgi verilirse o dakikada, o süre zarfında da Genel Müdür “Ben özel izinle arkadaşlarımızın denize çıkmasına müsaade ederim.” dedi. O da bilginizde olsun.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Tabii, burada her şey karşılıklı iyi niyet içerisinde, suistimale kapalı olması lazım, karşılıklı dürüstlük içerisinde yürütülürse anlayış gösterileceğine dair bir beyan da var; onu da belirtmiş olalım.

Buyurun.

İSTANBUL DEMBİR ÜRETİCİLER BİRLİĞİ BAŞKANI ŞEKİP YALÇIN – Benim görüşüm, Sayın Başkanım, gündem değiştirmek. Bizim teknelerde BAGİS hariç 3 tane daha cihaz var. Niye AIS’ten ya da Track’la beraber bizi takip etmiyor da 3 bin balıkçı arkadaşımıza tekrar 28 bin lira yüklenirip bir cihaz takmak istiyorlar. BAGİS var, AIS var, Track var, uydu cihazı var; bizim teknelerde hepsi var. Sizin takmış olduğunuz BAGİS cihazı arızalı diye bu kadar milletin suçu ne?

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Bu konu kapandı şimdi. Şu anda alınmış bir karar yok zaten mağdur olmasın esnaf diye, balıkçı esnafı diye gereken tedbirler alınıyor herhalde, öyle anlıyorum.

İSTANBUL DEMBİR ÜRETİCİLER BİRLİĞİ BAŞKANI ŞEKİP YALÇIN – Sayın Başkanım, siz İstanbul’a geldiğiniz zaman kısmetse karşılayacağız da sizi, şeyi değiştirmek istiyorlar, bizim sorunumuz balıkçının derdi, bizim sıkıntımız o.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Sen onu anlat işte.

İSTANBUL DEMBİR ÜRETİCİLER BİRLİĞİ BAŞKANI ŞEKİP YALÇIN - Bak BAGİS’i bahane yapıp yani buradaki arkadaşların laflarını dile getirmemek, ben bu görüşüyüm. İnşallah...

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Ya biz şimdi, burada herkese söz veriyoruz, “Şunu konuşun.” demiyoruz yani istediğinizi söyleyin.

Buyurun.

İSTANBUL DEMBİR ÜRETİCİLER BİRLİĞİ BAŞKANI ŞEKİP YALÇIN – Tamam, teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Arkadaşlar, BAGİS’ten başka konu konuşmak isteyen varsa konuşsun.

Söz almak isteyen var mı arkadaşlar?

Kaptan öyle bir söz söyledin ki herkes sustu yani.

Peki, buyurun.

ARMUTLU SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI İBRAHİM DÖNERTAŞ – Ben ikinci kez söz aldım ama Sayın Vekilim şöyle bir konu daha var. Şimdi, bizim ülkemizdeki ticari avcılığın en az bir 10 katı kadar da özel tekne var. Özel tekneler de, tabii, balık tutacaklar yiyecekleri kadar ama bunun kontrolü yapılamıyor. Özel tekneler de artık ticari balıkçı gibi oltayla kilogramın üzerinde fazla balık tutup bunu piyasada satma yönünde gibi bir girişim de var, bu kontrol de az olduğundan dolayı,

sayı da çok fazla olduğundan dolayı kontrolsüz bir avcılık var ve hiçbir kayda girmiyor. Atıyorum, normalde özel teknenin 5 kilogram bir balık avlama hakkı var fakat bugün baktığımızda 20 kilo, 30 kilo gibi, 50 kilo gibi balık tutup sayıları çok fazla olduğu için de -10 binlerce özel tekne var- bunun hiçbir şekilde kontrolü yapılamıyor, ne kadar balık tuttuğunun.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Şimdi ben bir şey sorayım: Bütün özel tekneler barınaklarda değil mi?

ARMUTLU SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI İBRAHİM DÖNERTAŞ – Evet.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Bunlar aynı zamanda barınakta üye, kayıtlı.

ARMUTLU SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI İBRAHİM DÖNERTAŞ – Hayır “özel tekneler” derken 4,5 metrelik fiber bugün evinin önüne sahilde oturan bir kişi -herkes- kapısının önünde ufak bir tonoz yapıp bağlıyor.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Yani barınak değil, barınak dışındakiler özellikle?

ARMUTLU SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI İBRAHİM DÖNERTAŞ – Barınaklar zaten belli sayıda alıyor. Bizim barınağımızda 100 tane özel tekne varsa 250 tane dışarıda, evinin önünde var.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Bilhassa burada sorun evin önündekilerle alakalı?

ARMUTLU SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI İBRAHİM DÖNERTAŞ – Tabii. Şimdi, karadaki avcılıkta “av sporu” deyip vurulacak 1 tane çulluğun, 1 tane tavşanın hesabını devlet sorabiliyor, sistemden bunu takip ediyor yani belli günlerde ava çıkartıyor, ava çıkacak avcıdan belli bir harç alıyor, bir sisteme koymuş fakat denizde kontrolsüz bir şekilde, istediği kadar balığı tutup hiçbir kayıt altına girmeden hem ticari olarak değerlendirebiliyor hem de bir kayıt altında tutulmuyor. Sayı olarak, bizim ticari balıkçımızın 20 katından fazla özel tekne vardır, rakamlara bakabilirsiniz.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Amatör balıkçıların da kayıt ve kontrol altına alınması diyorsunuz.

ARMUTLU SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI İBRAHİM DÖNERTAŞ – Evet, amatör balıkçılıkta... Bunların da kayıt ve kontrol altına girip belli günlerde, belli zamanlarda, belli avlak bölgelerinde avlanmaları lazım. Eğer avcılık yapmayacak, ailesini gezdirecekse, avcılıkla alakalı bir şey bulundurmuyorsa teknesinde serbest bir şekilde gezebilir ama avcılığa gidip balıkçılık yapacaksa bunun kayıt altına girmesi lazım.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Tamam, peki teşekkür ederiz.

Başka söz almak isteyen var mı arkadaşlar?

Buyurun.

MERKEZ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI HASAN KARATAŞ – Değerli Başkanım, sayın milletvekillerim; ben özellikle bu kooperatiflerdeki yüzde 10 -brüt üzerinden- hepimizin derdi bu. Benim şimdi Merkez Balıkçılar Kooperatif Başkanı olarak 100 bin lira kiram varken -400 bin lira- yüzde 10 KDV geliyor bana. Benim kiramı 2’ye katlasınlar, bu yüzde 10’u kaldırsınlar. Brüt üzerinden, net üzerinden değil. Çalışanım var, SSK’lim var, bir sürü mal alıyorum, bunların hepsinin gideri var, bunları düşmüyorsun. Brüt üzerinden, brüt üzerinde yüzde 10.

İkinci bir şey var efendim. Yunus popülasyonunu hangi aşamaya alırsız bilmiyorum ama bizim küçük balıkçılarımızın yüzde 90’ı bu konuda çok dertli. Yani şöyle diyeyim: Adam 100 bin liralık ağ yapıyor, denize gidiyor, bir ağ atıyor, ertesi gün 100 bin liralık ağ yok. Baksan balıkçıya ağlayacak. Şimdi buna ne gibi pozisyon alırsız? Bildiğim kadarıyla 1984 yılında yasağa geçti bu yunus avcılığı,

daha önce... Bugün Japonya dünyayı tınlamıyor, her şekilde yunus avcılığı yapıyor. En azından bunun popülasyonunu düşürebilir miyiz, düşüremez miyiz? Avrupa Komisyonunda ne geçerli, ne değildir bilmiyoruz. Bunun ele alınmasından tarafım efendim.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Teşekkür ediyoruz.

Söz almak isteyen?

Buyurun.

HAKKİ ERGÜN – Kapaklı köyü balıkçılarından Hakkı Ergün ben. Efendim, biz Yalova’ya bağlıyız ama çalışma yerimiz Gemlik Körfezi. Gemlik Körfezi’ni yedi sene evvel beş seneliğine deneme olarak kapattılar ama sadece gırgırıcıya kapattılar. Burası koruma alanı ise bütün balıkçıya kapatılması lazım, sadece gırgırıcıya kapattılar, yüzlerce, binlerce tekne çalışıyor orada. Ya bu yasağın daha Gemlik içine -Barış Milletvekilimiz bilir, koordinat vermiştik biz oraya- çekilmesine yahut da bütün avcılığa kapatılmasını...

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Burada niçin gırgıra kısıtlama getirilmiş olabilir sizce?

HAKKİ ERGÜN – Vallahi niçin olabilir? Gemlik’in ufak balıkçıları olarak, bir de Zafer Işık’ımız var bizim orada, meşhur milletvekilimiz, onun gayretleriyle kapattırdılar, başka hiçbir şey yok.

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Yani balık nesliyle alakası yok mu diyorsunuz?

HAKKİ ERGÜN – Hiç yok. Zaten bizim gırgırın tuttuğu balık göç balığı, biz göç balıklarını tutuyoruz. Şimdi orada hamsi var, hamsi bir ay sonra çıkacak, gidecek.

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Peki, talebinizi kayıtlara geçirdik, raporumuzda da yer verilir.

HAKKİ ERGÜN – Orada tutulan, çalışanların da biri, hani menşe kesmez, bir şey yapmaz öyle balık tutuyorlar yani onlara yarıyor. Bu ya tamamen açılsın yahut da bütün avcılara kapatılsın.

Bir de şu enerji, pervaneler konulacakmış şimdi denize, Bozburun’dan Kapıdağ’a doğru; bu, Marmara’nın balıkçılığını tamamen bitirir.

Sağ olun, teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Peki, biz de teşekkür ederiz.

Şu tarafa mikrofonumuzu verelim.

Son arkadaşımızdan sonra bir kişiye daha söz vereceğiz.

Buyurun.

İSMAİL SÖKLÜ – Vekilim, hoş geldiniz.

Adım İsmail Söklü, Esenköy balıkçısıyım.

Derdimiz balıkçı olarak misina ağlarının 5 tane serbest yapması, bu çok saçma geldi bize. Yani ip ağı atıyoruz yengeçten zaten 10 kere atıyoruz, bitiyor misina ağı. Bu sefer misina ağına yengeç gelmediği için... Hani 5 tane serbestlik yani hiç olmazsa 10 tane ya da 15 tane... Bir ufak balıkçı... Yani biz ip ağından hiçbir şey tutamıyoruz ki.

Bunu size dile getirmek için söz hakkı aldım.

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Teşekkür ederim.

Son bir söz verelim, arkadaşlarımızdan söz isteyen var mı?

Şurada bir arkadaşımız var.

ORUÇ BİLGİÇ – Ben Fıstıklı köyünden Bilgiçler Balıkçılık Sahibi Oruç Bilgiç.

Marmara'ya giren gemiler denetlenmeli yani her taraf gemi yolu, her taraf demirlenme sahası zaten bizim sahamız yok, çalışma sahamız iyice kısıtlı, yasak bölgeler, midye çiftlikleri, her taraf tıkalı. Bir de bunlar her tarafa giriyorlar salpa alarak bırakıyorlar, biz bunlara takılıyoruz, bizi çığneme şeyleri var. Yani bunun bir denetlenmesi ya da onlara bir pilot kaptan verilmesi lazım yoksa biz bu durumdan çok mağduruz yani. Bu sene kaç arkadaşımız ağımlı parçaladı, ağımlı kilosu çok pahalı.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Yani o gemilerin belli bir alana mı çekilmesini istiyorsunuz?

ORUÇ BİLGİÇ – Belli bir alana çekilmesi, Marmara Bölgesi'nde seyirde olan gemilerin de pilot kaptan bulundurma zorunluluğu.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – “Onlar belli bir güzergâhtan gitsinler.” diyorsunuz.

ORUÇ BİLGİÇ – Tabii, biz çok mağduruz, çığneme tehlikemiz var, ağımlı tehlikede, avcılık yapamıyoruz. Yani her istedikleri yere geliyorlar demir atıyorlar, her yerde salpayı bırakabiliyorlar.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Peki, teşekkür ederiz.

ORUÇ BİLGİÇ – Ben teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Değerli arkadaşlar, Komisyon üyelerimize söz verelim.

Arkadaşlar söyleyeceğiniz bir şey var mı?

YUSUF ZİYA ALDATMAZ (Bartın) – Evet, hepinize katılımınızdan dolayı teşekkür ederiz.

Türkiye'nin birçok yerinde sorunlar ortak. İnşallah Komisyonumuz bu sorunları derleyecek, ortak bir fikre ulaşılması için elimizden gelen çalışmayı yapacağız. Denizlerimiz hepimizin. Ülkemizin üç tarafı denizlerle kaplı, denizlerimizin daha iyi, daha verimli kullanımı ve gelecek nesillere deniz varlıklarımızın daha güçlü şekilde teslimi için sizler ve bizler üzerimize düşen tüm görevi elimizden geldiğince yapmaya çalışacağız. İnşallah daha iyi günlerde beraber oluruz diyorum.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Evet, ben de bütün arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum. Belki birtakım arkadaşlarımızın çoğunun teknesi sevgili Yusuf Vekilimizin kentinde Kurucuşile, Kapısıuyu o bölgede yapılmıştır. Herhâlde oradan tekne alanlar var değil mi? Tabii, onun bölgesinde de bu işin büyük bir kısmı yapılıyor.

Biz de Komisyon olarak hızlı bir çalışma içindeyiz, yakın bir tarihte bizim Komisyon iki ay, uzatmasıyla üç ay. Üç aylık bir sürede tüm Türkiye'yi geziyoruz. Aslında bunun önemli tarafı rapor yazma aşaması. Rapor yazma aşamasında hem Türkiye'deki denizlerimizi hem balıkçılarımızı hem balığımızı yani bizim millî kaynaklarımızı hep beraber korumak zorundayız. Hiçbir zaman -onu kendi adıma söyleyebilirim- bir yasaklamayla, bir cezayla Türkiye'deki balıkçılık ve balık kurtarılamaz. Sadece önlemlerle, doğru bir politikayla hem balıkçımızı hem balığımızı koruyabiliriz. Gönünüz rahat olsun, bildiklerinizi aktarın derim çünkü aslında o kadar çok sorun var ki üç günden beri BAGİS aşağı BAGİS yukarı gidiyoruz. Bizim fiyat politikamız yok başta, taban fiyatımız yok, balık kurumumuz yok. Türkiye'ye girdilerin çoğu maliyet, ithalat ürünü. Ağımlı, gerekirse ipimizi ithal ediyoruz, saçımızı ithal ediyoruz, araçlarımızın içindeki cihazları ithal ediyoruz. Aslında, bu konuda kendi ülkemize yetecek kaynaklarımız varken ithalat konusunda da bir sıkıntımız var. Türkiye'de her şey artarken balık fiyatları yerinde kalıyor. Belki iki sene içinde mazot fiyatı 10 kat arttı; hamsi iki sene önce kaç liraydı şimdi kaç lira? Bununla ilgili, aslında aracı kurumların çoğuna bir balık kurumuyla ve fiyat politikasıyla bir düzleme çekebiliriz arkadaşlar; hedeflerimiz bunlar.

Evet, 2 ağabeyimiz Türkiye'de bakanlık kurulmasıyla ilgili kelime söyledi, gerçekten bu bakanlığı kurmamız lazım, kurulması lazım çünkü burada muhataplarımız, bakanlığın temsilcileri var, bazen emin olun ki onlar bile işin içinden çıkamıyor çünkü bir tane limanın yeniden düzenlenmesi için Tarım

Bakanlığı, Çevre Bakanlığı, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, 6-7 bakanlık birbiriyle bu konuyla ilgili bir çaba içine giriyor ama sonuç çıkmıyor maalesef. Bununla ilgili bir bakanlık olduğu zaman muhatap tek olacak ve izinler çok daha rahat alınıp o barınaklarımızın düzenlenme şansı olacak.

Bizim Komisyonun görevleri burada sonuca ulaştırmak ya da burada karar alıp da yarın onu tebliğe dökmek değil, buradaki bilgileri bir rapora dönüştürmek, tavsiye niteliğinde bakanlıklarımıza sunmak ve bu tavsiye niteliğindeki kararların neticesinde gerekirse Meclis olarak kanun çıkarmak, gerekirse bu tavsiye ettiğimiz kararların uygulanması yönünde bunu takip etmek.

Ben buradaki balıkçı hemşehrilerimize, üreticilerimize çok teşekkür ediyorum. İşlerine sahip çıkıyorlar çünkü Marmara Denizi zaten küçük bir deniz, alanlar iyice daraldı, belki Marmara'nın yüzde 10'u, yüzde 5'i avcılık anlamında kullanılıyor. Bunu yaparken de sizden tek bir ricam var: Bakın, bazı arkadaşlarımızın bilinçli ya da bilinçsiz yaptığı işlemler buradaki herkese mal olabiliyor. Şurada, küçücük Marmara Denizi'nde bir yasak varsa, trol yasağı varsa bir arkadaşımız diyor ki: "40-50 tane trol teknesi Marmara'da trol çekiyor." İzin vermeyin kardeşim; eğer izin veriyorsanız, göz yumuyorsanız bu işte siz de suçlusunuz yani. Onun için bazı önlemler... Yasaklar değil ama yasaklara da uyulma noktasında birbirimizi de telkin etmemiz lazım, yoksa yeşil ruhsatlı balıkçı, amatör denizcinin altında, kaçakçının altında, verilen cezaların altında ezilmeye mahkûm kalıyor. Onun için el birliğiyle bu konuları inşallah bu sene sizlerle, bizlerle, Meclisimizle, bakanlıklarımızla çözeceğiz, çözmeye gayret edeceğiz ve Yusuf ağabeyin dediği gibi "sürdürülebilir balıkçılığı" hep beraber sağlayacağız ülke menfaatleri çerçevesinde, millî değerlerimiz çerçevesinde.

Hepinize teşekkür ediyorum, sağ olun.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Arkadaşlar, ben de bir denizciyim yani sizlerden biriyim. Yıllar yılı ekmeğimi denizden kazandım, yedim, çocuk çocuğumu denizden kazandıklarımla büyüttüm. Sizleri anlayabiliyorum, konuştuğumuz her konu hayatımın bir döneminde karşıma çıkmış, yaşadığım konulardan biri.

Biz balıkçılık sorunlarını siz paydaşlarla tartışırken tabii, pek çok yerde pek çok konuyla karşılaştık. Enteresan şeyler var, birkaç tanesini sizinle paylaşmak istiyorum, ondan sonra hep beraber oturup karar vereceğiz. Şimdi, bir tanesi Türk halkının yıllık tüketim miktarı; bakıyoruz, son derece düşük, ortalama 7 kilo; sahillerde biraz daha fazla, İç Anadolu'da veya Doğu Anadolu'da çok düşük. Bunu bir yere yazıyoruz, diyoruz ki bu rakam çok düşük, halkımız daha fazla balık yemeli, omegaya daha fazla ulaşmalı.

Diğer taraftan, kurallarla alakalı... Yapısal kurallar malum -işte arkadaşlar söyledi- bir işi yapmak için 5-6 bakanlığın kapısını çalmak gerekiyor. Kamunun düzeni açısından maksadımı da aşmak istemiyorum yani ilgili bir bakanlık bir mevzuat çıkarınca diğer bakanlığın ondan haberi var mı? Uygulamada birbirini takip edebiliyorlar mı, destekleyebiliyorlar mı, koordinasyon ne durumda? O ayrı bir dava ama sonuçta kullanıcı olarak yani meslekler erbabı olan sizler işinizi yaparken bu kurumların hepsinin kapısını çalıyorsunuz. Şu anda karşımda iki tane müdürüm oturuyor, biri bir bakanlığı temsil ediyor, diğeri bir başka bakanlığı temsil ediyor. Peki, bu koordinasyonu nasıl alacağız? Peki, işimizi yapmak için bize birkaç tane şey lazım, bunlardan bir tanesi vasıta, bir vasıtamız var. Onun kurallarını A bakanlığı koyuyor. O vasıtayı yürütebilmek için, içine koyacağımız insanları, insan kaynaklarını, statüsünü B bakanlığı belirliyor. Ondan sonra avlanmayla alakalı nerede çalışacak, hangi saatlerde çalışacak, hangi zaman aralığında çalışacak; bir başka bakanlık bunu belirliyor. Ondan sonra yani işimizi yaptığımız, teknelerimizi dolaştırdığımız alanlardaki, denizdeki can ve mal güvenliği ve diğer mevzuatı dikkate alarak da bir başka bakanlık da işte Sahil Güvenlik olsun ki Kıyı Emniyeti olsun veya zabıta olsun, belediye zabıtalı... Yani muhatap çok, mevzuat çok, hepsi birbirinin içerisine girmiş durumda. Bütün bunların içerisinde biz üretim yapmak istiyoruz hem ekonomik olacak, fiyatlar

makul olacak, üreteceğiz işte, esnaf para kazanacak, yiyen ucuza var edecek. Bunların hepsi yan yana geldiği zaman karşıma şu çıkıyor, onu sizinle paylaşmak istiyorum: Acaba burada yanlış bir soru mu var? Biz yanlış soruya doğru cevap mı bulmaya çalışıyoruz? Bu Komisyon, inşallah, tabii ki yıllardır sizlerden gelen şikâyetler, toplumun, kamuoyunun paylaştığı konular dikkate alınarak... Başkanım, geçen dönemde, zaten 27'nci Dönemde kurulmuştu, değil mi? Yani o kadar görünür hâle geldi, o kadar baş ağrıttacak meseleler toplumda, kamuoyunun önünde konuşulmaya başlandı ki artık bu Meclis bir araştırma komisyonu oluştursun, bu işi A'dan Z'ye bir araştırсын, artısıyla eksiyle ne yapılabilir, ne yapılmaz, bütün paydaşları konuşalım ve işi günün sonunda anlaşılabilir bir noktaya taşıyalım. Zaten süreç yetmediği için de 28'inci Dönemde bizim bu Komisyon işte kuruldu, ilk çalışma komisyonu Meclisin. İnşallah da bir ay içerisinde bunu biz şeye bağlayacağız.

Şimdi lafımı toparlamak istersem şunu demek isterim sizlere: Yapacak çok şey olmasına rağmen ben meseleye biraz daha farklı bir gözle bakıyorum. Davranışlara bakıldığı zaman ister avlanmayla ilgili olsun, kaçak avlanmayla olsun, amatörler olsun, şunlar olsun, bunlar olsun falan filan. Bir şey görüyorum orada, Barış Bey bunu aslında vurguladı, parmak bastı, dedi ki: “Arkadaşlar, herhangi bir meslektaşınızın yanlış yaptığı bir şeyi gördüğünüzde lütfen ona mani olun. Mani olun ki kuralları muhafaza edelim, kuralları uygulama imkânı bulalım.” Ama toplumun psikolojisi ve insanın davranış şekilleri vardır. Onlara bakıldığı zaman ben de şunu görüyorum: Eğer örgütlenemezsek, kooperatif çatısı altında...

Mesela, şimdi, örneğin bugün işte iki üç tane kooperatif olarak barınak gezdik değil mi? Orada bakıldığı zaman kâğıt üzerinde bir kooperatif var ama siz ticari ortaklık kooperatifi değilsiniz, siz sadece bir güç oluşturmak için veya işte, üyelerinizle beraber bir balıkçı barınağının yönetimini almak için kooperatifsiniz. Maliyetleriniz ortak değil, kârlarınız ortak değil, sermayeniz ortak değil, hiçbiriniz ortak değil. Belki bazı arkadaşlar yanlış anlayacak ama işin gittiği nokta bu. Eğer biz üretirken kooperatif, satarken kooperatif olamazsak, sermaye birlikteliği sağlamazsak bu işin geleceği sıkıntılı arkadaşlar, dünyanın gittiği nokta bu. Gıdayla alakalı, sağlıkla alakalı, eğitimle alakalı konuları, toplumsal konularda dünyada, kabul etsek de etmesek de -ki ideolojik olarak bunu söylemiyorum ama- şartlar bizi buraya zorluyor, örgütlü olmaya zorluyor. Hem kendimizi koruyacağız hem muhataplarımızı korumak adına ve iş yaptığımız alanı korumak adına sermaye birlikteliğine de ihtiyacımız var, iş gücü birlikteliğine de ihtiyacımız var ve o işi beraber yapmaya da ihtiyacımız var. Herkesin kasası, kesesi ayrı olursa bu işin içinden çıkma imkânı yok. İki kardeş bile olsak sabahleyin evden çıkarken sözleşsek “Biz bugün şu yanlış yapmayacağız.” diye, gün, akşam olduğunda ikimizden biri biraz yoldan çıkar; çıkmamak için de yani gerçekten örgütlenmemiz lazım. İnşallah bu çalıştay, bu Araştırma Komisyonumuz, sizlerle buluşmalar hayırlara vesile olur. Sizler için, bizler için, ülkemiz için güzel, anlaşılabilir, uygulanabilir karar almaya vesile olur.

Katılımınız için hepinize çok çok teşekkür ediyorum. Sağ olun, var olun.

FATMA SERAP EKMEKÇİ (Kastamonu) – Ben de sizleri saygıyla selamlıyorum.

Biz saha incelemelerimizin 3'üncü bölgesindeyiz. Karadeniz, Ege ve Marmara'da yaptık en son çalışmalarımızı. Benim gördüğüm, tespitim şu ki anlatılan her sorun, konuşulan her problem hemen hemen her yerde aynı, talepler de aynı demek ki bu Komisyonun raporuna göre gerekli talep edilen yasal düzenlemelerin acil bir şekilde artık hayata geçmesi gerekiyor, balıkçılığın sorunları çok ilerlemiş boyutta. Özellikle balıkçı barınaklarıyla ilgili yapılması gerekenler aşikâr.

Bu noktada gerekli bilgilerimizi topladık, zaten kayıtlara hepsi geçti. İnşallah yakın bir sürede de Komisyon görevini bitirip tamamladığında, rapor yazım aşamasına geçildiği zaman da talepleriniz doğrultusunda ilgili bakanlıklarla en doğru şekilde, en güzel şekilde verimli bir çalışma sonucu ortaya çıkacağından hiç şüphem yok.

Ben katılımınız için bir kez daha teşekkür ediyorum, sizleri tekrar saygıyla selamlıyorum.

YALOVA VALİ YARDIMCISI MEHMET BAHATTİN ATÇI – Sayın Başkanım, çok değerli Komisyon üyelerimiz; evvela ilimize kadar gelip sorunlarımızı dinlediğiniz ve sabahtan beri hem Esenköy beldemizde hem Çınarcık ilçemizde ve hem merkezde balıkçı barınaklarımızın son afette gördüğü zararları yerinde incelediğiniz için ve burada da bugün kooperatif başkanlarımızı, balıkçı esnafımızı dinlediğiniz için çok teşekkür ediyorum, şeref verdiniz.

Dilerim burada konuştuğumuz sorunlar ve yerinde incelediğimiz problemler nezdinizde Ankara’da karşılık bulur ve buraya gelmeniz bizim bu sorunlarımızın çözümünde bir vesile olur, bunu temenni ediyorum, size çok teşekkür ediyorum. Bugün çok soğuk bir hava vardı, inşallah daha güzel günlerde yine ilimizde sizleri misafir etmek isteriz.

Saygılar sunuyorum.

Değerli Yalovalılar, size de çok teşekkür ediyorum katıldığınız için ve burada açıkça bütün sorunları dile getirdiğiniz için.

Sağ olun, teşekkürler.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Bir yaz günü daveti için teşekkür ederiz Sayın Valimize, Komisyon olarak bu daveti yerine getiririz inşallah.

Değerli vekillerim, Değerli Valim; öncelikle bize gösterdiğiniz ev sahipliği için çok teşekkür ederiz. İlçelere gittik, köylere gittik, oradaki arkadaşlarımızla, yereldeki vatandaşlarımızla görüştük. Öncelikle çok güzel ilgi gösterdiler, sağ olsunlar. Gerçekten ülkemizin her tarafı güzel, Yalova biraz daha güzelmış; bir Karadenizli olarak ben de bunu teslim edeyim burada. Yaz mevsiminde de bu tarafa doğru gelmek özlemiyle buradan ayrılacağız.

Tabii, her şeyin bir kuralı olmuyor yani kurallar önce insanların vicdanlarında olacak, her şeyi kâğıda yazıp da “Şöyle, şöyle, şöyle kısıtlamalar olsun, bunlar olsun, bunlar olsun...” bunlar genel bir düzen için mümkün ama önce insan olarak kendimiz kendi geleceğimizi, kendi işimizi, çevremizi, ailemizi, ülkemizin geleceğini, neslin geleceğini, sürdürülebilir balıkçılığın geleceğini -kendimiz-düşünmemiz lazım. Başkaları yapıyor, burada da sorumluluk tekrar gündeme geliyor. Yanlış yapan, eksik yapan, belki uzun vadeli düşünemeyen arkadaşlarımızı da kendi içimizde uygun bir şekilde ikaz etmek de bir insanlık görevi olarak bizim sorumluluklarımız arasındadır, onu da hatırlamış olalım.

Tabii, sektörün birçok ihtiyacı var, birçok yeni atılımları var; tüm bunları dikkate alarak gelecek günlere ait planlamayı yapacağız, yaptırmaya gayret göstereceğiz. Mevzuata dönüşecekler mevzuata dönüşecek, yasal düzenleme gereken kısımlar, yasal düzenleme içerisinde bir an önce yer almaya çalışacak ve hayat devam edecek. Burada hem olta balıkçısına hem turistik balıkçıya hem gırgırcıya hem orta balıkçıya, midyeciyeye, kafes balıkçısına; dünya herkese yetecek kadar büyük ama herkes kendi sorumluluk alanı içerisinde ve kendi geleceğini düşündüğü kadar bir başka kişinin geleceğini, rızkını, geçimini de düşünecek bir karşılıklı özveri içerisinde olursa bu takdirde çok daha güzel yaşanabilir bir dünyanın içerisinde oluruz.

Ben tüm arkadaşlarımıza, balıkçı esnafına teşekkür ediyorum. Kazasız, belasız, bol, bereketli kazançlar diliyorum. Buradaki sektör temsilcisi arkadaşlarımıza, kurum müdürlerimize, değerli bürokratlarımıza, Türkiye Büyük Millet Meclisi Araştırma Komisyonu adına teşekkür ediyorum. İşlerinizde başarılar diliyoruz.

Kapanma Saati: 16.06

11 Ocak 2024 Perşembe

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 17.42

BAŞKAN: İsmail Emrah KARAYEL (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Nazım ELMAS (Giresun)

SÖZCÜ: Barış KARADENİZ (Sinop)

KÂTİP: Hilmi DURGUN (Antalya)

(Kocaeli Körfez Ticaret Odası-İstişare Toplantısı)

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Merhabalar arkadaşlar, hepinize hayırlı akşamlar.

Değerli milletvekillerimiz, değerli Ticaret ve Sanayi Odası Başkanlığı, bölgemizin çok değerli sektör temsilcileri; Türkiye Büyük Millet Meclisi heyeti olarak hepinizi saygıyla selamlıyoruz.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Balıkçılık ve Su Ürünleri Araştırma Komisyonu olarak Kastamonu Milletvekilimiz Fatma Hanım, Trabzon Milletvekilimiz Vehbi Bey ve Bartın Milletvekilimiz Yusuf Bey’le beraber -ben Giresun Milletvekili Nazım Elmas- tüm siyasi partilerin oluşturduğu bir heyetin bir kısmı olarak buradayız. Toplantılarımızın hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

Türkiye’de büyük bir sektör olarak artık ekonominin bir parçası olmaya başlayan balıkçılık ve su ürünleri sektörünün gelişen sosyal hayat, gelişen teknolojik imkânlar, gelişen talepler üzerine daha geniş bir alana açıldığı, sektörün yeni üretim imkânlarıyla birtakım ihtiyaçlarının doğduğu bir gerçek. Böyle olunca da sektörün talepleri ile mevcut mevzuatın sınırları arasında ister istemez bir açılım ve karşılıklı bir esneme söz konusu olması ve yeni düzenlemelerin yapılması gerekiyor. Bunun için de Türkiye Büyük Millet Meclisi, Türkiye’nin değişik bölgelerinden ve değişik siyasi partilerden bir grup oluşturarak, araştırma komisyonu oluşturarak bir çalışma grubunu gerçekleştirdi ve bu çalışma grubunun ortaya koyduğu rapor doğrultusunda yeni düzenlemelerin, yeni hükümlerin, açılımların, talepler doğrultusunda yeni alanların açılmasına öncülük etmek üzere buradayız. Öncelikle Ticaret ve Sanayi Odamıza çok teşekkür ediyoruz ev sahipliği için ve buraya katılan ve bizim çalışmalarımıza düşünceleriyle destek vermeye çalışan tüm arkadaşlarımıza da sektör temsilcilerine de teşekkür ederiz.

Komisyonumuz, Türkiye Büyük Millet Meclisi adına kurulan bir Komisyon olduğu için tutanaklarımız var, ses kayıtlarımız var, buradaki konuşmaları kayıt altına alan arkadaşlarımız var. Tüm bu kayıtların raporlarda yer alacağını, burada konuşulanların bir raporun herhangi bir paragrafı ve sayfası olacağını bilmenizi istiyoruz. Ayrıca, burada söylemeyi unutup da veya buraya gelemeyen arkadaşlarımızdan Komisyondaki görevli arkadaşımız Osman Bey’e herhangi bir şekilde bir görüşünüz, fikriniz, raporunuz, Komisyonun mutlaka bilmesi gereken hususlarla ilgili teklifleriniz varsa mail olarak onları da iletebilirsiniz. Bu kapsamda, buradaki arkadaşlarımız değişik alanlarda olabilir, burada bir karar alınıp bağlayıcı bir konuşma olmayacak, herkes fikrini söyleyebilir, herkes talebini söyleyebilir, karşılıklı cevap vermemize veya

“Onun sözünü düzelteyim, ona bir karşılık vereyim.” şeklinde karşılıklı bir söz düellosuna gerek yok; herkes fikrini söylesin, kayıt altına alınsın, uzmanlar tarafından ve milletvekili heyeti tarafından, Bakanlık mensupları tarafından her söz zaten yerinde değerlendirilecektir. Burada sorun nedir, çözüm nedir, sizin teklifiniz nedir? Türkiye’de yeni bir sektör hâline gelen bu alanın ileride çok daha geniş bir istihdam alanı olması, ülkemize çok daha fazla miktarda ekonomik girdiler getirmesi için yeni önerileriniz nedir, yeni fikirleriniz nedir; onlara bakalım. Balığı kasaya koyup, kasayla dondurup satmak

yerine çok daha katma değerli bir hâle getirerek sattığımız takdirde belki çok daha fazla döviz ve para elde edeceğiz, gelir elde edeceğiz. Bunlara da ayrıca değinebilirsiniz, bunlarla ilgili de düşüncelerinizi bizimle paylaşabilirsiniz.

Böylece 3 tarafı denizlerle çevrili ve Van havzasıyla hemen hemen 4 tarafında su ürünlerine ait alanların yer aldığı bir ülkenin mensupları olarak bu kapasitemizi en verimli, en güzel şekilde değerlendirmek, sürdürülebilir bir su ürünleri sektörünü ileriye dönük yaşatmak için ne tür çözümler bulabiliriz, ne tür teklifleriniz var; onları sizden almak üzere buradayız.

Tekrar teşekkür ediyorum.

Sektör temsilcisi, kooperatif başkanı arkadaşlarımız kimlerse sırayla söz verelim ve toplantımızı tamamlamış olalım.

Evet, söz almak isteyen arkadaşlarımıza mikrofonu verelim. Konuşma yapacak arkadaşlarımız, görüşlerini sunacak arkadaşlarımız isimlerini, soy isimlerini ve bulundukları kurumu belirtirlerse -kooperatif veya şirket veya herhangi bir işletmeci- tutanaklarda daha net olarak ifade etmiş oluruz.

Buyurun.

Sayın vekillerim, hoş geldiniz.

KOCAELİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLERİ BİRLİK BAŞKANI ALİ SARI - Bölgemizde sizi görmekten büyük memnuniyet duyduk.

Biz balıkçılar olarak bütün hemen hemen içimizdeki kooperatifçi arkadaşlarımız, başkanlarımızın hepsi buradalar. Karadeniz ve Marmara’da balıkçılık yapan hemen hemen 400 tane tekne olan 2 bin, 2.500 kişi arasında sarı ruhsatlı ve geçen yıl palamut balığının en çok çıktığı bölge olarak biz varız. Bizlerde bu balıkçılığın şu anda bir tanımını yok. Şu anda bir balıkçı arkadaşımızı sigortaya kaydettirsek sigortada ne olduklarını yani hâlen daha bir meslek olarak çözmüş değiller, meslek grubunda yokuz, artı balık körfezimizde olsun, Karadeniz’de olsun herkes balıkçılık yapıyor ama tabii sorunlar... Her türlü balıkçılık ve yeşil ruhsatlı teknelerimizde bayağı sorunumuz vardı. Bunlardan da mesela küçük, 10 metrenin altındaki balıkçılarımızın hiçbir tanesi kredi almak için alamıyoruz, sadece bir taşınmazı rehin olarak istiyorlar. Mesela, balıkçımızın en büyük derdi burada bir yeşil ruhsatın değerli kâğıt statüsüne alınıp... Yani bu balıkçılarımıza en fazla 150-200 bin lira kadar ucuz faizli kredi isteyebiliriz.

Bu amatör balıkçılarla ilgili çok büyük sıkıntımız var, onlar bizim resmî balıkçılarımızdan daha çok balık tutuyorlar; gece olsun gündüz olsun. Zıpkınla avcılıklarımız var. Balıkçı barınaklarımızla ilgili bölgemizde şu anda körfezde 2 tane yeni yapılacak balıkçı barınağımız var. Karadeniz’de de bir tanesinin tadilatı olması gerekiyor, bu son fırtınadan sonra bayağı hasar gördü barınaklarımız.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Ali, hiç ezberlememişsin dersini, kopya çekiyorsun.

KOCAELİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLERİ BİRLİK BAŞKANI ALİ SARI – Bayağı şey yaptık... Yine de arkadaşlar da bizim yerimize konuşacaklar.

Yani biz de bölgemizde elimizden geldiği kadar yardımcı oluyoruz. Arkadaşları da buraya topladık, onlar da size geri kalan şeyleri anlatacaklar.

Geldiğiniz için teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Evet, teşekkür ederiz biz de. Yani şimdi otuz yıllık arkadaşını karşısında görünce o kadar da bir sevinç olsun yani.

Peki, teşekkür ediyoruz.

Söz almak isteyen başka arkadaşımız...

KARAMÜRSEL SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI İSMAİL ŞÖLEN – Şöyle bir genel sorunları ben... Türkiye olarak genel sorunumuz öncelikle biz yani hâlen bir tarım işçisiyiz, ne olduğumuzu bilmiyoruz. Yani dünyanın birçok yerinde balıkçılık kutsal meslek kabul edilen ülkeler de var fakat bizim ülkemizde hâlâ bir meslek olarak kabul edilmemiş durumda. Şimdi şöyle bir söz duyarsınız her zaman “Bizim kızımızı ne mühendisler ne doktorlar istedi de vermedik.” ama hiçbir zaman “Bizim kızımızı ne balıkçılar istedi de vermedik.” diye bir söz duyamazsınız.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Evli misiniz, bekâr mısınız?

KARAMÜRSEL SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI İSMAİL ŞÖLEN – Evliyim.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS –Demek ki biri kızını vermiş size.

KARAMÜRSEL SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI İSMAİL ŞÖLEN – Onun için şöyle diyeceğim. Yani öncelikle balıkçılık bir meslek olarak kabul edilmesi gerekir ülkemizde. Buna uygun olarak da bir sigorta sistemi geliştirilmesi lazım. Biz niye hâlâ Tarım Sigortasına bağlıyız; onu da bilmiyoruz. Öncelikle bölgemizde yaşanan birtakım kısıtlamalar, yasaklar var. Bunların içinde uygulanan mantık dışı cezalar var. Bunların da bir şey yapılması lazım. Bir suça beş, altı tane ceza olmaz. Ben gemi yoluna girip ağ attıysam benim yanımdaki tayfanın suçu ne? Bana yazılıyor, tekneye yazılıyor, ağıma el konuluyor, ne kadar tayfa varsa hepsine de birden ceza kesiliyor. Ben bu cezayı hangi ağla, hangi takımla çıkıp denizde ödeyeceğim? Bir de bir ay tekne seferden men ediliyor. Ne yapacağız yani biz? O zaman teknelerimizi oraya batıralım bırakalım.

Diğer bir sorun yani küçük ölçekli balıkçı teknelerinde şu anda biz maalesef ÖTV’siz mazot alamıyoruz. Sebebine gelince, biz 6,5-7 metrelik teknelerimizde 300 litrelik depoda 300 litre mazotu sırtımızda gezdirmek zorunda değiliz. Ben nereye koyacağım 300 litre mazotu? Bir de istedikleri her şey yok. Krom olacak, depolar şöyle olacak, böyle olacak... Buna bir çözüm getirilemez mi? Yani gidip benzinliklerden ucuz olarak ÖTV’siz mazot alamayız, hiçbir zaman alamıyoruz.

Diğer bir sorun, yaşadığımız evrak sorunları. Yani denize çıkarken geçen hafta evrakla denize çıkmak zorundayız ya bu evrakların artık bir tek elde toplanması lazım yani bir balıkçı denize çıkmak için 6-6,5 metrelik teknede 15-20 tane evrak gezdirmek zorunda yanında. Bunların bir tanesi eksik olsa dahi ceza yiyor yani gidiyoruz, “Teknemizi büyüteceğiz.” diyoruz. Teknemizi büyütmek hakkı var fakat liman başkanlıklarında teknemizi büyütemiyoruz Yani ben tekne ufacık bir değişiklik yapsam benden istedikleri tersane raporu, inşa raporu, bir yığın fatura. Bunları ben getirmek zorunda mıyım ya? Ben 3 bin liralık masraf yapıp 30 bin liralık faturayı niye getireceğim?

Söyleyeceklerim şimdilik bu kadar. Daha ileride gene konuşabiliriz.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Peki, teşekkür ederiz.

Arkadaşımız söz istemişti.

Buyurun.

YARIMCA SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI CEMAL BAYDAŞ Hoş geldiniz sayın vekillerim.

Adım Cemal Baydaş, Yarımca Su Ürünleri Kooperatifi Başkanıyım. 2017’den beri Körfez’de Yarımca sahilinde Kocaeli Liman Başkanlığının altında kooperatifimiz faal durumdadır. Teknelerimiz, mendireğimiz, bütün projeleri onaylandığı için bir an evvel başlamadı, başlayamıyor. Neden başlayamıyor? Bunu sonuna kadar takip ediyoruz fakat bir türlü mendireğimiz şu ana kadar yapılmadı. Bütün ÇED raporları, bütün raporlar bitti, bekliyoruz. Her sene 10-12 tane, 15 tane tekne parçalanıyor. Şu anda bir an evvel Tütünçiftlik’te de Körfez’de de bir mendireğimiz yapılacak. Bir an evvel mendireklerimizin yapılmasını istiyoruz körfezimize.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Peki, teşekkürler.

Buyurun.

TÜTÜNÇİFTLİK İLÇE MERKEZ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ALİ KURTULMUŞ – Ali Kurtulmuş, Tütünçiftlik İlçe Merkez Su Ürünleri Kooperatifi.

Öncelikle buraya toplanmamız için sebep olan herkese, geldiğiniz için teşekkür ediyorum. Bizim en büyük sorunumuz, 2008 yılında kurulan su ürünleri kooperatifimizin hâlen daha bir barınağımızın olmayışı ve bu son fırtınada 14 teknemizin battığı, 1 teknemizin hâlâ kayıp olduğu. Çekek yerimizin kısıtlı olduğundan ötürü bu; bir barınağımızın olmadığından dolayı. Şu anda 6 yeşil ruhsatlı üyemiz var, asil olarak 46 üyemiz var ve her geçen gün üyelerimiz azalıyor. Bunun sebebi de kısıtlama olduğundan yani avlanma yerlerimiz kısıtlanıyor, barınağımız yok, çok büyük sıkıntılar yaşıyoruz. Bu konuyla alakalı özellikle hızlandırılmış projelerimiz var. Evet, tamam ama sonucu bir an önce olsa uygun olur diye özellikle belirtmek istiyorum. Gerçekten balıkçılık, evet, ön planda ama gerekli, biz Marmara Bölgesi, Körfez bölgesi olarak çok büyük sıkıntılar yaşıyoruz; altyapı zayıf, her yerimiz yasaklanmış yani büyük derecede sıkıntılar yaşıyoruz. Bu konuyla alakalı özellikle desteklerinizi bekleriz.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Peki, biz de teşekkür ederiz.

Somut bir önerin var mı, ne tür bir şey istiyorsun?

TÜTÜNÇİFTLİK İLÇE MERKEZ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ALİ KURTULMUŞ – Özellikle barınak olayımızın yapılması bizi büyük bir külfetten kurtarır.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Barınaklarınız yok mu şu anda?

TÜTÜNÇİFTLİK İLÇE MERKEZ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ALİ KURTULMUŞ – Şu anda bizim kesinlikle barınağımız yok, çekek yerimiz de kısıtlı. Bu fırtınanın ne olacağını bildiğimiz hâlde çekek yerimiz kısıtlı olduğu için teknelerimizi çekemedik.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Bulduğunuz yere barınak yapılmasını istiyorsunuz. Daha önceden sağda solda kullandığınız barınak var mıydı?

TÜTÜNÇİFTLİK İLÇE MERKEZ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ALİ KURTULMUŞ – Daha önceden de yoktu. 2008’e kadar dernektik, 2008’den sonra kooperatife döndük. Alanımız biraz daha büyüktü ama şu anki ortamlara göre çekek yerimiz yani hiç, sıfır çünkü tam ortada kaldı, inanılmaz bir şekilde bir sıkıntı yaşıyoruz o konuda.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Fırtınalarda kayıklarınızı, motorlarınızı nereye koyuyorsunuz?

TÜTÜNÇİFTLİK İLÇE MERKEZ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ALİ KURTULMUŞ – İşte, çekek yerimiz ufak olduğu için hepsini çekemiyoruz. Mesela, benim şahsen şu an hâlâ denizde duruyor. Tonozlarımı güçlendirdim, o şekilde denizde bıraktım diğer arkadaşlarımız faydalansın diye, onların daha büyük sıkıntıları var diye.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Peki, inşallah kaza bela olmaz.

TÜTÜNÇİFTLİK İLÇE MERKEZ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ALİ KURTULMUŞ – Çekek yerimiz olmadığı için... Hakikaten bunun bir an önce olması gerekir.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Çekek için bir müracaatımız falan oldu mu?

TÜTÜNÇİFTLİK İLÇE MERKEZ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ALİ KURTULMUŞ – Evet, müracaatımız var, barınak için projelerimiz hazır, askıya asıldı, itiraz süreci geçti ama hâlen daha şu ana kadar bir ilerleme katedemedik. Bütün işlemler tamam ama bu safhada kaldı, bu konuyla özellikle...

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Bayındırlıktan imar planı onaylanınca tamamen altyapılar... Yani para varsa yapar, değil mi? Liman Başkanı burada zaten.

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Evet, Başkanım, buyurun.

KOCAELİ BÖLGE LİMAN BAŞKANI EROL EKMEKÇİ – Bizim Ulaştırma Bakanlığımızla ilgili bölgemizde, Körfez bölgesinde “Yarımca” diye hitap edilen bölgede hem de tütün çiftliğinin olduğu yerde 2 balıkçı barınağı yapacağız. Bununla ilgili zaten bizim askı süreçlerimiz de sona erdi, herhangi bir itiraz olmadı. Sadece bizim Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü gelip...

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Evet, tabii...

KOCAELİ BÖLGE LİMAN BAŞKANI EROL EKMEKÇİ – Planlanan şeyler devam ediyor.

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Gereken altyapı ve askılaması, proje işi hazırlanmış, sıra yatırım, ödenek ayrılmaya gelmiş.

Tabii, şu anda şöyle bir gerçek var arkadaşlar, belki biliyorsunuz, bilmiyorsunuz, belki çok söylendi ama Türkiye’imiz bir deprem yaşadı, 11 vilayette şu anda konteynerlerde yaşayan vatandaşlarımıza ayda 30 bin, 30 bin bina teslim ediliyor. O değerli vatandaşlarımız 1 oda, 1 mutfak dediğimiz yani küçük küçük konteynerlerin içerisinde yaşıyor bir aile olarak. Onların bir an önce evlerine taşınması lazım. Hâliyle hepimiz azıcık sağından, solundan, kenarından, köşesinden bu fedakârlığı yapmak durumundayız. Böyle bir Covid ve deprem olmasaydı şimdiye kadar sizin barınağınız gerçekten yapılmıştı çünkü çok büyük yatırımların olduğu bir ülkeyiz, onu belirtmemiz lazım.

Peki, teşekkür ederiz.

Başka söz almak isteyen var mı?

KOCAELİ BÖLGE LİMAN BAŞKANI EROL EKMEKÇİ – Sayın Başkanım...

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS –Buyurun.

KOCAELİ BÖLGE LİMAN BAŞKANI EROL EKMEKÇİ – Aynı zamanda biz Bakanlık olarak 2 tane projemizi devam ettiriyoruz. Büyükşehir belediyesi de bu taleplere göre bir değerlendirme yaptı. Körfezin hem kuzeyinde hem de güneyinde büyük bir ölçekte balıkçı barınağı çekek yeri yapacak. Belediye de bize destek veriyor. Onlarında projelerinin -muhtemelen- zemin etütleri yapılıyor. Yakın bir zamanda onlar da faaliyete geçecek ve bölgede tekne sayılarımız ile yatırım yapacağımız sayıları eşleştiriyoruz.

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Bu arkadaşlarımızın bölgesindekiler o barınaktan yararlanabilecekler mi?

KOCAELİ BÖLGE LİMAN BAŞKANI EROL EKMEKÇİ – Evet, yararlanabilecekler, faydalanabilecekler.

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Peki, en azından belediyenin yaptığı bir destek var, bir barınak çalışması var, o daha hızlı bir şekilde gerçekleşir; işler yolunda, merak etmeyin.

Peki, hayırlı olsun diyelim inşallah.

Buyurun.

ADEM KAYIKÇI – Adım Adem Kayıkçı, Hereke Su Ürünleri Kooperatifi adına konuşuyorum.

Bizim geçen yaşadığımız bir konuyla alakalı istişare yapmak istiyorum. Burada Sahil Güvenlik Bot Komutanlığından veya ilgili kişilerden biri var mı? Varsa konu şu: Biz geçenlerde üyelerimizle, kooperatif üyelerimizle ve amatör denizcilerimizle balık tutmuyorken seyir esnasında sahil güvenlik yanaşıp farklı unsurdan dolayı ceza verdi. Bir tanesi “Su ürünleri kooperatifine göre uygun olmayan alanda avcılık yapıyorsunuz.” diye; ikincisi, “Uygun olmayan su yolunda teknenle seyir yapıyorsunuz.” diye. Bu konuyla alakalı 5.300 ya da 5.600 lira 2 tane ceza geldi. Tabii, bu kişiler emekli, bunun

ödenmesinin çok zor olduğunu düşünerek bağlı bulunduğumuz Kocaeli Bölge Liman Başkanımıza, Erol Başkanımıza koşarak geldik, bu konuyu arz ettik kendilerine, çaresiz kaldık yani bunu ödemek zorunda kaldı bizim üyelerimiz. Mesela, Hereke'nin doğu tarafında demir yeri var, batı tarafında en yakın Nuh Çimento Limanı var yani bizim mendireğimiz falan güzel ama balıkçı mendirekten dışarı çıktığı zaman sağ tarafa doğru ilerlese 150 metre iskeleden açık gitmesi lazım, sol tarafa doğru gelse tanker demir sahası açığı, işte, grostonuna göre başka bir demir sahası. Bölge çok kısır bir bölge... Su avcılığıyla alakalı başka lokasyona gideceğiz, oradaki limanların yanından geçerken veya o bölgede avcılığın olmadığı sebebiyle ve balık da orada yani bu bir şekilde gidecek balığı tutacak ama balık da korunaklı bölgeye gittiğinden dolayı bir uygunsuzluk var. Sahil Güvenlik ceza kestiği zaman iki nedenden dolayı ceza kesiyor. Bunların netleşmesi lazım ya da bize daha uygun meraların açılması lazım.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS –Peki, bunun için “Şöyle bir şey yapılıں.” dediğin var mı? Somut bir önerin var mı?

ADEM KAYIKÇI – Yani bize Kocaeli Bölge Liman Başkanımız dedi ki: “Biz gelelim, Sahil Güvenlik Bot Komutanıyla alalım, bununla alakalı istişarelerimizi yaparak daha verimli nasıl bir çözüm bulabiliriz...” Zaten Bölge Liman Başkanımız olmasa bu konu içler acısı, elimizden tutan o.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Tabii, deniz trafiği var, orada taşıma yapanlar var, balık avlayanlar var, diğer şeyler var. Bunların kendisine göre bir sistemi olması lazım, yoksa gökyüzünde bile uçakların gittiği koordinatlar var yani “kocaman gökyüzü” dersin ama şöyle bir şey: Ben illa ki öyle olsun demiyorum ama burada her sektöre veya her çalışma alanına bir yer açılması lazım; işte korunma alanları, diğer alanlar... Tabii “Onu istişareyle düzenleyelim.” demiş Liman Başkanımız, siz o istişarelerden sonra ümit ediyorum ki iyi bir sonuç alırsınız çünkü bu bir planlama meselesi, sistem olmasa çok daha vahim sonuçlar olabilir yani bir sistem kurmak zorundayız burada. İstişarenizi yapın, ümit ederiz ki güzel bir sonuç çıkar oradan. Şu anda bizim Komisyonumuza “Şöyle olsun.” dediğiniz bir şey varsa onu da söyleyin, kayıtlara geçsin.

ADEM KAYIKÇI – Sahil Güvenliğin kendi yeşil plakalı teknelerinde avcılık yapanlara veya amatör teknelere karşı yaklaşımı olarak, böyle ceza vermekle alakalı sıkıntılarımız var.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Sahil Güvenlik, kendisi, cezayı tespit edilen ve tayin edilen sisteme ve kriterlere göre yapıyor, mevzuata göre yapıyor. Mevzuatta neyin değişmesini istiyorsunuz, mesela onu söylerseniz...

ADEM KAYIKÇI – Gemi su alanlarıyla amatör ya da ticari balık avcılığının yeniden bir düzene geçmesi ya da yeni yolların, yeni alternatiflerin çıkmasını istiyoruz.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Peki, teşekkür ederiz.

ADEM KAYIKÇI – Biz teşekkür ederiz.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Buyurun.

CELAL İPEK – Ben, Celal İpek, Eskişehir Su Ürünleri Kooperatifi yönetim kurulu üyesiyim.

Şimdi, aynı sorun, denildiği gibi, bizim Eskişehir balıkçıları... Bizim 30 tane yeşil ruhsatlı teknemiz var. Bizim limandan çıktığımız zaman gidebileceğimiz hiçbir yerimiz kalmadı. Demirleme sahası ilave edildi, Osmangazi Köprüsü civarı yasak bölge ilan edildi, Hersek bölgesi tarafında tersaneler kuruldu, 500 bin metreden fazla yaklaşmak yasaklandı. Batıya gidiyorum, feribot yolu, İstanbul'dayım, İDO'nun feribotları Topçular'a çalışıyor; Diliskelesi tarafına geliyoruz, iskeleler bölgesi yani şimdi, bizim avlanabileceğimiz Eskişehir balıkçıları olarak hiçbir yerimiz kalmadı. Gidiyoruz, mecburen ağ atılmayacak yerlere ağ bırakıyoruz ancak bu sefer de Sahil Güvenlik veya deniz polisi yakaladığı zaman

“Yasak bölgeye ağ attın.” diye bize yüklü miktarda ceza kesiyor. Ben 70 yaşındayım, bu yaştan sonra ben evime ekmek götürmek için -emekliyim kendim- bu balığı yakalayıp satmam lazım, satmadığım zaman benim evde eşim, torunlarım aç kalmak zorunda. Onun için, biz de Eskişehir balıkçıları olarak bu bölgede bir düzenleme yapılmasını istiyoruz. Biz gemi yokken ağ atıyoruz, gemi gelmiyor, hiçbir tane demirde gemi yok ancak Sahil Güvenlik o bölgede bizi yakaladığı zaman ceza kesiyor; deniz polisi de şey yapıyor. İzah ediyoruz kendilerine, bazen kesiyorlar, bazen kesmiyorlar ama Eskişehir balıkçıları olarak biz çok mağdur durumdayız, sizlerden yardım bekliyoruz bu konuda.

İkincisi, geçen hafta on beş tane gırgır vardı Körfezde, Osmangazi Köprüsünden Darıca açıklığına kadar. Bu on beş tane gırgır üç gün, dört gün devam etti, “Kıraça” dediğimiz balığı yok etti ve bizlerin avlanma imkânlarını da tamamıyla kaldırdılar orada da...

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS –Gırgır hangi bölgenin balıkçısı?

CELAL İPEK – Eskişehir, Gebze.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Hayır, Gırgırlar?

CELAL İPEK – İstanbul’dan geliyorlar, Yalova’dan geliyorlar, Ereğli’den, Bursa’dan geliyorlar, her taraftan geliyorlar.

Üçüncü boğumdan itibaren Körfezimizin koruma altına alınması lazım, hem balığın üremesi konusunda hem de bu balığın, ufak balıkçıya bir avlanma alanı olarak...

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Koruma altına alınınca gırgırlar gelmeyecek, olta balıkçılar gelmeyecek, sadece küçük balıkçılar mı yakalayacak bu balıkları?

CELAL İPEK – Olta balıkçısı geliyor, olta balıkçısına bir şey dediğimiz yok ancak büyük gırgırlar geldiği zaman biliyorsunuz, hepiniz bu işi yapıyorsunuz. Çevirdiğin zaman ne buluyorsa kıraçasından al, dipteki tekirine ne kadar her türlü balığını dibi trol gibi tarayarak alıp götürüyorlar. Bizim Eskişehir’imizin önünde 70 metre, 75 metre suyumuz var. Gırgır ağlarını çevirdiği zaman tamamıyla dipten trol gibi tarayarak toplandığı için hiçbir balık kalmıyor. Üçüncü boğumdan itibaren diyoruz biz, Yelkenkaya-Çatalburun arasının hiç olmazsa üç sene veya beş senelik koruma altına alınması lazım. Hem balığın üremesi bakımından hem de ufak balıkçının biraz avlanma sahasının genişlemiş olacağını düşünüyoruz.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Peki, teşekkür ederiz.

Başka? Size söz verelim.

Buyurun.

KOCAELİ DENİZ TİCARET ODASI ŞUBE BAŞKANI VEDAT DOĞUSEL – Hoş geldiniz öncelikle, ben Vedat Doğusel, Deniz Ticaret Odası Kocaeli Şube Başkanıyım, sizleri ağırlamaktan dolayı da çok mutluyuz. Vehbi Bey’i gördük, bizim bildiğimiz tam denizci milletvekilimiz, çok sevindik.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Bir de Barış Bey vardı, tam denizci milletvekilimiz, o da şu anda...

KOCAELİ DENİZ TİCARET ODASI ŞUBE BAŞKANI VEDAT DOĞUSEL – Evet, sizin hemşehriniz Murat Kul var, o da Giresunlu, balıkçıları var.

Bizim deniz ticaret odasında 48 tane komite var ve 48 tane komitede her türlü denizcilik faaliyetlerinin sorunları var. Ben kendim hukukçuyum, bir problemi çözmek için ya da bir hukuki sorunu ilk önce konuyu çok iyi anlamamız gerekiyor. Okula ilk başladığımızda “KK” diye bir kısaltma vardı ya dedik ki “Bu KK kim?” Kanun koyucuymuş kısaltması, o da sizsiniz. En önemli kişilerin siz olduğunu biz çok iyi biliyoruz, KK’den. Dedik ki: Ne olacak? Kanunun üstünde herhangi bir güç yok, vekillerimize bu konuyu anlatacağız, anlatalım.

Şimdi, sorunlar bölgesel olarak değerlendirilmeli. Bugün başkanımızla da konuşurken herkes bizim üyemiz ama her bölgenin sorunu çok farklı. Şimdi Kocaeli Bölge Liman Başkanımız burada çok zor bir görev yapıyor, niye? Bir tek balıkçı yok, 10 bin tane bir gemi trafiği var, değil mi Başkanım?

KOCAELİ BÖLGE LİMAN BAŞKANI EROL EKMEKCİ – 30 bini hareket...

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Dünyanın en sıkışık yeri.

KOCAELİ DENİZ TİCARET ODASI ŞUBE BAŞKANI VEDAT DOĞUSEL – Şimdi 10 bin gemi giriyor, 30 bin hareket Başkanım değil mi?

KOCAELİ BÖLGE LİMAN BAŞKANI EROL EKMEKCİ – Evet.

KOCAELİ DENİZ TİCARET ODASI ŞUBE BAŞKANI VEDAT DOĞUSEL – Yani herhangi bir limandan bir limana 30 bin hareket var, bunun kabotajı ayrı, gidiş yerleri ayrı. Bir de bunların “trade off” alanları ve demirleme yerleri var, hepimizin gördüğü yer. Harita keşke olsa da Marmara Körfezini şöyle bir görsək. Sonra, benim bildiğim 13 tane balıkçı barınağımız var, serbest bölgede 8 tersanemiz, kıyı kenarı olan bir sürü fabrikamız ve Kocaeli Türkiye’nin enerjisi ve kalbi olan bir kent. Biraz önce “sanayi odası” dediniz, “sanayi” dediniz, Kocaeli tüm yüz ölçümü olarak yüzde 2’siyle Türkiye sanayisine hizmet ediyor. Şu anda 14 tane var, 20’ye yakın organize sanayi bölgesi çıkacak. Şimdi, denizciliğin gelişmesinin ana sebebi bizim “kara alanı” dediğimiz yerlerdeki üretim ve üretimin de sorunu şu: Bizim üretimimiz ilk önce ithalata, ihracata bağlı. Sonra da biz bunu alıyoruz, işliyoruz, ithal ediyoruz, sonra ihraç ediyoruz yani bizim rakamlarımız var, hepsi buna bağlı.

Gümrüklerimizdeki rakamlar var, şimdi bir taraftan çok ciddi bir ticaret var, bir taraftan balıkçılarımız var, yelken kulüplerimiz var, su sporlarımız var ve çok ciddi anlamda devletimizin oluşturduğu yapıda birbirinden farklı muhataplarımız var. Şimdi Liman Başkanım ile bir yerden başlıyoruz konuşmaya, Sahil Güvenlik İçişleri Bakanlığına bağlı değil mi? Şimdi, İçişleri Bakanlığı Sahil Güvenlik boğazlardan geliyor. Bakın, şimdi, bu da yok yani bizim sorunumuza makro bakmamız lazım, sonra balıkçılığa indirmemiz lazım. Şimdi, “insan kaynağı, insan kaynağı” diyoruz, balıkçılarımız geçinemeyecek hâle geliyor; bunun sebebi bizim hani teknik olarak. İyi de şimdi Ademciğim, Nuh Çimentonun kalkacak hâli yok, sen mecbur oraya çıkamayacaksın; şimdi, bu, bu kadar belli. Şimdi, büyümenin olacağı da belli. Onu geçtik, çalışma yaptık markayla beraber Liman Başkanlığımız, 2.400 tane tekne var “irili ufaklı tekne” diye saydığımız, bunun 1.200 tanesinin bağlama yeri var yani bıraktık balıkçı teknesini, hadi onların yeşil ruhsatı var, başka bir şeyi var, ötekilere de biz yer bulamıyoruz baktığımızda ama çözüm yapmamız lazım. Sonra ne yapıyoruz? Aynı şikâyetler yerel belediyelere gidiyor, büyükşehire gidiyor; onlar bir şey yapmaya çalışıyor, sonra Bakanlığımız yapmaya çalışıyor ama en önemlisi bunların hepsi kanunlarla düzenleniyor. Şimdi, ana yer Ankara ve Ankara’ya bu konuların doğru anlatılması lazım. Ben yaptığım meslek gereği de hukukta bir emsal karar vardır hepinizin de bildiği gibi, emsal karara bakarsınız, nasıl gittiğini görürsünüz, ona göre olay şekillenir. Ben firma olarak Norveç’e balık çiftliğine destek gemisi yapıyorum ve full elektrikli. Bakın, Norveç’te de buradaki balıkçı arkadaşlarımız gibi biz balıkçılarla çalışıyoruz.

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Tekrar eder misin, ben anlayamadım orayı, Norveç’teki...

KOCAELİ DENİZ TİCARET ODASI ŞUBE BAŞKANI VEDAT DOĞUSEL – AQS firması var, Norveç’in en büyük 3’üncü armatör operatörü. Norveç’e biz full elektrikli, hibrit de değil çünkü onlar 2028’de iç denizlerde bırakın katı yakıtı komple elektrikliye geçme şartı koyuyorlar, hani onlar nerelerde... Biz bunlarla gidip gelmeye başladığımızda konuyu anladık. Sonra, turizmin orada çok pahalı ve güzel olduğunu, balıkçılığın çok geliştiğini... Balıkçılık derken oltayla tutulan balık değil, ağla tutulan balık değil, balık çiftliklerinin çok kıymetli olduğunu, sonra bunların kotalarının olduğunu, sonra bunların balıkları üretip Çin’e sattığını, Afrika’dakileri yakalayıp kendi tesislerinde en kıymetli hâle getirip, balık yağını üretip, ondan sonra reklamlarda “Yüz elli yıldır Norveçliler bu balık yağını

içiyor.” diye reklam yapıp en pahalı balık yağını yiyip -Türk halkının yine parası gidiyor- sonra “Balıkçının elleri bu kremlerle korunuyor.” diye krem reklamı yapıyorlar, gün sonunda ana ekonomi balıkçılık. Şimdi ben gördüm bu adamların nasıl zengin olduğunu. Geçen gün bize bir firma geldi, bakın, Sayın Vekil, rakam bu, internete girip şu anda bakın, mobil. Bu adamlar bize geldi, 11.500 çalışanı var. Sayın vekilim “12 milyon balıkçımız var.” dedi. Şimdi 12 milyon balıkçımız siyaseten çok güçlüler... Bandırmadaki balıkçıların...

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – 12 milyon geçinen.

KOCAELİ DENİZ TİCARET ODASI ŞUBE BAŞKANI VEDAT DOĞUSEL – Geçinen... Yani 12 milyon kişiyi etkiliyor. Şimdi, balıkçılar siyasete en çok dokunan kişiler yani milletvekili ve kabine için çok önemli. Daha sonra diğer yerlere bakıyoruz, hani size ulaşabiliyorlar, biz görüyoruz, hatta boğazdaki trafiği kapatıyorlar yani bu bile oldu biliyorsunuz, boğazdaki trafik durduruldu, “Ne oluyor?” demeye kalmadan biri Bakan Beye söylemiş ve şu şekilde geldi bize: “Boğazdaki balık zaten tutmazsak Yunanistan’a gidiyor, biz boğazdayken tutalım, çevirelim.” Bir taraftan da biz seminerler, sempozyumlar, eğitimler yapıyoruz, balık popülasyonu nasıl olacak? Kalkan balıklarını denize bırakıyoruz burada, bir de üretmeye çalışıyoruz. Şimdi bir yerde bir yanlış var, bu yanlış kimse üstüne alınmadan çözmemiz lazım. Şimdi, 10 bin gemi trafiğinin olduğu yerde kusura bakmayın da orta yerde balık tutamayacağız, bunu anlıyoruz ve bu trafik büyüyecek. E balıkçımızın da korunması lazım. Sonra, balıkçılığı yapanları görüyorum ben, çözüm olarak. Bakın, 11.500 çalışan, 4 bin ton balık üretmişler, ciro ne kadar, biliyor musunuz? 4,9 milyar euro. Ya, hiçbir şeye gerek yok, bu halka açık bilgi. Bakın, emsal karar...

Şimdi, biz bakıyoruz, Bodrum’a gidiyoruz, oradaki balık çiftlikleri turizmi engelliyor, orada ayrı bir tantana var. Bodrum’a gidiyoruz balıkçı çiftliğine, yat marinasına, marinayı bağlayacaklar, tekneye bağlamışlar, orada ayrı bir şey giriyor. Karadeniz’e gidiyoruz, herkes deniz evi yapmış, herkes kendine ev yapmış, balıkçılıkla alakası yokmuş. Bunların hepsini zaten çok iyi biliyorsunuz bölge bölge. Şimdi Liman Başkanım sorunu nasıl çözsün? Sahil Güvenlik sorunu nasıl çözsün? Bir tomar “evrak” diyorlar, o bir tomar evrak olacak. Balıkçılığın bugüne kadar düzenlenmesinin sebebi de Avrupa Birliği kuralları, hani onlar olmasa bunlar da olmayacaktı, şimdi geçmiş de hatırlayalım. Benim Başkanlıktaki beşinci senem, sorunları da böyle bir kafamda “summary” yapıyorum ve çözüm bulmaya çalışıyorum çünkü sorunu konuşmak enerji kaybindan başka bir şey değil. Kooperatifleşmeyi çok güzel yapmışız. Kooperatifleşmenin önünü açıp balık çiftliği mi kurdururuz balıkçılarıımıza, balıkçılarıımıza bir hedef mi koydururuz? Sonra da...

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Kooperatifçilikte sermaye ortaklığı yapmamışız, şeklen yapmışız.

KOCAELİ DENİZ TİCARET ODASI ŞUBE BAŞKANI VEDAT DOĞUSEL – Şimdi, Sayın Vekilim, siz çok iyi biliyorsunuz, şunu demek istiyorum: Ağabeyim ne diyor? “Benim tek işim bu.” diyor ve Eskişehir’in kurucusu, ya, ondan kıymetli bir varlık var mı? Yok. O madem balık tutamıyor, ona balık çiftliği kuracak bir alan göstermek lazım, işi bunun o ve bunu Norveçliler bu şekilde yapmış, feribot hatlarına hepsi ortak.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Yani, klasik anlayışı dönüştürmemiz lazım.

KOCAELİ DENİZ TİCARET ODASI ŞUBE BAŞKANI VEDAT DOĞUSEL – Evet, bakın, ben gördüm bunu. Şimdi, balıkçısınsız, Norveç’te feribot hattına ortakınsız, feribotçusunuz balık çiftliğine ortakınsız, tüm devlet kaynaklarını herkese eşit şekilde bölmüşler. Bakın, bizim yapmadığımız meslekleri çocuklarımız niye yapsın? Biraz önce yukarıda ne konuştuk? “Adam yetişmiyor, adam yetişmiyor.” Kocaeli’de biz Göç İdaresine gittik adam bulalım diye, 152 milletten insan var yakalanan, ya, adam yok. Bu konu Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının, bence Türk halkının evlilik hayatında yaşatabileceği çocuk sayısına bağlı olmakla beraber çözülebilecek bir konu çünkü bu sorun yirmi sene

çözülemez, adam yok. Zaten iyi insanlarımızın hepsini Avrupa alıyor, kendine ucuz çalışan yapıyor Avrupa'nın fiyatlarına göre, biz de burada bulamıyoruz. Aslında Suriyelilerin burada bize hizmet ettiğini biz de Avrupa'da onlara yapıyoruz.

Şimdi, geçinmemiz lazım bir vizyon kuralım. Bize bir taraftan “Tavşana bak.” derken ötekine “Kaç.” diyorlar, tazıya “Tut.” diyorlar, böyle bir şey görüyoruz. Marmara Denizi çok önemli bir bölge. Bizim bir de Karadeniz tarafımız var baktığımızda, o taraf da çok önemli. Kum midyesindeki rakam gelir olarak 3 milyon dolarmış. Bizim Kandıra'da çıkıyor ve çingene arkadaşlar çalışıyor. Ya, öyle bir ekonomi olabilir mi? Kandıra gibi bir yerde yılda 3 milyon dolar ciro ne demek ya? Ya, fabrika değil bu, denizden alıyorsunuz, kumu sürüklüyorsunuz, kazanıyorsunuz. E, şimdi, bir taraftan bunlar oluyor, bir taraftan biz burada işimiz düştü mü balıkçıya “Koş şunu yap.” E, burada balıkçı geçinmiyor. Sonra, bizim yaklaşık... Sayın Vekilim, sizinle biraz önce konuştuk, benim bildiğim 30 milyar dolara yakın Türkiye'nin genel bir denizcilik cirosu var, benim bildiğim ama ben bunun bilenini görmedim. Hani, Başkanım biliyor musunuz siz? Sizdeki verilere bakıyoruz, yok.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Onu dedik, envanterini çıkaralım da şeyleriyle sınırlarda mutabık kalamadığımız için envanteri de belirleyemiyoruz.

KOCAELİ DENİZ TİCARET ODASI ŞUBE BAŞKANI VEDAT DOĞUSEL – Bizim en güvenilir kaynağımız, Ulaştırma Bakanlığının Liman Başkanlığımızın girdiği kayıtlardan bize gelen raporlar, en iyi bildiğimiz o.

Sonra, Maliye boyutu var bu işin. E, şimdi, hepimizin bildiği, midyeciler var bir de körfezde, bunlar da mevcut. Neler yaptıklarını biliyoruz, denize araba düşürmek de dâhil olmak üzere her şeyi yapabiliyorlar ya da liman altlarından çıkmadıklarını görüyoruz. Ya, balıkçılığın maliyede karşılığı ne? Şimdi, sosyal devlet gereği biz bir taraftan yarattığımız kaynağı bir tarafa aktarıyoruz, bir mendireği yapmak kolay mı, kaç para? Şimdi, bir taraftan deprem yaşamışız, bizim şimdi önceliklerimiz var devlet olarak. Bu sefer de Türkiye bazlı bakalım olaya. Ya, balıkçılığın vergisel ve maliyesel karşılığı ne? Şimdi, hepimiz devletten istiyoruz. Ben devlet olsam kime vereyim? Ya, veremem ki kimseye bir şey. Şimdi bakıyorum, eşit bölceğim, her gelen bir şey istiyor; e, şimdi bunun da bir mantığı var. E, siz de bölge vekilisiniz, siz de gidip bu çalışmaları yapacaksınız, tüm herkese anlatacaksınız. Gün sonu her bölge kendi içinde değerlendirilmeli, her bölgedeki insanlar yaptıkları iş gereği altın gibi kabul edilmeli ve devletin bunlara gelecek olan konjonktürde iş kaynakları neyse ona göre bir düzen kurması gerekiyor yani kanun koyucunun görevi bence bu, yoksa burada... Zaten ağabeyim yıllardır Eskişehir'da, ya, denizi kuran adamın kendisi yani baktığınız zaman.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) –İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.

KOCAELİ DENİZ TİCARET ODASI ŞUBE BAŞKANI VEDAT DOĞUSEL – Evet.

Şimdi, Sayın Vekilim, sizler de bu camianın içindesiniz. Daha da enteresan bir şey, biz Kocaeli'de konuşuyoruz ama ben kendimize “Kızıldereli” diyorum. Kocaeli'de karar alamamamızın sebebi Kocaeli'nin yüzde 45 yatırımı bizim gibi yerlerin elinde, yüzde 55 yatırım da dışarıdan gelenlerin elinde; bizi kimse dinlemiyor zaten. Ankara'dan ya da herhangi bir yerden, herhangi bir şekilde bir konu yapılıyor, o gün çözülüyor, o gün çözülen konu işte, ağabeyimin felaketi oluyor. Siz herhangi bir trolü çevirdiğiniz zaman onun tanıdıklarına ulaşıp kimlerin devreye girebileceğini zaten kestirebiliyoruz, herkes her yere ulaşabiliyor yani iki kademedede Sayın Cumhurbaşkanımıza da ulaşıyor herkes. Bizim toplum olarak da sıkıntılarımız var, sektör olarak sıkıntılarımız var ama hepimiz bir şekilde geçinmek ve yaşatmak zorundayız.

Sayın Başkanım, 120 kilometrelik kıyı şeridinde boş bir alan var mı? Kıyıya baktığımız zaman, normal yaşantıda, bir tane askerî alan hariç, yok.

KOCAELİ BÖLGE LİMAN BAŞKANI EROL EKMEKCİ – Biz 36 tane liman sahibiyiz. 36 tane limanda da 10 bin tane gemi yerleştiriyoruz. Yani, onun haricinde, diğer kıyı-kenar çizgilerinde -zaten Belediyemiz fuarı park alanı yaptığı için- şu anda boş alanımız yok.

KOCAELİ DENİZ TİCARET ODASI ŞUBE BAŞKANI VEDAT DOĞUSEL – Yani şöyle: Önceden İstanbul’a gelince “Gel, şuraya yerleş.” yerleştirmişler de bağ bahçe vermişler ya şu anda haritadan bakın, hiçbir yer yok. Sanayici yer talebinde bulunuyor, balıkçımız yer talebinde bulunuyor, tersanecimiz yer talebinde bulunuyor, limancımız büyüme talebinde bulunuyor; gün sonu bir tane Kocaeli var, gün sonu bir tane Türkiye var ve bunu çözecek olan bizleriz. Ben ilk defa bu kadar kalabalık kanun koyucuyu bir arada görüyorum, o yüzden kayıtlara geçmesi için...

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Çok kalabalık değil, en son gün ya bugün kaçanlar oldu.

KOCAELİ DENİZ TİCARET ODASI ŞUBE BAŞKANI VEDAT DOĞUSEL – Ben bunları tutanağa geçmesi için söylüyorum.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS –Bazıları Kocaeli’de bizi fazla sıkıştırmasınlar

KOCAELİ DENİZ TİCARET ODASI ŞUBE BAŞKANI VEDAT DOĞUSEL – Evet. Ben bunları tutanağa geçsin diye istiyorum, lütfen. Çünkü biz durumun farkındayız.

YUSUF ZİYA ALDATMAZ (Bartın) – Evet, biz de farkındayız.

KOCAELİ DENİZ TİCARET ODASI ŞUBE BAŞKANI VEDAT DOĞUSEL – Evet, hepimiz farkındayız. Bugünkü hayat şartları, Sayın Vekilim, istediği kadar iyi gitsin, kimse için iyiye gitmiyor, alım gücümüz hepimizin düştü. Hani bakın, herkes bir şey ararken, yurt dışına giderken ya da farklı şey yararken, bu ülke hepimizin ve bizim kesinlikle somut isteğimizi balıkçılara bildirmemiz ve bunu verecek olan da devletimiz yani sizsiniz. Yoksa kural koyup “Buraya girme, ben yasaklıyorum. Bu taraftan bunu yapma.” diyorum. Şimdi, bir gün bir kalkıyorsun, bir kural oluyor, bilmiyoruz ki biz ne olduğunu. “Yapma.” demekle bu iş olmuyor. Bir gün kalkıyoruz, “Yasak hemşehrim.” deniliyor. E, şimdi biz nasıl çözeceğiz bu işi? Birbirinden bağımsız 10 tane kurum var, hangi kuruma derdimizi anlatalım biz? Şimdi, siz Meclisseniz iyi de bir de bunun işleyişleri var, Bakanlıkların işleyişleri, belediyelerin işleyişleri var. Herkes kendi içinde bir değerlendirme yapıyor ve ona göre “Olur.” “Olmaz.” diyor. Biz nasıl geliştireceğiz, nasıl yatırım yapacağız? İnsanın ömrü, siz çok iyi biliyorsunuz Sayın Vekilim, bir tane yatırım yapmaya anca yetiyor. Hepimiz dedemizin kaderini yaşıyoruz, buradaki arkadaşlarımız da öyle. Ben nasıl sermaye alacağım, benim alabilme şansım yok ki bu faiz oranlarında. 1 milyona 50 bin lira faiz verilen yerde hangi iş adamı yatırım yapsın ya?

Evet, yani teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Peki, teşekkürler.

Söz almak isteyen var mı başka arkadaşımız?

ESKİHİSAR SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKAN VEKİLİ HALİL KEMAL ÖZER – Vekillerim, hoş geldiniz; Başkanım, hoş geldiniz.

Eskihisar Gebze Su Ürünleri Kooperatifi Başkan Vekiliyim.

Burada kooperatifler 1163 sayılı Kanun’a göre yönetiliyor ama bu Kooperatifler Kanunu artık yetersiz kaldı; bunun bir düzeltilmesi lazım.

İkinci bir şeyim, Balıkçı Barınakları Yönetmeliği 2012’de değişti, bunun da bir revize edilmesi lazım, 2012’ye göre artık yetersiz kaldı, teknoloji ilerledi.

Üçüncü bir sorun: Amatör balıkçılar yani amatör olarak denizlerde avlanan kişilerin bir kayıt altına alınması lazım. Diyorsunuz ki: “İlçe tarımlardan, il tarımlardan işte evrak çıkarılıyor, kayıt altına alınıyor.” Ben böyle istemiyorum. Aynı Bakanlığın yani Tarım Bakanlığının kara avcılığındaki gibi

kayıt altına alınması gerekiyor yani denize çıkmadan önce izin alacak, kota alacak, hangi bölgede avlanıyorsa o bölgenin akıllı telefonlardan takibi yapılacak, yasak bölgeyse ceza kesilecek, uyarılacak; bu tür şeylerin yapılmasını istiyorum. Ayrıca bu, geçimini balıkçılıkla sağlayan, “yeşil ruhsatlı tekneler” dediğimiz bu kişilerin biraz daha imtiyazlı olarak güvenlik güçleri olsun, Deniz Kuvvetlerinden olsun, ne bileyim, sahil güvenlikten olsun, biraz daha imtiyazlı davranılmasını... Çünkü bu insanlar geçimini balıkçılıkla sağlıyorlar, amatör balıkçılar gibi değil.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – “İmtiyaz”ı biraz açıklarsan daha iyi olacak.

ESKİHİSAR SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKAN VEKİLİ HALİL KEMAL ÖZER – Ne bileyim, cezalarda biraz daha uyarıcı bulunmaları lazım, 3 kere uyardıktan sonra bir ceza kesilmesi lazım yani böyle bir esnek davranılmasını talep ediyorum.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Peki, buyurun.

KOCAELİ DENİZ TİCARET ODASI ŞUBE BAŞKANI VEDAT DOĞUSEL – Ben bir şey söylemeyi unuttum.

Şimdi, en büyük sorun personel. Avukatım, bir sürü davaya giriyoruz, deniz iş hukukuna tabi olan bir balıkçı hangi kanuna göre hareket edecek? Deniz iş hukuku. Güncelleme çalışmaları var, bizler de katılıyoruz. Kanun 1954’te kurulmuş ve kesinlikle güncel dönemi karşılamıyor. Şimdi, normal iş hukuku da karşılamıyor. Şimdi, burada bir giriyoruz işin içine, hepimiz çalışıyoruz, çalıştıracağız, emekli olacağız hani kendimiz BAĞ-KUR’lu dediğimiz sistemin içine giriyorsak da. Şimdi, acilen Deniz İş Kanunu’nun düzenlenmesi lazım, bence balıkçılar için de ayrı bir paragraf açılması lazım. Sezon yasağında herkes duruyor, sezona çıktığında arkadaşlar yedi yıldır işin gereği boyunca çalışıyorlar. Şimdi, biliyorsunuz, Türk armatörün başına geleni. Gemide kalma süreleri neyse iş süresinden sayıldı ve inanılmaz tazminatlar çıktı. Şimdi, bu, çok iyi biliyorsunuz, sizin başınızda da var. Tersanelerde olan olaylar da var ya da herhangi bir deniz iş kazasındaki bir ölümün maliyeti bugün en az 10 milyon lira. Şimdi, hangi balığı tutacaksınız, hangi balığı yakalayacaksınız, hangi adamı şey yapacaksınız? Balıkçı arkadaşım bu konuda çok güzel bir şey dedi: “Başkan bizde ya full namaz kılan var ya dedi full Allah’a yakın olan var, ortası yok.” dedi. Şimdi, bu balıkçılıkta kanunun düzenlenmesi lazım kesinlikle ve bunların meslek kolu olarak işlenip bizim SGK’deki tabiriyle... “Gemi adamı” da yanlış, “gemi insanı” diyelim ama balıkçılıkta da yani şimdi bir tane ufak trolle deniz açılan ile ağı yakalayan adamın da statüsü farklı. Yani hani biz anasını yapalım, diğer dibine gireriz de. Ana şablonun kesinlikle 1954’teki kanundan çıkarılması lazım. Bakın, telefona güncelleme geliyor, telefon yavaşlıyor ya. Yani şimdi bunun da bir sebebi var, ne var? Sendika ağları var, denizcilikteki yıpranma payları kaldırıldı. Ya, geçen gün gemide adam kazan patlamasından öldü.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Hallettim o işi, az kaldı.

KOCAELİ DENİZ TİCARET ODASI ŞUBE BAŞKANI VEDAT DOĞUSEL – Az kaldı, hallettiniz mi ...

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Yok, prensip olarak anlaştık.

KOCAELİ DENİZ TİCARET ODASI ŞUBE BAŞKANI VEDAT DOĞUSEL – Ya, şimdi, bir gemi adamının denizde yıpranması, bir pilotun denizde yıpranması; bu normal iş kanununa tabi olabilir mi ya da başka bir şeye? Yani adamlar olağanüstü bir iş yapıyor ya, bir gün bir havada çıkın da bakalım denize ne oluyor adamlar. Şimdi, balıkçı barınaklarında bu kadar tekne batıyor. İşte, Başkanım, en son kaç havayı gördük burada, çılgın bir hava vardı.

KOCAELİ BÖLGE LİMAN BAŞKANI EROL EKMEKCİ – O da normal ya, 120’de 1 kere oldu.

KOCAELİ DENİZ TİCARET ODASI ŞUBE BAŞKANI VEDAT DOĞUSEL – Kaç gördük?

KOCAELİ BÖLGE LİMAN BAŞKANI EROL EKMEKCİ – 10 metreyi gördük.

KOCAELİ DENİZ TİCARET ODASI ŞUBE BAŞKANI VEDAT DOĞUSEL – 10 metre gördük, 10 metre. Bugün biz dedik ya sizden bahsettik diye.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Biz yıkılan mendireklerin hepsini yerinde gördük, ta Çamburnu’ndan tutun da... Her yere kadar gördük onları, yerinde gördük.

KOCAELİ DENİZ TİCARET ODASI ŞUBE BAŞKANI VEDAT DOĞUSEL – Kafkametler kumun altındaymış, o yüzden müdahale edilemiyormuş. Bugün baktığınızda, gemiyi görüyorsun, içine giremiyorsun yani anormal hava şartları var.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Teşekkürler.

ESKİHİSAR SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKAN VEKİLİ HALİL KEMAL ÖZER – Başkanım, ayrıca yeşil ruhsatlı teknelerde denize elverişlilik belgesi alıyoruz liman başkanlıklarından. Bunları her sene yapıyoruz. Bunun yeşil ruhsat vizeleri gibi beş senede bir yapılması için çalışmalarınızı düzenlemenizi rica ediyoruz.

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Bunun ne artışı olacak?

ESKİHİSAR SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKAN VEKİLİ HALİL KEMAL ÖZER – Balıkçı arkadaş, her sene bir haftasını denize elverişlilik belgesi için harcıyor ve aynı belgelerle ertesi sene tekrar müracaat ediyor. Yani bu ticari araçların muayenesi gibi. Özel araçlar nasıl üç yılda bir muayene oluyorsa, iki yılda bir muayene oluyorsa burada da yeşil ruhsatlı teknelerin beş yılda bir muayene olmasını yani yeşil ruhsatlı 7 metrelik bir tekne, 250 metrelik, 50 metrelik bir gemi gibi işlem görüyor. Bunun daha basite indirilmesini istiyoruz.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Peki, teşekkürler.

Buyurun.

KOCAELİ BÖLGE LİMAN BAŞKANI EROL EKMEKCİ – Sayın Başkanım, biz Bakanlığımız olarak geçen hafta Gemilerin Teknik Yönetmeliği’ni bir revize ettik, bunu da Meclise gönderdik yakın bir zamanda Resmî Gazete’de yayınlanıp bu değişikliği göreceğiz, beş yıllık yapacağız belgeleri. Özellikle boyuna göre, yaklaşık 10 metreye kadar olan balıkçı teknelerine beş yılda bir belge vereceğiz. Ondan sonra, üstteki... İşte, iki yıl ya da bir yıllık olarak değiştirdik. Yakın bir zamanda sonuca varacağız.

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Bazı işlemlerde de dijital alana geçtiğiniz zaman daha da hızlanabilir bürokrasi...

KOCAELİ BÖLGE LİMAN BAŞKANI EROL EKMEKCİ – Evet, evet. Devletimiz zaten bütün kamu idareleri dijital sisteme geçti zaten. Belgenet’i kullanıyoruz, karekod kullanmaya çalışıyoruz yazışmalarımızı. Verdiğimiz belgeleri de hep on-line olarak vermeye çalışıyoruz. Şu anda bizim liman başkanlıklarımız, her bir birim, gemi adamları, bağlama kütüğü ya da gemi denetim bölümü hepsi on-line bir başvuru alıyor. On-line sistem üzerinden randevu alıyoruz ve mesela hastaneye gidiyorsanız randevu alıyorsanız liman başkanlığı için de böyle. Denize evet, belgesi için bize gelecek arkadaşlara on-line bir randevu sistemi açtık, satış için açtık ama vatandaşlarımız bunu kullanmak istemiyorlar. Yine liman başkanlığına geliyorlar, biz yine yardımcı oluyoruz. Hâlbuki her şey dijital çağda, dijital şeyle planlamamızı çok güzel yapıyoruz.

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Kooperatifteki arkadaşlar bu manada dijital kullanımı da üyelere gösterirlerse orada da bir akşam bir eğitim verilerse daha kolay olur.

KOCAELİ BÖLGE LİMAN BAŞKANI EROL EKMEKÇİ – Kamu olarak zaten biz tamamen dijitale geçtik on-line ama işte, bizim hizmet verdiklerimiz bu sistemi kullanamadıkları için biz yine o beş günde veriyoruz belgeyi. Hâlbuki on-line randevu alsa biz aynı gün hizmeti vereceğiz. Beş yıllık muhabbetini de zaten çözdük. Gemilerin Teknik Yönetmeliği'nde değişiklik yaptık. Aslında talepler doğru geldiği zaman bir mevzuat değişikliğiyle doğru sonuçlara varabiliyoruz.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Karşılıklı iş birliği yapılırsa hızlandırma mümkün.

Teşekkür ederiz.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Başkanım, bir şey sorabilir miyim yanındaki arkadaşla. İsmi neydi?

CELAL İPEK – Benim ismim Celal İpek.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Allah uzun ömür versin ama sen yani bu işi yapamayacak hâle geldiğinde tekneni kim işletecek?

CELAL İPEK – Eğer çocuğum, oğlum isterse oğlum yapacak.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Yapıyor mu şu anda, ilgi duyuyor mu?

CELAL İPEK – Şu anda bana yardımcı oluyor mu?

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Yani devam edebilir diyorsun.

CELAL İPEK – Evet, devam edebilir çünkü 40 yaşında, o devam edebilir yani. Ancak dediğim gibi yani ben 73 yaşındayım, bundan sonra kaç ay daha yapabilirim veya kaç sene yapabilirim? Ancak çocuklarımı yetiştirmeye uğraşıyorum; deniz sevgisinden, deniz sevdasından, hem ondan faydalansınlar, ekmek parasını çıkarsınlar diye. Bizim çevremizde, şu anda yeni nesilden denize rağbet gösteren balıkçı tayfası yok.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – O cevabı almak için sordum bu soruyu.

CELAL İPEK – Çünkü ömrü gidiyor, kazandığı bir şey yok elinde.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Bir gelecek vadetmiyor yani.

CELAL İPEK – Gelecek vadetmiyor ama bizim de bağlı olduğumuz bir kurumumuz olsa, bir şey olsa onlar da der ki: “Benim bağlı olduğum bir kurum var, ben de buna göre çalışayım, şey yapayım.” Oraya bir rağbet gösterir ama maalesef, bize şu anda Tarım Bakanlığı bakıyor; Tarım Bakanlığına baktıktan sonra da bir işin olduğu zaman, Tarım Bakanlığına ulaşabiliyorsan ulaşıyorsun, ulaşamıyorsan sorunun çözümsüz kalıyor yani.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Mesela, Sayın Başkanım, şöyle bir mukayese de yapmak ihtiyacı duyacağız. Tabii, bu çalışmalarda insan işin başında düşünmediği, göremediği şeyleri görüyor. Biz, et ve süt üretimiyle ilgili, şu anda devlet olarak çok ciddi politikalar hayata geçiriyoruz, oysa balığın bunlardan bir farkı yok, gıdadır hem de çok da önemli bir gıdadır yani şu anda bizim mazot desteğimiz var, o da ÖTV. ÖTV oranlarını da düşürünce makas daraldı değil mi? Pompa ile şeyin arasında çok fazla bir şey kalmadı. Eğer bu insan hayatı için çok kıymetli ise -ki öyledir- yem desteğinden tutun da adı ne olursa olsun bu sektörün ayakta kalması için, anlaşılan o ki mevzuat değişiklikleri, yasaklar, kurallar, birtakım şeyler, onların hepsi bir tarafa, sektörün insanımız tarafından benimsenip insandan insana naklini, sürekliliğini sağlayabilmek için diğer alanlarda verdiğimiz destekleri, yaptığımız faaliyetleri... Balıkçılara da bizim o gözle bakmamız lazım.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Tabii bu alanda yeni iş alanları, yeni ve farklı sektörel çalışmalar gündeme gelebilir; daha büyük şirketler, daha büyük organizasyonlar hâlinde, devletin verdiği teşvikleri kullanarak... İşte, belki yakın zamanlara kadar midyecilik, yetiştiricilik anlamında yoktu, sadece avcılığı yapılıyordu, şimdi onlar yapılıyor. Kafes balıkçılığı yeni yeni yaygınlaşıyor yani yirmi sene önce kafes balıkçılığı yoktu, midyecilik yoktu mesela, şimdi bunlar yeni yeni... Bu sektörler;

belki bunun işleme tesisleriyle, katma değerli başka tesislerle zenginleştirilerek su ürünlerimizin hem devlet tarafından teşviki hem de yeni iş ve istihdam alanları şeklinde tezahür etmesi mümkün olabilir. Gelecek günlere bu bakımdan da hazır olmak gerekiyor.

KOCAELİ BÖLGE LİMAN BAŞKANI EROL EKMEKCİ – Sayın Başkanım...

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Buyurun.

KOCAELİ BÖLGE LİMAN BAŞKANI EROL EKMEKCİ – Benim asli görevim liman başkanımı, kamu hizmeti yapıyorum ama aslında ben de bir balıkçıyım, benim bir balıkçı tekne var, balıkçılık yapıyorum ben de.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – “Amatör balıkçılar” grubuna mı giriyor?

KOCAELİ BÖLGE LİMAN BAŞKANI EROL EKMEKCİ – Evet.

Bu faaliyetleri yaparken yeşil ruhsatlı tekneleri olan tekne sahibi dedelerle de karşılaşıyoruz denizde; bunlar torunlarını, eşlerini, kızlarını getirmek istiyorlar, biz liman başkanlığı olarak hiçbir yasak koymuyoruz, yalnız burada uygulamada biz “Torunları getiririz.” diye destek verirken şöyle bir sonuç çıkıyor: Burası bir ticari tekne, yeşil ruhsatı olan bir tekne, vergi kimlik numarası bazılarının var, bazılarının yok ama Sahil Güvenlik tespitleriyle “Siz, bunlara SSK yaptınız mı, bunların sarı kâğıdı var mı?” Böyle söylemlerle mevzuatsal olarak korkutuyorlar, hâlbuki, biz liman başkanlığı olarak her ilkokul çocuğuna bile olta verip kıydan balık tutmasını istiyoruz ama sanki söylemimiz şöyle: “Denizcisin kıyısında dur.” Bizim kıydan değil, aslında balıkçı teknesinden tutturmamız gerekiyor ama hep böyle olmuş “Denizcisin, kıyıda dur.” ama tekneye kimseyi bindirmiyoruz. Niye? Hep yasak, hep ceza; hiçbir teşvik yok, hep engel var. İşte, bunu, kurumlar arası koordinasyonla herkesi aydınlatma şeklinde verebiliriz diye düşünüyoruz çünkü ben de aynı zamanda tekne sahibiyim, balığı da seviyorum, balık tutmayı da seviyorum ama benim yanımdaki dede niye torununu getiremiyor, niye ilkokul çocuklarına biz bir balıkçılık dersi veremiyoruz?

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Oradaki kısıtlamanın mantığında ne var, güvenlik mi var? Nedir?

KOCAELİ BÖLGE LİMAN BAŞKANI EROL EKMEKCİ – Hayır, SSK’yle ilgili; burasını “işyeri” olarak görüyor sahil güvenlik tespitleri “Sen ticari faaliyet yapıyorsun.”

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Yani sigortasız işçi çalıştırma muamelesi gösteriyor.

KOCAELİ BÖLGE LİMAN BAŞKANI EROL EKMEKCİ – Evet, bir de balık sezonu dışında denize çıkarsa aslında kendi ÖTV’li mazot alıyor, ÖTV’siz mazot da kullanmıyor sezon dışında. “Yok gidemezsin, yok çalışamazsın, sen ticarisin.” Tabii böyle de sürekli korkutmalarla, yıldırmalarla insanları karada tutmaya çalıştık hâlbuki biz bunu değiştirmeliyiz. Yani aslında denizde büyük bir pencere var, büyük bir potansiyelimiz var ama kıyıda değil de denizde durmak için bütün kurumlar arası koordinasyona ve bilgilendirmeye vatandaşın ihtiyacı var.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Çok teşekkür ederiz.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – “Sahil güvenlik” kavramının yeniden gözden geçirilmesi lazım, sorun orada.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – İsterseniz, arkadaşımıza verelim, siz bir kaç defa konuştuğunuz belki arkadaşımız...

KÖRFEZ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI MURAT PEK – Körfez Su Ürünleri Kooperatifi Başkanım ben.

Dedemden kalan işi devam ettiriyorum, 40 yaşımdayım şu an. Biz tekne kiraya veriyoruz, bizim teknelerimiz özel. Kiraya vermek normalde yasak, her seferinde ceza yiyoruz. Biz insanlara, vatandaşlara hani gelsinler, tekneyle balığa çıksınlar diye cüzi bir rakamla kira veriyoruz, hani körfezi de sevdirmeye çalışıyoruz. Şimdi, 10 milyar, 15 milyar civarında bir ceza yiyoruz, Başkanımız da çok iyi biliyor. Biz bunu kiraya vermediğimiz zaman tekne almak zorunda kalıyorlar, yer imkânı yok, ben oranın Başkanıyım, yer veremiyoruz.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Tekne sayısının da çoğalmaması gerekiyor, ihtiyacı var belki haftada bir saat, iki saat, bir gün, iki gün.

KÖRFEZ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI MURAT PEK – Yani insan ailesiyle geliyor, çıkıyor, çok büyük bir rakam da değil. Bize şeyi zorluyorlar, “Ticari yapın tekneleri.” diye.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Yani araç kiralalar gibi, taksi kiralalar gibi motoru da kiralasın, kayak da kiralasın.

KÖRFEZ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI MURAT PEK – Ama “Ticari yap.” diyorlar, ticari yaptığımız zaman amatör balıkçılık ehliyeti olana veremiyoruz, gemi adamı olması lazım, miço kâğıdı olması lazım. Bu sefer de ücret yükseliyor, o zaman da vatandaş binemiyor; öyle bir durum da var yani arada kaldık. Bizim teknelerimiz de 7 metre ile 10 metre arasında, güvenli, can yeleği, her şeyi tam, hiçbir sıkıntı yok.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Şimdi bir şey sorayım, bu otomobil kiralayan firmalar gibi motor ve kayak kiralayan firmalar da var mı denizde?

KÖRFEZ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI MURAT PEK – Ben çocukluğumdan beri o işi yapıyorum.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Hayır, bu, sektörel olarak var mı?

KÖRFEZ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI MURAT PEK – Var tek tek... Mesela, ticari olarak yapıyor, içine 30 kişi alabilen, biraz daha büyük.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – O değil, mesela ben geldim, kayak kiralamak istiyorum, ehliyetim var, kiralamak istiyorum, böyle bir işletme var mı?

KÖRFEZ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI MURAT PEK – Öyle büyük bir işletme yok. Ben yapıyorum onu. Bizim şimdi vergiye tabi olmamız için daha önceki liman başkanımız bizim kayıkları, sandallarımızın kürekli olanlarını su sporları amaçlı kullanım şeklinde kâğıt düzenledi, o şekilde aldık, vergilerimizi de açtık ama motorlu teknelerde “Özel tekne olarak kiraya veremezsin.” diyor, doğru olarak. Biz mecburen vermek zorunda kalıyoruz, her yakalandığında da ehliyeti de var kişinin...

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Kiraya verdiğin zaman kim kullanıyor tekneyi?

KÖRFEZ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI MURAT PEK – Gelen kişi kullanıyor.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Onun ehliyeti var.

KÖRFEZ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI MURAT PEK – Var ama yetmiyor, kullanamıyor.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – O zaman şöyle, “Ehliyeti ve motoru sürme yetkisi olan birisine kiralama imkânımız olsun.” diyorsunuz.

KÖRFEZ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI MURAT PEK – Olsun istiyorum.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Tamam.

KÖRFEZ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI MURAT PEK – Yani bu dedemden kalan bizim bir iş. Körfezde bizden başka yapan yok. Hem teknelerimiz de tam donanımlı, sıkıntı da yok. Bu şekilde yani bir önümüz açılsa daha da iyi bir hizmet veririz biz.

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Bir sistem kurmak gerekiyor onun için yani ne tür bir mevzuat yapılması lazımsa, yapılabilir...

KÖRFEZ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI MURAT PEK – Benim istediğim, amatör denizcilik belgesiyle benim teknemi kullanan kişi olsun.

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Belki o belgenin daha da biraz daha usta bir şoför gibi... Yani şimdi ehliyetle motosiklet ehliyeti var, otobüs ehliyeti var, şimdi hepsi aynı aracı süremeyebilir ama belki sınıflandırılarak gerçekten o işi yapabilecek ve güvenliği -yani can güvenliğinden bahsediyorum- bozmayacak şekilde bu işi de bilen, koordinatları bilen, yasak yerleri bilen, denizde aracı gerçekten usulüne uygun kullanabilecek kapasitede birisi, o sınavları geçmiş birisinin ehliyeti olması lazım.

KÖRFEZ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI MURAT PEK – O zaman da maliyet yükseliyor, kişi de binemiyor o zaman.

KOCAELİ BÖLGE LİMAN BAŞKANI EROL EKMEKCİ – Sayın Başkanım...

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Evet, buyurun.

KOCAELİ BÖLGE LİMAN BAŞKANI EROL EKMEKCİ – Burada aslında, sizin bir tekneniz var, teknenizi arkadaşınıza verebiliyorsunuz ücret almadığınız için, herkes her tekneyi kullanabiliyor özel teknelerde. Buradaki tek fark, bu arkadaşımız ticari faaliyet yapmak istiyor, bunu kiralamak istiyor ama biz Liman Başkanlığı olarak teknenin ticari faaliyetine karışmıyoruz. Ticari faaliyet tamamen maliyetle, bir faturalandırma ile alakalı. İşte bu arkadaşımızın Maliyede bu kodu yok, “Ben bu işi ticari olarak yapmak istiyorum ama Maliyede biz bu işi yapamıyoruz.” diyor.

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Tamam, şimdi bu konu gündeme geldi, tutanağa da geçmiş oldu bu. Eğer buna göre yüksek seviyede talep olursa sistem kurulur buna. Şimdi, o belgeyi alan her kişinin gerçekten sürüp süremeyeceği, bu işi yapıp yapamayacağı, kendi çocukluğu da olsa güvenli bir şekilde götürüp götüremeyeceği noktasında bir güvence olması lazım. Onlar ve kayıtlar vergi dairesinin bir düzenlemesiyle alakalı bir şey, bu da yapılabilir.

KÖRFEZ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI MURAT PEK – Zaten güvenmediğimiz insana kesinlikle vermiyoruz.

KOCAELİ BÖLGE LİMAN BAŞKANI EROL EKMEKCİ – Ama araç kiralarken bir prosedür var, bir sözleşme imzalıyorsunuz, o sözleşmeleri Emniyete veriyorsunuz...

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Tabii.

KOCAELİ BÖLGE LİMAN BAŞKANI EROL EKMEKCİ – Teknede de bu prosedürler henüz oluşmamış.

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Yani o tür düzenleme yapılması lazım gerçekten.

KÖRFEZ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI MURAT PEK – Biz şimdi şöyle bir...

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Kayığı aldı gitti, kaçakçılık yaptı, ne yapacaksınız?

KÖRFEZ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI MURAT PEK – Bölgesel hani, bizim şu alana, şu alana... Bizim oranın zaten yasak bölge olanı da çok oldu. TÜPRAŞ yan tarafımızda...

OTURUM BAŞKANI NAZİM ELMAS – Yani konu anlaşıldı, bunun ticari... Karadaki otomobil kiralama gibi denizde de kayak veya motor kiralamanın bir sisteminin kurulması isteniyor. Tutanağımıza geçti, değerlendirilir.

KÖRFEZ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI MURAT PEK – Ben, inşallah, çocuklarım da bu işe devam etsin istiyorum. Ne gerekirse evrak olarak, mali olarak hiçbir şeyden kaçınmıyorum. Ama bu işi sürdürmek istiyorum ki Kocaeli halkı da ucuz maliyetle denize çıksın istiyorum, amacımız o. Sahil Güvenlik bu konuda hiç affetmiyor, çok büyük cezalar yazıyor; hani onları da mecburen ödüyoruz, ödemek zorunda kalıyoruz ama bu işi de devam ettiriyoruz.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Peki, teşekkür ederiz.

Mikrofonu alalım -arkadaşımız söz istemişti ön tarafta- şuraya.

KOCAELİ DENİZ TİCARET ODASI ŞUBE BAŞKANI VEDAT DOĞUSEL – Şimdi, Murat Bey’in sorduğu soruya bizim de bir şeyimiz var. Herhâlde bir önceki Liman Başkanımızla katıldık biz bu sorundan sonra. Oldukları bölge TÜPRAŞ’ın yanında. Bir terör eylemi ihbarı almışlar. Zaten bu işler oradan başladı. Şimdi, tabii, ticari olarak bakıyor, balıkçılık olarak bakıyor ama olduğu yerlerde OPET’in platformu var. Zaten “yasak alan” dediği yere herhangi bir, kendinin ayırt edemeyeceği kötü niyetli birisi bu teknenin içine herhangi bir şey koyup herhangi bir faaliyette bulunabilir. Şimdi, bunu... İşte, Valilikte ayda bir toplanılıyor, güvenlik şeyinde konuşuluyor. Maalesef hepimizin bilmediği bu tarz konular da oluyor. Yani hani “Devlet bunu niye böyle yapıyor?” dediğimiz zaman aslında, ben de Başkan olarak “Ya, bu neden böyle?” diye konuşunca “Başkan, durum öyle değil, biz terör ihbarı aldık, ondan dolayı bunlar böyle.” dediler, ben o zaman onun cevabını aldım ve öğrendik. Hani bazı sebepler de var farklı bir şekilde.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Tabii, işte, bu kiralama meselelerinde bir mevzuat yapılırsa o tür kayıtlar, güvenlikle ilgili formları doldurup Emniyete bildirmek ve belki de hızlı bir şekilde GBT kontrolü yaparak vermek gibi bir sürecin de olması lazım. Nihayet yetkililerin görevi de vatandaşın güvenliğini sağlamak ve diğer kurumların güvenliğini sağlamak, bu da ayrı bir sayfa yani. Bu talebiniz dikkate alınır, yazıldı buraya. “Sistem kurulması noktasında mevzuata nelerin eklenmesi lazım bunun için, ne tür bir birim gerekiyor?” yapılabilir bu.

Peki, teşekkür ederim.

KOCAELİ DENİZ TİCARET ODASI ŞUBE BAŞKANI VEDAT DOĞUSEL – Bu, en güzel -Başkanın dediği gibi- kiralık araba yöntemiyle çözülebilir.

Ama bu sefer de teknelerin vasıf sorunu var. Kaymakamlıklarda su üstü sporları gibi bir kiralama alanı var. Bu iş ne ona giriyor ne balıkçılığa giriyor, arada kalmış bir konu, çözülsürse çok iyi olur.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Bir çözüm bulunacak yani.

KOCAELİ DENİZ TİCARET ODASI ŞUBE BAŞKANI VEDAT DOĞUSEL – Evet.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Taraflar bir araya gelir, nasıl bir ortak nokta bulunacağı çıkar ortaya.

KOCAELİ DENİZ TİCARET ODASI ŞUBE BAŞKANI VEDAT DOĞUSEL – Şimdi, biz gittik, tesisleri geziyoruz; orada şunu gördük: Dünyada bir tane canlı var, yediği yemin aynısını vücudunda üretebiliyor; balık. Vallaha 1 kilo yem verdiğiniz zaman 1 kilo et olarak alıyorsunuz. Şimdi, tekrar yanlış konuştu diye baktım. Bu, kümes hayvanlarında 1,7 kiloymuş 1 kilo et için; sığırlarda 6,6. Şimdi, öyle bir kısmet ki haberleri açıyoruz, “Bu sene hamsi çok pahalı.” Ya, neye göre pahalı, kime göre pahalı? Balık ucuz yemek olmak zorunda mı? Biz yurt dışına gidiyoruz, en pahalı şeyin balık olduğunu görüyoruz. Şimdi, olayda bir şey var. Sonra, İl Müdürümüz Murat Bey’le konuştuk, dedik ki: “Ya, bu balık çiftliklerinin lisanslı ruhsatları nerede, kim nasıl yapıyor?” Ruhsatın olmadığını gördük. Alan var mı? Alan da yok, hani alan olarak bir yer de yok. Şimdi, biz burada konuşuyoruz ama bir balıkçı çiftliği yapmak istese kim yapacak? Ya da “‘Marmara Denizi temizlensin.’ diye midye çiftlikleri kuralım.” dediler. Birileri yapıyor, birilerinin yapabilmesi mümkün değil lisanslı bir şekilde. Lisanslar

alınmış, kullanılmayan lisanslar var. Şimdi, devletin esas buna bakması lazım, “Lisansı almışsa niye kullanmıyorsun?” “Ben bu işi yapacağım.” dediğin zaman da lisans almış arkadaşlar onu para karşılığı satıyor. Yani bu kadar da net bir konu var; bu, tutanaklarda olursa sevinirim.

Sonra, balık sağlığı, çok önemli. Ortalama yine... Japonlarda 75 kilo, bizde 6 kilo. Neyi etkiliyor? Omega 3’ü etkiliyor. Ya, bu iş, bizim Sosyal Güvenlik Kurumunu da etkiliyor. Yani sağlıksız beslediğimiz için tuttuğumuz balığı yiyemiyoruz, bu sefer hastalanıyoruz. Bu da çok önemli, diğer taraftan bakıyoruz. Bize devletin ne yapacağını söylemesi lazım. Ben balık çiftliği yatırımcısı olacağım, nerede balık çiftliği? Yok. tersane yapacağım, nerede tersane yeri? Yok. E, ben nasıl büyüyeceğim? Yok. yok işte yani görüyorsunuz. Yoksa bu hayalden vazgeçelim biz, ona göre bakalım işimize. Yani bunların hepsi sıkıntı. Liman büyüyecek, büyüme. Avrupa’da nasıl yapmışlar? Liman alanlarına bölmüşler, terminalleri işletmeye vermişler, A kişisi, B kişisi. Burada yatırımı zaten biz yapıyoruz yani iş adamları. Sonra onun vergisini veriyoruz, sonra buradan istihdam üretmeye çalışıyoruz, kiminle yarışıyoruz bir de? Dünyada tekel olmuş devletlerle yarışıyoruz yani bizim de yaşayabilmemiz için devletin bu imkânları eşit dağıtması lazım.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Peki.

Arkadaşlar başka söz isteyen?

Buyurun.

BAĞIRGANLI SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI MUSTAFA BAYRAM – Değerli vekillerim, öncelikle hoş geldiniz.

Ben Bağırğanlı Su Ürünleri Kooperatifi Başkanım.

Reislerimizle yapmış olduğumuz toplantılarda bazı şeyleri dile getirmemi istediler benim de. Bunlardan en önceliklisi dip trolünün torba göz açıklığı 18 milim olarak yapılmasını istediler.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Şu anda kaç milim?

BAĞIRGANLI SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI MUSTAFA BAYRAM – Şu an 22 milim olması lazım.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – 18 olunca ne olacak? Daha fazla balık mı tutulacak?

BAĞIRGANLI SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI MUSTAFA BAYRAM – Evet.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Peki.

BAĞIRGANLI SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI MUSTAFA BAYRAM – İkinci olarak, şu an gündemde olan BAGİS sistemleri arızalandığı zaman denize çıkılmama gibi bir problem var. Bunun bir an önce yenilenmesi gerekiyor veya mevzuatta nasıl bir şey geçiyor bilmiyorum ama daha öncesinde ne yapıyorduk? Arızalandığı zaman bildirip ona göre denize çıkıyorduk ama şu an bildirseniz bile o arızayı düzeltmeden denize çıkamıyorsunuz.

Üçüncü olarak da şöyle bir şey var: Trol teknelerinin ve orta su trol teknelerinin aynı kategoride olmaları. Ya, o da şudur: Trol tekneleri 3 mil dışında avcılık yapabiliyor, orta su tekneleri de 1,5 mil yani kıyıya uzaklığı. Aynı derinlikte avlanmak istiyorlar iki tekne de.

Bir de bu teknelerde seçim hakkı var, işte yılda 2 defa. Ya, orta su yapacaksınız ya trol yapacaksınız ya diğer ağ araçları olarak var. Bunun da kaldırılmasını istiyorlar çünkü her zaman orta suya ağ vermiyor denizler, her zaman dip trolüne de ağ vermiyor yani netice itibarıyla ikisi de balıkçı teknesi ama “Sen bunu tutacaksın, sen bunu tutacaksın.” bence yanlış, bizlerce yanlış bu olay.

Sonra ne var... 1 Eylülden başlayan uzatma ağı balıkçılığın 15 Ağustosla alınması... Palamut balığı göç balığı olduğu için bir an görülebiliyor, daha sonrasında kayboluyor gidiyor, başka ülkelere gidiyor yani biz tutana kadar başka ülkeler tutuyor.

Sonra kalkan balığı avcılığı... Daha önce 165 milimetre olan ağ göz açıklığı bugün 200 milim. Bu da zaten balığı tutmamıza engel. O balık aradan geçiyor gidiyor. Onun tekrar 165 milimetreye inmesini istiyoruz.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Büyüdüğü zaman yakalasınlar diye yapmışlar herhâlde.

BAĞIRGANLI SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI MUSTAFA BAYRAM – Şimdi şöyle de bir şey var: Trol teknesi zaten bunu küçükken yakalıyor ama ağcılıkta yakalamak yasak. Zaten arada bir dengesizlik oluyor ister istemez.

Yani söyleyeceklerim şimdilik bu kadar.

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – Çok teşekkür ediyorum, sağ olun.

Vekil arkadaşlarımızın söyleyecekleri var mı?

FATMA SERAP EKMEKÇİ (Kastamonu) – Başkanım, isterseniz BAGİS’le ilgili olan olayı söylerseniz...

OTURUM BAŞKANI NAZIM ELMAS – BAGİS’le ilgili dün Bakanlık genel müdürlüğünde bir toplantı yapıldı. Onlar yaptığı toplantıda birtakım, birkaç maddelik çözüm önerileri var. Kısa süre içerisinde onun netleşeceğine dair bilgi aldık. Önümüzdeki hafta da biz tekrar Komisyonadaki üyeler veya bazı arkadaşlar ve bu noktada Bakanlıkla tekrar görüşme yapacağımızı ve sizden önceki toplantı yerinde, Yalova’da arkadaşlarla da görüşmüştük.

Peki, ben tekrar Deniz Ticaret Odasına, sektör temsilcilerine, liman başkanlığımıza, tarım müdürlüğümüzün değerli mensuplarına, kooperatif başkanlarımıza, reislerimize, velhasıl bütün bu sektörün kahrını çeken, derdini çeken tüm arkadaşlarımıza kazasız, belasız, bereketli, bol kazançlar diliyoruz.

Ümit ediyoruz ki yeni bir döneme giriyoruz, Türkiye’imiz de yeni bir döneme giriyor; tüm sektörlerde olduğu gibi yani bir yerde -benzetmek olmasın ama- İHA’ları ve SİHA’ları yaptığımız bir mantık içerisinde balıkçılığın da farklı bir mantıkla çok daha bambaşka bir şekilde yönetilmesi gerekiyor ve farklı ürünlerle paralel bir gelişimi göstermesi gerekiyor. Biz buna layık bir ülkeyiz. Ümit ediyorum ki buna da çok kısa sürede dönüşerek geçeceğiz. Bu dönüşüme ait örnekler olursa geçmek çok daha kolay mümkün olacak. Bizim insanımız biraz da örnekler üzerinden, yeni firmalar üzerinden teşebbüslere geçiyor. Biz üzerimize düşen gayreti gösteririz.

Meclisteyiz, Su Ürünleri Komisyonu 17 Şubata kadar çalışmasını sürdürecektir, sonra da rapor kısmına geçeceğiz. Her zaman için bize ulaşabilirsiniz, mail olarak da gönderebilirsiniz, adresimizi söyledik size.

Ben hepinize teşekkür ediyorum. İyi akşamlar diliyorum. Hayırlı uğurlu olsun işleriniz.

Kapanma Saati: 18.55

